

PIĄTEK-NIEDZIELA
21-23|04|2023|

GAZETA OLSZTYŃSKA WEEKEND

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

WRACA GŁOŚNA SPRAWA MATKOBÓJCZY

SYN BRUTALNIE POBIŁ MATKĘ. CIAŁO MARTWEJ KOBIETY W BAGAŻNIKU JEGO SAMOCHODU ZNALEŻLI POLICJANCI DROGÓWKI. GDZIE JEST MIEJSCE ZWYRODNIALCA? ZA KRATAMI CZY W SZPITALU PSYCHIATRYCZNYM? GŁOŚNA SPRAWA ZNÓW NIE DAJE O SOBIE ZAPOMNIEĆ. \6

SPORT CODZIENNE

PATRYK KUN TRAFI
DO LEGII WARSZAWA \22

CIEŃ SĘDZIEGO
NA (CWIERC)FINALE
EPOPEI \23

14 LAT BEZ
PANA MARIANA \23

ISSN 0137-9127

1 6

ONE POWALCZA
O KORONĘ MISS POLSKI \3

WĘDRÓWKI
CECYLII VETULANI \4

TO TUTAJ ZGINĄŁ
PATRON POLSKI \8

KSIĄŻKA, KTÓRA ŁĄCZY
NARODY \10

VII KONGRES
PRZYSZŁOŚCI 16V 2023

Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe UWM w Olsztynie

Zaprojektujmy przyszłość
naszego regionu. VII Kongres
Przyszłości już wkrótce!

„CZyste Powietrze”: 590 tys. wniosków na 12 mld zł

Ruszyła kolejna edycja programu „Mój Prąd”; będziemy mogli mówić o nowym boomie na pompy ciepła – stwierdził premier Mateusz Morawiecki, który dodał, że w ramach programu „Czyste Powietrze” złożono ponad 590 tys. wniosków na ponad 12 mld zł.

Udowodniliśmy, że ochrona środowiska i bezpieczeństwo energetyczne nie muszą się wykluczać – powiedział w czwartek (20 kwietnia) szef rządu, który otworzył odbywający się w Warszawie Szczyt Klimatyczny Togetair 2023.

Premier zaznaczył, że „nasze działania przynoszą wymierne efekty”. „Przez ostatnie lata dokonaliśmy przewrotu kopernikańskiego w energetyce” – ocenił Mateusz Morawiecki, który wyraził opinię, że mamy dzisiaj rewolucyjny przełom w energetyce, zwłaszcza wenergetyce prosumenckiej.

Mateusz Morawiecki przypomniał, że w 2015 roku moc zainstalowana energii w fotowoltaice wynosiła ok. 100 MW. „Dzisiaj to jest 11 GW, czyli ponad 100 razy więcej w ciągu siedmiu lat” – powiedział szef rządu, który dodał, że to w dużej mierze zasługa programu „Mój Prąd”.

„Dzięki nowej edycji programu «Mój Prąd», która właśnie rusza, będziemy mogli mówić o nowym boomie na pompy ciepła. Będzie można otrzymać dofinansowanie nawet w wysokości 58 tys. zł” – zapowiedział Mateusz Morawiecki, który stwierdził, że rząd łączy troskę o środowisko naturalne z troską o portfele Polaków, dlatego dla najbardziej potrzebujących skierowana jest pomoc przy termomodernizacji. „Dodatkowe środki rządowe to ok. 700 mln zł. To nie są jednorazowe spektakularne akcje, jest to praca organiczna” – podkreślił premier, który przypomniał, że w trakcie rządów PO i PSL, gdy normy dla pyłów zawieszonych były przekraczane, to je zmieniano. „To chyba była sytuacja w 2013, 2014 roku, jak się okazało, że stężenie pyłów jest bardzo wysokie, to podniesiono dopuszczalne stężenie pyłów w powietrzu. My,

Premier Mateusz Morawiecki

zamiast zbijać ten przy-słowiowy termometr, wolimy zbijać poziom zanieczyszczonego powietrza” – stwierdził szef rządu.

Jak mówił Mateusz Morawiecki, dla właścicieli mieszkań jest specjalny program „Ciepłe Mieszkanie”, który pomaga zainstalować efektywne źródła ciepła.

„W ramach programu «Czyste Powietrze» złożono ponad 590 tys. wniosków

na kwotę ponad 12 mld zł. Dzięki nowym warunkom na ocieplenie domu i wymianę starego pieca można otrzymać nawet 136 tys. zł” – zaznaczył. Mateusz Morawiecki, który podał przykład gminy Skawina, gdzie dzięki programom rządowym udało się obniżyć zapotrzebowanie na ciepło grzewcze o 40-50 proc. Szef rządu przyznał, że wiele udało się zrobić również dzięki współpracy z samorządami, któ-

rym podziękował. „Dzięki współpracy między rządem a samorządem udało się zrealizować tę przełomową zmianę w zakresie energetyki i energetyki ciepłej, energetyki prosumenckiej” – powiedział premier.

Według przewidywań, jak poinformował Mateusz Morawiecki, „w 2025 roku zainstalowana moc energii zielonej przekroczy 28 gigawatów”. „Realizujemy plan, według którego prze-

de wszystkim nasza energetyka oprze się na energii prosumenckiej, energetyce zielonej, a w podstawie pracować będzie przede wszystkim energetyka atomowa” – stwierdził premier. Do tego czasu – jak wskazał – musimy utrzymywać stabilne źródła energii, których dostarcza dzisiaj węgiel i gaz.

Wystąpienie szefa rządu zakłóciła aktywistka klimatyczna, która głośno domagała się od premiera odpowiedzi m.in. na pytanie, dlaczego „stawia wyżej zysk Orlenu i Daniela Obajtka ponad bezpieczeństwo Polek i Polaków”. „Dlaczego blokuje pan energetykę, bezpieczną, obywatelską i zieloną? Panie premierze, dlaczego blokuje pan głos obywateli?” – wykrzyczała.

Premier przerwał swoje wystąpienie i zapowiedział, że zaraz z paniami porozmawia. Po zakończeniu swojego wystąpienia podszedł do aktywistek. Rozmowa trwała kilka minut.

ŹRÓDŁO: PAP

DANIA I HOLANDIA PRZEKAŻĄ LEOPARDY

Dania przekaże Ukrainie we współpracy z Holandią 14 czołgów Leopard 2 – ogłosił w czwartek rząd w Kopenhadze. Oczekuje się, że darowizna będzie gotowa na początku 2024 roku, gdyż wozy bojowe muszą zostać wyprodukowane.

Według pełniącego obowiązki ministra obrony Danii Troelsa Lund Poulsena „to nie są duńskie czołgi, ale są nabywane we współpracy z Holandią. Niektóre będą pozyskane za darmo” – oświadczył Poulsen.

„Darowizna będzie uzupełnieniem 100 czołgów Leopard 1, które Dania już przekazuje Ukrainie. Jesteśmy wiodącym krajem, jeśli chodzi o tego rodzaju wsparcie” – podkreślił szef

duńskiej dyplomacji Lars Lokke Rasmussen.

Jak poinformowano, pierwsza grupa ukraińskich żołnierzy po szkoleniu ma być w ciągu najbliższych tygodni gotowa do obsługi czołgów Leopard 1.

Zakup niemieckich czołgów Leopard 2, uważanych za najbardziej zaawansowane i najsukcesowniej na polu walki, odbywa się za pośrednictwem uchwalonego przez parlament Danii połowie marca Funduszu

Czołgi Leopard 2

Ukraińskiego. W 2023 roku ma on składać się z trzech części: pomocy wojskowej (5,4 mld koron), działań humanitarnych oraz na rzecz odbudowy Ukrainy (1,2 mld koron) oraz wsparcia duńskich firm w inwestycjach na Ukrainie (400 mln koron).

Duński wkład jest koordynowany w ramach międzynarodowej koalicji państw NATO dostarczających Ukrainie czołgi.

ŹRÓDŁO: PAP

CYTAT DNIA

To, że Holocaust miał miejsce na terytorium Polski, było gorzkim paradoksem historii dla kraju, który przyjmował Żydów europejskich w czasach najgorszych średniowiecznych i nowożytnych pogromów. Trzeba głośno powiedzieć, że hekatomba narodu żydowskiego zaczęła się od zniszczenia państwa polskiego, a więc niejako enklawy bezpieczeństwa dla Żydów z całej Europy, którzy przez stulecia uciekali przed prześladowaniami.

MATEUSZ MORAWIECKI

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzadz@gazetaolsztynska.pl

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Igor Hrywna

REDAKTORZY WYDANIA
Barbara Barczuk
Igor Hrywna
Michał Podolak

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 74 83

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
89 539 76 63

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelblaski.pl

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

ONE POWALCZĄ O KORONĘ MISS POLSKI

Paulina Grabowska

Aneta Czarnowska

Anita Sawicka

Agata Filipowicz

SĄ AMBITNE, WYKSZTAŁCONE I PIĘKNE. TO MIESZKANKI ZARÓWNO WIELKICH MIAST, JAK I MAŁYCH MIASTECZEK. W ĆWIERĆFINALE KONKURSU MISS POLSKI WZIEŁO UDZIAŁ PRAWIE 160 DZIEWCZĄT Z CAŁEGO KRAJU. CZTERY PIĘKNOŚCI Z WARMII I MAZUR ZNALAZŁY SIĘ W PÓŁFINALE.

Trwają eliminacje do ogólnopolskiego konkursu piękności Miss Polski 2023. Jury wyłoniło już 59 półfinalistek, spośród których już pod koniec kwietnia wybrane zostaną finalistki konkursu. W gronie półfinalistek Miss Polski 2023 znalazły się cztery dziewczyny z województwa

warmińsko-mazurskiego (dwie z powiatu ostródzkiego!), które będą reprezentować nasz region. Są to Aneta Czarnowska z Ostródy, Paulina Grabowska z Grunwaldu w powiecie ostródzkim oraz Agata Filipowicz z Elbląga i Anita Sawicka z Lidzbarka Warmińskiego. Każda z nich jest piękna i wyjątkowa.

Paulina Grabowska z Grunwaldu będzie reprezentowała województwo warmińsko-mazurskie w finale Miss Polski. Swoją sukces wykorzystwała do promocji regionu, z którego pochodzi. Tak pisze o nim w mediach społecznościowych:

— Dziś pokażę wam dwa super miejsca. Pierwsze to typowe Mazury, czyli Jezioro Drwęckie w Ostródzie, zachody są tu precudowne. Ciekawostka: Mazury potocznie nazywane są krainą 1000 jezior. O ile pierwsza nazwa nikogo nie dziwi, to druga lekko przekłamuje rzeczywistość. Na Mazurach można doliczyć się bowiem ok. 2600 jezior. Druga lokalizacja to nie inaczej, jak pole bitwy pod Grunwaldem. To właśnie tu się wychowałam i tę miejscowość reprezentuję. Odbiła się tu sławna bitwa

(...) jedna z największych bitew w średniowiecznej Europie. Mam mnóstwo wspomnień z tym miejscem, bo już jako 12-letnia dziewczyna sprzedawałam tu pamiątki, ale również robiono sobie ze mną zdjęcia, gdyż z moim wujkiem byliśmy przebrani za postacie ze średniowiecza.

Kolejną kandydatką do tytułu Miss Polski jest **Aneta Czarnowska**, która pochodzi z Ostródy. Wyjechała na studia do Krakowa, ale chętnie wraca na Mazury. Jak poinformowała w mediach społecznościowych, z dumą będzie reprezentowała województwo warmińsko-mazurskie i rodzinne miasto Ostródę.

— Jestem absolwentką Uniwersytetu Jagiellońskiego, na którym ukończyłam studia magisterskie z matematyki o rozszerzeniach finansowym i pedagogicznym. Nauki jednak nigdy dość, tak więc od razu po zakończeniu pierwszych studiów rozpoczęłam drugie, tym razem zaoczne magisterskie na kierunku marketing i logistyka. Obecnie jestem na II roku oraz w trakcie pisania pracy — informuje pani Aneta. — Udział w konkursie, poza niesamowitą przygodą,

daje również możliwość poznania wielu wartościowych osób oraz nawiązania nowych przyjaźni, uczy autoprezentacji, świadomości ciała, buduje pewność siebie oraz rozwija zdolności komunikacyjne. Daje szansę zaprezentowania się na wielkiej scenie na gali transmitowanej w telewizji. Korzyści za tym idących jest jeszcze więcej, więc po co by zwlekać? — dodaje.

Anita Sawicka z Lidzbarka Warmińskiego ma już na swoim koncie udział w konkursach. W 2018 roku jej przystępność zakończyła się na etapie ćwierćfinałów, w 2019 roku na casting pojechała jako II Wicemiss regionu Warmii i Mazur. Rok później dostała się do finału Miss Polski 2020.

— Pochodzę z małej wsi położonej w sercu Warmii — Bugi — pisze Anita Sawicka na swoim profilu. — Odkąd obejrzałam pierwszą galę konkursu Miss, zapragnęłam wziąć w nim udział. Byłam pełna podziwu dla dziewczyn, które prezentowały się na scenie. Pełne gracji, odwagi, pewne siebie i piękne. Zapragnęłam być taka jak one.

Jak podkreśla pani Anita, konkurs Miss Polski, a do-

kładniej mówiąc udział w nim, otwiera nowe perspektywy nie tylko dla uczestniczek, ale również dla miejscowości, które reprezentują.

— Jestem niesamowicie dumna, że w konkursie Miss Polski 2023 mogę reprezentować województwo warmińsko-mazurskie i miasto Lidzbark Warmiński! — dodaje.

Kolejną kandydatką do korony jest **Agata Filipowicz** z Elbląga. — Jako że w konkursie Miss Polski reprezentuję województwo warmińsko-mazurskie, chciałabym wam pokazać kilka jego zakątków, z którymi jestem mocno związana — napisała pani Agata w mediach społecznościowych. — Co prawda od urodzenia mieszkam w Nowakowie, ale to w Elblągu toczy się większość mojego życia, który znajduje się nieopodal mojego domu rodzinnego. W tym mieście chodziłam do gimnazjum, liceum, na wszelkie dodatkowe zajęcia oraz to tutaj mam rodzinę i przyjaciół. Szczególną uwagę chciałam zwrócić na starówkę, którą podziwiałam zdecydowanie większość turystów. Znajduje się tutaj piękna

katedra, Brama Targowa, urokliwy Bulwar Zygmunta Augusta oraz wiele przepięknych kamienic. Zachęcam do poczytania legendy o słynnym piekarczyku, który uratował Elbląg przed najazdem Krzyżaków.

Konkurs Miss Polski to ogólnopolski festiwal piękności organizowany od 1990 roku. Wywodzi się z regionalnych konkursów wyboru miss. Organizowany jest przez profesjonalistów z wieloletnim doświadczeniem na rynku, przy współudziale agencji modelek, choreografów, fotografów oraz kreatorów mody. Konkurs od samego początku cieszy się ogromnym powodzeniem. Gala Miss Polski od 30 lat jest relacjonowana na antenie telewizji POLSAT. Przed galą finałową są zgrupowania pełne szkoleń, sesje zdjęciowe i nagrania dla telewizji. Jak podkreślają organizatorzy, w konkursie Miss Polski nie chodzi tylko o urodę, ale bardzo ważne są osobowość, zainteresowania i pasje. Kolejny etap konkursu już na przełomie kwietnia i maja. Kandydatkom z naszego województwa życzymy powodzenia!

BCL

WĘDRÓWKI CECYLII VETULANI

W OLSZTYNIE ZARAZ PO WOJNIE RATOWAŁA DZIEŁA SZTUKI. WE FROMBORKU PRZYGOTOWAŁA 70 LAT TEMU WYSTAWĘ W ROCZNICĘ ŚMIERCI KOPERNIKA. CECYLIA VETULANI BYŁA PIERWSZYM PRACOWNIKIEM MUZEUM W OLSZTYNIE. 11 KWIETNIA MINĘŁA 115 ROCZNICA JEJ URODZIN. O ZAPOMNIANEJ KONSERWATORCE OPOWIADA MAGDALENA WAŁKUSKA Z ARCHIWUM MUZEUM WARMII I MAZUR W OLSZTYNIE.

Magdalena Wałkuska z Archiwum Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie opowiada o zapomnianej muzealniczce

— Cecylia Vetulani była pierwszym pracownikiem muzeum w Olsztynie. Dziś jest zupełnie zapomniana...
— Znana jest głównie w kręgu muzealników. Powód? Była konserwatorem, ratowała obiekty muzealne. W powojennej atmosferze, kwestia zabezpieczania zabytkowych obiektów nie była istotna dla większości osadników. Wręcz przeciwnie! Dla dużej grupy, która przeżyła okrutną okupację niemiecką, nowo zasiedlone tereny były obce, duchowo, jak i materialnie.

— Jak przedstawicielka rodziny Vetulanich trafiła do Olsztyna?

— Zdecydował o tym przypadek. Był 1945 rok. Po klęsce powstania warszawskiego spotkała ją straszna tragedia — jej ranna siostra Maria została zamordowana przed Niemców w szpitalu przy ulicy Długiej w Warszawie. Na gruzach swojego mieszkania znalazła kilka sztuków i fotografie, oraz płaszcz z imitacją karakułów. To był cały jej majątek. Płaszcz zresztą musiała sprzedać, by kupić bilet na pociąg.

— Ten bilet kupiła do Olsztyna?

— Jej wybór padł na Gdańsk, ale tam trwała epidemia duru brzuszego. Pojechała do Torunia, by szukać połączeń kolejowych. Napotkane szabrowniczki opowiedziały jej o Olsztynie, opustych mieszkaniach. Zarzykowała i pojechała. 30 kwietnia 1945 roku wysiadła na dworcu. Już na początku maja została zatrudniona jako pierwszy pracownik ówczesnego Muzeum Mazurskiego. Jej przełożony, Hieronim Skurpski, pracował wresorcie kultury.

— Jak wcześniej wyglądało życie Cecylii Vetulani?

— Wywodziła się z rodziny o tokańskich korzeniach, która osiedliła się w Polsce w XVIII wieku. Urodziła się w Krakowie. Jej ojciec był inżynierem meliorantem, mama nauczycielką, rodzina kładła ogromny nacisk na wykształcenie dzieci. Cecylia od dzieciństwa wykazywała zainteresowania artystyczne, studiowała w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Została nauczycielką. W czasie wojny została aresztowana z innymi pedagogami i uwięziona przez Niemców na Pawiaku. Uczyła na tajnych kompletach. Po klęsce powstania warszawskiego ewakuowała się do Milanówka, gdzie zamieszkała katem ukuzynów.

— Odnalazła się w Olsztynie?

— Jechała wnieznane, nie wiedziała nic na temat tych ryzykując życiem. Mimo początkowych trudności — odnalazła się. Dwa razy musiała wyprowadzić się z wybranych mieszkań. Podobno jej osiedle domków nad Jeziołem Długim. Siostrzeniec, będący przejazdem w Olsztynie,

Była konserwatorką zabytków, malarką, antykwariuszką, badaczką sztuki ludowej Warmii i Mazur

namawiał ją do przeprowadzki, ale obawiała się samotnego mieszkania z dala od centrum. W mieście nie było wody, światła, gazu. Codziennie chodziła nad Łynę, by czerpać wodę. Miała też poczucie tymczasowości, jak wielu nowych mieszkańców. Przyszłość była niepewna.

— Czym się zajmowała w muzeum?

— „Byłam od wszystkiego” — napisała wprost w swoim pamiętniku — począwszy do buchalterii, skończywszy na oprowadzaniu wycieczek. Miejsmem jej pracy był zamek. Zachowały się barwne opisy komnat, wyposażenia, zniszczeń. Jej najważniejszymi rolami były: inwentaryzacja oraz konserwacja. Zszywała zniszczone sztandary cechowe, zabezpieczała znaleziska, opisywała dzieła sztuki. Jej działalność jest nieoceniona! Przenosiła nawet, „niczym juczyński osiołek”, książki ze Starego Ratusza do zamku, sprzątała, malowała postumenty, sklejała kafle, pisała plany i sprawozdania. W pracy muzealnika znalazła upragniony spokój. Jako konserwatorka ocaliła wiele zabytków w terenie, ajeżdżała po całym regionie. Układała plany zagospodarowania cennych obiektów. Zainteresowała się też tablicą astronomiczną Kopernika, którą określała jako „zegar słoneczny”. Mnóstwo czasu poświęciła na dokształcanie się, chciała poznać specyfikę Prus Wschodnich. Przetrząsała puste mieszkania, szukała książek.

— Czy można powiedzieć o jakichś śladach, które zostawiła w muzeum?

— Cecylia pisze w swoich wspomnieniach o prowadzeniu księgi inwentarzowej. Pierwszą stanowił zwykły zeszyt, znaleziony w sklepie, z którego wyrwała kilka zapisanych stron. Prowadziła także inwentarz fotograficzny. Wykonywała też zdjęcia, których część zachowało się w muzealnym dziale historii. Pamiętajmy także o wszystkich zwożonych z regionu obiektach. Ich „odratowywaniem” zajmowała się właśnie ona.

— Jak dogadywała się ze Skurpskim, swoim szefem?

— Myślę, że stanowili dobrany duet. On wymagał od niej samodzielności,

Cecylia Vetulani (ur. 11 kwietnia 1908 w Krakowie, zm. 2 stycznia 1980 w Olsztynie). Zdjęcie z czasów młodości, lata 30. XX wieku

a ona to doceniała. Wspólnie przygotowali pierwszą wystawę w listopadzie 1945 roku w Sali Kromerowskiej na zamku. Zaprezentowali ocaloną sztukę sakralną, gdyż obiektów o tej tematyce odnaleziono do tego momentu najwięcej. Oprowadzali wycieczki. Dyrektor brał oficjalne delegacje, jego podwładna — pozostała. Zdarzył się jednak wyjątek, bo gdy do Olsztyna przyjechał znany aktor Ludwik Solski, Skurpski zlecił pokazanie zamku Vetulani. Chciał uniknąć niezręcznej sytuacji, gdyż artysta miał zwyczaj podawania wszystkim rękę do ucałowania. Jednakże, gdy przywitał się z muzealniczką, obyło się bez pocałunku.

— Jednak odeszła z muzeum do urzędu konserwatorskiego.

— Stało się to po ośmiu latach. W muzeum pracowało coraz więcej ludzi. Vetulani chciała mieć większą samodzielność, wołała też pracować w samotności. W urzędzie miała nowe zadania. M.in. w 1953 roku zajmowała się przygotowaniem konserwacji zespołu katedralnego we Fromborku na uroczystości 410 rocznicy śmierci Kopernika. Rząd był zainteresowany postępami prac w „miejscu odkrycia ruchu Ziemi wokół Słońca” i instytucje szły konserwatorowi na rękę. W maju 1953 roku została otwarta w odremontowanej Wieży Kopernika we Fromborku wystawka plansz projektów rekonstrukcji wzgórza katedralnego.

— Ale w urzędzie miała pecha.

— Tak. Jak podaje Robert Syrwid w swoim artykule, nowa kierowniczka Wydziału Kultury PWRN, mianowana z polecenia KW PZPR w Olsztynie, wytknęła Cecylii, iż kończyła gimnazjum prowadzone przez siostry urszulanki. Zarzucała jej, że z tego powodu interesuje ją jedynie budownictwo sakralne, iż jest „ambasadorką Watykanu”, co było oczywistą bzdurą. Miała jednak „złe pochodzenie”, więc nieprzychylni zwierzchnicy mogli oskarżyć ją o najbardziej absurdalne przewinienia. Po październiku 1956 roku wycofano zarzut. Niemniej, Cecylia musiała odejść. Znalazła pracę w antykwary-

riacie w Domu Książki. Szybko przeszła na wcześniejszą emeryturę z powodu złego stanu zdrowia.

— Chorowała?

— Od zawsze miała słabe płuca. Przeżycia wojenne oraz trudne warunki życia w Olsztynie zrobiły swoje.

— Zostawiła po sobie wspomnienia.

— Dostajemy w nich opisy powojennego Olsztyna: domów, ulic, ludzi, „olsztynianki” — choroby związanej z dolegliwościami żołądkowymi, na którą zapadali mieszkańcy, braku żywności i zmian, jakie następowały. Napisała je na konkurs pamiętnikarski ogłoszony w Olsztynie i dostała wyróżnienie. Zostały wydane dopiero w 1972 roku w formie książki „Pionierzy i zabytki” przez stowarzyszenie Pojezierze. Dziś jednak musimy patrzeć na te zapiski krytycznie. Zostały spisane po latach, wspomnienia często się zacierają. Pisz np., że w czasie wojny urzędował w zamku gauleiter Prus Wschodnich, Erich Koch oraz o tym, że to ponoć Niemcy podpalili Olsztyn, wycofując się. Czy, gdy pisała, miała taką wiedzę? Czy w przypadku drugiej błędnej informacji, pewne rzeczy nie mogłyby zostać przyjęte przez cenzurę?

— Cecylia nie założyła rodziny.

— Być może była tak bardzo skupiona na pracy, na tym, co robi, że nie miała już czasu na sferę osobistą? Jeśli już wspomina o czymś, powiązanym z życiem prywatnym, to o najbliższej rodzinie. O swoim siostrzeńcu Witoldzie, żołnierzu AK, czy o siostrze Zofii, mieszkającej z nią, zajmującej się księgowością.

— Czy Cecylia Vetulani powinna mieć swoją ulicę w Olsztynie?

— W kontekście tego, co zrobiła dla kultury — tak! Była jedną z pionerek. Ocaliła wiele dzieł sztuki. Także ze względu na swój pamiętnik — opisała jeden z najtrudniejszych epizodów w historii Olsztyna. Pisała piękną polszczyzną, żywym, momentami ciętym językiem. Stanowi on interesujący materiał źródłowy, nie tylko dla historyków.

BEATA BROKOWSKA

Wyciąg z ogłoszenia Wójta Gminy Poraj o czwarty ustnym przetargu nieograniczonym

na sprzedaż prawa własności gruntu, oznaczonego
w ewidencji gruntów jako działka
o numerze ewidencyjnym: **613/11 o powierzchni 1,1299 ha**,
położona w miejscowości Żarki-Letnisko.

Cena wywoławcza za przedmiotową nieruchomość wynosi:
780.000,00 zł + 23% VAT
(słownie: siedemset osiemdziesiąt tysięcy złotych 00/100).

Wadium wnoszone w pieniądzu stanowi **156.000,00 zł**.
(słownie: sto pięćdziesiąt sześć tysięcy złotych 00/100).

Przeznaczenie nieruchomości: Nieruchomość gruntowa, niezabudowana o kształcie regularnym, zbliżonym do prostokąta o szerokości około 80 m i długości około 140 m. Teren działki płaski w całości zadrzewiony głównie drzewostanem sosnowym kilkudziesięcioletnim. Dojazd do działki gruntowym sięgaczem od ulicy Słonecznej. Nieruchomość zlokalizowana jest w pośredniej części miejscowości Żarki-Letnisko w sąsiedztwie działek leśnych zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi oraz niezabudowanymi. Stan zagospodarowania otoczenia nieruchomości oceniono jako średni. W pasie drogowym ul. Słonecznej dostępne są: sieć wodociągowa, elektryczna i gazowa.

**Przetarg na ww. nieruchomość odbędzie się dnia 26 czerwca 2023 r.
o godz. 10:00 w Urzędzie Gminy Poraj - sala 218.**

Ogłoszenie Wójta Gminy Poraj o przetargu zawierające szczegółowe informacje wywieszone jest na tablicy informacyjnej w siedzibie Urzędu Gminy Poraj przy ulicy Jasnej 21 w Poraju oraz na stronie <http://poraj.bip.net.pl/>.

Dodatkowych informacji dotyczących nieruchomości udziela się w siedzibie Urzędu Gminy Poraj ul. Jasna nr 21, pokój 103 lub telefonicznie pod numerem 34 314 52 51 w. 46.

Wyciąg z ogłoszenia Wójta Gminy Poraj o czwartym ustnym przetargu nieograniczonym

na sprzedaż prawa własności gruntu, oznaczonego
w ewidencji gruntów jako działka o numerze ewidencyjnym:
613/12 o powierzchni 2,5954 ha położona w miejscowości
Żarki-Letnisko

Cena wywoławcza za przedmiotową nieruchomość wynosi:
1.700.000,00 zł + 23% VAT
(słownie: jeden milion siedemset tysięcy złotych 00/100)

Wadium wnoszone w pieniądzu stanowi **340.000,00 zł** (słownie: trzysta czterdzieści tysięcy złotych 00/100)

Przeznaczenie nieruchomości: Nieruchomość gruntowa, niezabudowana o kształcie regularnym, zbliżonym do prostokąta o szerokości około 100 m i długości około 260 m. Teren działki płaski w całości zadrzewiony głównie drzewostanem sosnowym kilkudziesięcioletnim. Dojazd do działki gruntowym sięgaczem od ulicy Słonecznej. Nieruchomość zlokalizowana jest w pośredniej części miejscowości Żarki-Letnisko w sąsiedztwie działek leśnych zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi oraz niezabudowanymi. Stan zagospodarowania otoczenia nieruchomości oceniono jako średni. W pasie drogowym ul. Słonecznej dostępne są: sieć wodociągowa, elektryczna i gazowa.

**Przetarg na ww. nieruchomość odbędzie się dnia 26 czerwca 2023 r.
o godz. 10:30 w Urzędzie Gminy Poraj - sala 218.**

Ogłoszenie Wójta Gminy Poraj o przetargu zawierające szczegółowe informacje wywieszone jest na tablicy informacyjnej w siedzibie Urzędu Gminy Poraj przy ulicy Jasnej 21 w Poraju oraz na stronie <http://poraj.bip.net.pl/>.

Dodatkowych informacji dotyczących nieruchomości udziela się w siedzibie Urzędu Gminy Poraj ul. Jasna nr 21, pokój 103 lub telefonicznie pod numerem 34 314 52 51 w. 46

41230tba-a-M

41230tba-b-M

„Mój Prąd” 5.0 – w Dzień Ziemi rusza nowa edycja programu

22 kwietnia 2023 r. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) uruchamia kolejny, piąty już nabór wniosków dla osób fizycznych w programie „Mój Prąd”. Jego zasadniczym celem jest zwiększenie w Polsce produkcji energii elektrycznej z domowych mikroinstalacji fotowoltaicznych poprzez pomoc w sfinansowaniu ich zakupu i montażu.

Wyznaczona na 22 kwietnia 2023 r. data startu piątej edycji programu „Mój Prąd” nie jest przypadkowa.

To Światowy Dzień Ziemi. Przemyślając polskie miasta i wsie można zauważyć, że dzięki dotychczasowym czterem edycjom programu „Mój Prąd” upowszechniły się panele słoneczne, które cieszą się coraz większym zainteresowaniem, co wpływa korzystnie na środowisko naturalne. Jednocześnie w ten sposób niezależniamy się jako państwo od dostaw energii elektrycznej z zewnątrz. To szczególnie ważne w obliczu rosyjskiej agresji na Ukrainę.

Dynamiczny rozwój polskiej fotowoltaiki
Jak wskazują analizy Agencji Ryn-

ku Energii (ARE), od końca 2015 r. do sierpnia 2022 r. moc zainstalowana w odnawialnych źródłach energii (OZE) wzrosła z 7,1 GW do ponad 22 GW. Ważną część tej liczby stanowiła fotowoltaika. Moc prosumenckich instalacji PV pod koniec 2022 r. wynosiła ponad 9,1 GW.

– *Szybkie upowszechnienie w Polsce fotowoltaiki to ważny czynnik rozwoju odnawialnych źródeł energii w naszym kraju, a tym samym poprawy jakości powietrza, zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych oraz wzmocnienia niezależności energetycznej naszego kraju* – podkreśla minister klimatu i środowiska Anna Moskwa. – *Dlatego uruchamiamy kolejne nabory w prowadzonym przez NFOŚiGW programie „Mój Prąd”, w którym do tej pory wpłynęło już ponad pół miliona wniosków od polskich rodzin, które chcą produkować prąd ze słońca. Spodziewamy się, że piąta edycja programu, wzbogacona o dotacje do pomp ciepła i kolektorów słonecznych, będzie kolejnym, silnym impulsem w promocji i rozwijaniu OZE w Polsce* – podsumowuje minister Anna Moskwa.

„Mój Prąd” 5.0
– **zasady korzystania z dotacji**

Na osoby, które będą beneficjentami kolejnej edycji programu „Mój Prąd” czeka kilka nowości. Przede wszystkim zyskają oni możliwość skorzystania z dotacji już nie tylko na fotowoltaikę, magazyny ciepła i energii elektrycznej oraz systemy zarządzania energią, lecz także na pompy ciepła i kolektory słoneczne. Zmieniają się także poziomy dofinansowania.

„Mój Prąd” w wersji 5.0 jest skierowany do prosumentów (czyli właścicieli zarejestrowanych paneli słonecznych, którzy korzystają z wyprodukowanej energii elektrycznej powstającej w wyniku pracy np. paneli fotowoltaicznych oraz falownika) spełniających m.in. następujące warunki:

- posiadają na dzień składania wniosku przyłączoną mikroinstalację o mocy od 2 kWh do 10 kWh,
- rozliczają się za wyprodukowaną energię elektryczną w systemie net-billing (czyli otrzymują w zamian za nią gotówkę, a gdy energia jest odbierana z sieci – płacą za nią normalne stawki).

Trzy grupy grantobiorców w programie „Mój Prąd” 5.0 i progi dofinansowania
Zarządzający programem „Mój Prąd” 5.0 NFOŚiGW podzielił wnioskodawców

na trzy grupy, które mogą otrzymać wsparcie różniące się poziomami dofinansowania dla instalacji fotowoltaicznej. Są to:

- 1) grantobiorcy rozliczający się z wyprodukowanej energii elektrycznej w systemie net-billing, którzy nie skorzystali dotychczas z dofinansowania fotowoltaiki,
- 2) grantobiorcy rozliczający się z wyprodukowanej energii elektrycznej w systemie opustów tzw. net-metering (w którym wprowadzają nadwyżki produkcyjne do infrastruktury elektrycznej i mogą z nich korzystać, jeśli zajdzie taka potrzeba, a operator pobiera za to opłatę), jeśli nie skorzystali dotychczas z dofinansowania mikroinstalacji fotowoltaicznej i przeszli na net-billing,
- 3) grantobiorcy rozliczający się z wyprodukowanej energii elektrycznej w net-meteringu, którzy skorzystali z dofinansowania fotowoltaiki m.in. z programu „Mój Prąd”, pod warunkiem, że takie panele, na które otrzymano już dofinansowanie, zostały przyłączone i należność za nie została zapłacona w okresie kwalifikowalności kosztów, czyli od dnia 1.01.2020 r.

Wysokość dofinansowania, na którą mogą liczyć poszczególni grantobiorcy, wyniesie do 50% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż:

1. do 6.000 zł dla mikroinstalacji fotowoltaicznej (tylko dla 1 i 2 grupy wnioskodawców)
 2. do 7.000 zł (przy 1 i 2 grupie wnioskodawców) lub do 3.000 zł (przy 3 grupie wnioskodawców) przy mikroinstalacji fotowoltaicznej z urządzeniem dodatkowym,
 3. dla wybranego urządzenia dodatkowego:
- magazynu ciepła – 5 000 zł,
- gruntowej pompy ciepła – 28.500 zł,
- pompy ciepła powietrze-woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej – 19.400 zł,
- pompy ciepła powietrze-woda – 12.600 zł,
- pompy ciepła typu powietrze-powietrze – 4.400 zł.
 4. magazynu energii elektrycznej – 16.000 zł
 5. systemu zarządzania energią HEMS/EMS – 3.000 zł,
 6. kolektorów słonecznych – 3.500 zł.
- Maksymalnie zatem łączna kwota dofinansowania w piątej edycji programu „Mój Prąd” może wynieść aż 58 tys. złotych!

WRACA GŁOŚNA SPRAWA MATKOBÓJCZY

DO MAKABRYCZNEJ ZBRODNI DOSZŁO PRZED KILKOMA LATY W MIEJSCOWOŚCI GROBLICA KOŁO NOWEGO DWORU GDAŃSKIEGO. SYN BRUTALNIE POBIŁ MATKĘ, A NA CIAŁO SKRĘPOWANEJ KOBIETY W BAGAŻNIKU JEGO SAMOCHODU NATRAFIŁ POLICJANCI DROGÓWKI W PODELBŁĄSKIM KAZIMIERZOWIE. GDZIE JEST MIEJSCE ZWYRODNIALCA? ZA KRATAMI CZY W SZPITALU PSYCHIATRYCZNYM? GŁOŚNA SPRAWA ZNÓW NIE DAJE O SOBIE ZAPOMNIEĆ.

KAMILA KORNACKA
k.kornacka@
dziennikelblaski.pl

Przerażające odkrycie

W środę 5 września 2018 roku w podelbłaskim Kazimierzowie policjanci zatrzymali do kontroli samochód osobowy, którego kierowcę podejrzewali o to, że prowadzi pod wpływem alkoholu. Chcieli sprawdzić trzeźwość mężczyzny, nie wiedząc, jak przerażającego odkrycia za chwilę dokonają.

W bagażniku tego samochodu znaleziono ciało 56-latk

Jak informował wówczas Krzysztof Nowacki, oficer prasowy Komendy Miejskiej Policji w Elblągu, policjanci wyczuli od 24-latka zapach alkoholu i zajrzeli do bagażnika, w którym znaleźli nieprzytomną kobietę w średnim wieku. Wyciągnęli ją na zewnątrz, rozpoczęli reanimację i wezwali pogotowie ratunkowe. Niestety — lekarz, który przyjechał na miejsce, stwierdził zgon kobiety.

Sekcja zwłok wskazywała na to, że kobieta udusiła się w bagażniku — miała zaklejone usta, co uniemożliwiało jej swobodne oddychanie, zanim jednak zmarła, została dotkliwie pobita, na co wskazywały liczne obrażenia głowy, klatki piersiowej i płuc.

Syn zabił matkę

Do tragedii doszło w miejscowości Groblica położonej w powiecie nowodworskim — to jakieś pół godziny drogi od Elbląga. Makabryczne sceny rozegrały się w domu, w którym mieszkała ofiara — jak się okazało, matka zatrzymanego mężczyzny.

To tam 24-latek wówczas Jacek K. zaatakował kobietę, kopiąc ją i uderzając nie tylko pięściami, ale też pogrzebaczem, powodując m.in. stłuczenie płuca i pólamanie żeber.

— Następnie skrepował kobiecie ręce i nogi taśmą klejącą. Taśmą owinał również jej głowę oraz zaklecił usta i umieścił w bagażniku samochodu. Kobieta zmarła wskutek ostrej niewydolności oddechowej spowodowanej odniesionymi obrażeniami. Czynnikiem dodatkowym, który przyczynił się do jej śmierci, było upośledzenie

W chwili popełnienia zbrodni mężczyzna był „w stanie psychozy ponarkotykowej”

płuc spowodowane nieprawidłowym ułożeniem poszczególnych części ciała w związku z umieszczeniem w bagażniku — wyjaśnia Grażyna Wawryniuk z Prokuratury Okręgowej w Gdańsku.

W 2018 roku dziennikarze Superexpressu relacjonowali, że ofiara była pielęgniarką, ale od kilku lat pozostawała nieaktywna zawodowo. W wielkiej posiadłości w Groblicy zamieszkała razem z mężem kilka lat przed tragedią. „Dom z zewnątrz wygląda jak twierdza — wysoki płot, rolety antywłamaniowe w każdym oknie” — opisywali za to dziennikarze TVN 24.

Jacek K. — jedyny syn pary — na co dzień mieszkał w Gdańsku, ale często odwiedzał rodziców. „Mieszkańcy wsi mówią, że Jacek przyjeżdżał do matki i domagał się od niej pieniędzy. Ta nie chciała mu ich dać” — można było przeczytać w artykule Superexpressu. Rankiem feralnego dnia sytuacja miała się powtórzyć, a kilka godzin później doszło do zatrzymania mężczyzny w Kazimierzowie.

Poczytalny czy niepoczytalny

Jacek K. został oskarżony przez Prokuraturę Rejonową w Malborku o zabójstwo matki. Biegli psychiatrzy i psycholog ocenili co prawda, że mężczyzna jest zdrowy psychicznie,

ale w chwili popełnienia przestępstwa „miał wyłączoną zdolność rozpoznania czynów z powodu wprowadzenia się w stan odurzenia narkotykami oraz stan nietrzeźwości”.

— Biegli stwierdzili, że mając sprawny intelekt i wiedzę dotyczącą uzależnienia wynikającą z poprzednich pobytów w szpitalu i ośrodkach odwykowych, mógł i powinien przewidzieć skutki przyjmowania narkotyków i przerwania przez niego leczenia — zaznacza prok. Grażyna Wawryniuk.

Rzeczniczka gdańskiej prokuratury przypomina: — Sąd Okręgowy w Gdańsku uwzględnił wnioski biegłych dotyczące przyczyn wyłączenia poczytalności oskarżonego, a tym samym ich wpływu na odpowiedzialność karną. Wyrokiem z 21 grudnia 2020 roku uznał oskarżonego winnym popełnienia zarzucanych mu przestępstw (postępowanie dotyczyło także prowadzenia pojazdu po alkoholu) i skazał

na karę łączną 14 lat pozbawienia wolności.

Z wyrokiem tym nie zgadzał się zarówno prokurator, jak i obrońca oskarżonego.

— Sąd Apelacyjny w Gdańsku uchylił to orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Poczynił przy tym uwagi krytyczne co do precyzji ustaleń odnośnie odurzenia alkoholowego i narkotykowego oskarżonego w czasie popełnienia przez niego zbrodni i ewentualnego wpływu tych substancji na jego stan psychiczny. Poleciał również ponownie zbadać, w zależności od treści pogłębionych ustaleń, czy oskarżony jest osobą chorą psychicznie — relacjonuje prok. Grażyna Wawryniuk.

Biegli podtrzymali poprzednią ocenę, wskazując, że oskarżony nie jest osobą chorą psychicznie, a kobietę zaatakował, będąc w stanie psychozy ponarkotykowej.

— W opinii wskazano również, że wobec wcześniejszych udokumentowanych aktów agresji oskarżonego istnieje wysokie prawdopodobieństwo jego ponownych brutalnych zachowań — dodaje rzeczniczka gdańskiej prokuratury.

Psychiatryk zamiast więzienia

Opinia biegłych dotycząca Jacka K., czynu, którego się dopuścił, jak i prawdopodobieństwa tego, że w przyszłości może znów dopuścić się brutalnych zachowań, wydaje się jednoznaczna. Co więcej, mężczyzna zdawał sobie sprawę z tego, jakie konsekwencje może mieć przyjmowanie środków odurzających; to, że działał „w stanie psychozy ponarkotykowej” nie powinno go zatem tłumaczyć.

Mimo wszystko Sąd Okręgowy w Gdańsku w czerwcu 2022 roku uznał jednak, że mężczyzna w chwili popełnienia zbrodni „miał całkowicie zniesioną zdolność rozpoznania znaczenia swoich czynów i pokierowania swoim postępowaniem”, umarzając postępowanie i umieszczając Jacka K. w zakładzie psychiatrycznym.

W skierowanej wobec tego orzeczenia apelacji prokurator podkreślił, że stan, w którym znajdował się oskarżony w chwili popełnienia zbrodni, był wynikiem świadomego i celowego zażycia narkotyków — tylko z tego powodu mężczyzna miał „wyłączoną poczytalność”.

Co więcej, decyzja Sądu Okręgowego w Gdańsku może mieć w przyszłości bardzo złe skutki. Zdaniem prokuratora „ewentualne ugruntowanie się linii orzeczniczej przyjętej przez SO w Gdańsku może rodzić obawę powoływania się przez uzależnionych sprawców, w tym popełniających najcięższe czyny zabronione, na wyłączenie poczytalności spowodowanej wprowadzeniem się w stan nietrzeźwości lub odurzenia celem uniknięcia odpowiedzialności karnej”.

— Prokurator wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. 3 marca 2023 roku Sąd Apelacyjny w Gdańsku przychylił się do stanowiska prokuratora i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku. Wobec oskarżonego nadal stosowany jest areszt tymczasowy — informuje rzeczniczka Prokuratury Okręgowej w Gdańsku.

Do tematu będziemy wracać.

REKLAMA

GRUPA PRO VENTO ENERGIA rozpoczyna realizację inwestycji polegających na zaprojektowaniu i budowie elektrowni słonecznej w Państwie rejonie.

P>E
PRO VENTO ENERGIA

Poszukujemy do dzierżawy gruntów rolnych klas IVa, IVb, V oraz VI o powierzchni minimum 1 ha.

Nasza działalność opiera się na bogatym doświadczeniu zdobywanym dzięki współpracy z podmiotami publicznymi, jak również z partnerami prywatnymi (więcej informacji na stronie www.proventoenergia.pl).

Zainteresowanych prosimy o kontakt pod numerem telefonu 512 515 515 lub mailowo: d.kruszynski@proventoenergia.pl.

TAJEMNICA OSTATNIEGO LOTU JUNKERSA

HISTORIA NIEMIECKIEGO JUNKERSA JU-188 D2 Z CZASÓW II WOJNY ŚWIATOWEJ, KTÓREGO WYDOBYTO Z JEZIORA MAMRY W KALU KOŁO WĘGORZEWA W 1961 ROKU, DO DZIŚ BUDZI EMOCJE. – PO PONAD PÓŁ WIEKU WRACAMY DO TEMATU. LICZYMY, ŻE ZNAJDZIEMY JESZCZE JAKIEŚ POZOSTAŁOŚCI PO SAMOLOCIE ZATOPIONE W JEZIORZE – MÓWI PIOTR BARTOSZEWICZ ZE STOWARZYSZENIA HISTORYCZNO-EKSPLORACYJNEGO ZIEMI WĘGORZEWSKIEJ – WENDRUSZ.

KATARZYNA
TOMASZEWICZ
k.tomaszewicz@
gazetaolsztynska.pl

Mazury, a dokładnie jezioro Mamry, stały się miejscem ostatniego aktu misji niemieckiego Junkersa. Dwusilnikowy samolot rozpoznawczy dalekiego zasięgu wpadł do jeziora zimą 1944/45 roku. Na początku lat 60. ubiegłego wieku, kiedy samolot wydobyto z jeziora, nikt nie myślał o ustaleniu przyczyn katastrofy, nazwisk lotników, przebiegu misji, jaką samolot wykonywał, nikt nie określił jednostki, do której należał. Po latach historią Junkersa zajęło się Stowarzyszenie Historyczno-Eksploracyjne Ziemi Węgorzewskiej – Wendrusz.

Jezioro ciągle kryje tajemnice

Junkers leżał na dnie jeziora nieopodal miejscowości Kal. Kompletny wrak samolotu o wadze 16 ton na głębokości ok. 12 metrów

odnalazła i wyciągnęła na brzeg ekipa z Gdańskiego Klubu Płetwonurków „Rekin”. W kadłubie znajdowały się dwie duże kamery fotograficzne oraz najnowsza w tamtych czasach niemiecka elektronika wraz z radarem.

— Po ponad pół wieku wracamy do tego tematu. Liczymy, że znajdziemy jeszcze jakieś pozostałości po samolocie zatopione w jeziorze — mówi Piotr Bartoszewicz.

15 kwietnia członkowie stowarzyszenia oraz pasjonaci historii i militariów zebraли się w Kalu-Rybachówce nad jeziorem Mamry, dokładnie w miejscu, gdzie 62 lata temu wyciągnięto na brzeg dwusilnikową maszynę. Do wody weszli płetwonurkowie oraz poszukiwacze zwykrywaczami metali, którzy przeczyszczyli dno jeziora.

— Słusznie zakładaliśmy, że na dnie jeziora nadal znajdują się pozostałości samolotu — podsumowali członkowie stowarzyszenia Wendrusz. — Odnaleźliśmy wiele z nich, liczne elementy sygnowane niemieckimi napisami i kodami producentów. Wśród znalezisk były łuski z broni pokładowej.

Powietrzna walka nad jeziorami

Adam Kowalski, żeglarz z Giżycka, szkoleniowiec, miłośnik militariów i historii, szczególnie lotnictwa, przedstawił prawdopodobny przebieg zdarzeń.

— Samolot wyleciał z Ornety, fotografował front wschodni. Miał wylądować we Włoszech w Bergamo, dostarczyć informacje, następnego dnia miał odlecieć do Berlina, a stamtąd wrócić do Ornety i dalej wykonywać misje zwiadowcze — opowiadał. — Wiele informacji wskazuje na to, że samolot w okolicach dzisiejszego Olecka został zaatakowany przez dwa rosyjskie myśliwce i jeden z nich dał radę przeprowadzić atak. Atakował jeden z sowieckich asów lotnictwa Paweł Gołowaczew, wywiadowczy Junkers był jego 20 „ofiara”. Dodajmy, że wszystko odbywało się na wysokości 9 kilometrów.

— Moim zdaniem Rosjanin trafił Junkersa jednym pociskiem w wieżyczkę strzelecką, zlikwidował

Pamiętkowe zdjęcie uczestników poszukiwań nad jeziorem Mamry w Kalu koło Węgorzewa

strzelca i główne działko — uważa Adam Kowalski. — Dodatkowo Niemiec miał awarię jednego silnika. Lot na jednym silniku i z nadciętym ogonem nie był możliwy, więc zawrócili w stronę Ornety.

Jak przypuszcza Adam Kowalski, pilot Junkersa prawdopodobnie chciał wylądować na lotnisku koło Loetzen (Giżycka), które było lotniskiem zapasowym dla tej misji. Wylądował jednak na zamrożonym jeziorze Mamry przy półwyspie Kal.

— Wtedy na jeziorach była okolo 20-centymetrowa pokrywa lodu, wszystko było przysypane śniegiem. Lądowali ze schowanym podwoziem... — przyznaje Adam Kowalski. — Trzy osoby z czteroosobowej załogi są uznane za zabite w tej akcji: strzelec, nawigator i radiooperator. Czwarty był pilot, który podobno się uratował.

A Piotr Bartoszewicz dodaje: — Rozmawiałem z wieloma świadkami wyciągania samolotu. Wówczas znaleziono mnóstwo rzeczy na pokładzie, np. pistolet maszynowy, brzytwę jednego z członków załogi, szczyryk, mapy przedstawiające Bałkany i Półwysep Apeniński, całą masę kostek trotylu.

Junkers niestety został zezłomowany.

— To był początek lat 60. Ludzie doskonale pamiętali okropności wojny i taki samolot ze swastyką na ogonie nie miał przed sobą przyszłości. Gdyby go wydobyto dzisiaj, pewnie byłby ozdobą każdego muzeum. Z mojej wiedzy wynika, że żaden egzemplarz Junkersa 188 na świecie się nie zachował — twierdzi Piotr Bartoszewicz.

Wrak samolotu wydobyli gdańscy płetwonurkowie w roku 1961

Wspomnieniami z lat 60. dzielił się Stanisław Galecki z Węgorzewa: — Pamiętam, że to, co zostało z samolotu i nie weszło na wagony, złożono w GS-ie na złomie, a ja trochę majsterkowałem i z tych skrzydeł wybierałem cięgła i łożyska. Z kolei klisze fotograficzne, jakie znaleziono w samolocie, zostały wywołane na posterunku milicji, ale co z nimi się stało, trudno powiedzieć. Amunicja z tego samolotu była złożona także na posterunku, pamiętam, że udawało mi się ją stamtąd wynosić, potem z kolegami rozpalaliśmy ognisko i strzelaliśmy, ale jeden z kolegów nas „podkablował” i zabrano nam resztę tej amunicji.

Naocznym świadkiem wyciągania Junkersa był Krzysztof Grażewicz z Wę-

gorzewa. Twierdzi, że jest widoczny na krótkim filmiku, jaki nagrano podczas wyciągania wraku. Krótką relację wyprodukowaną przez Wytwórnię Filmów Dokumentalnych możemy zobaczyć na stronie repozytorium.fn.org.pl — nosi tytuł „Z dna jeziora”.

— Pamiętam, że z ciekawości z ojcem popłynęliśmy zobaczyć i widać nas na tym filmiku, jak jesteśmy w łodzi. Widać jednak tylko nasze postacie w cieniu — mówi pan Krzysztof. — Pamiętam, że samolot był duży, cały obrosnięty muszlami i igłonami.

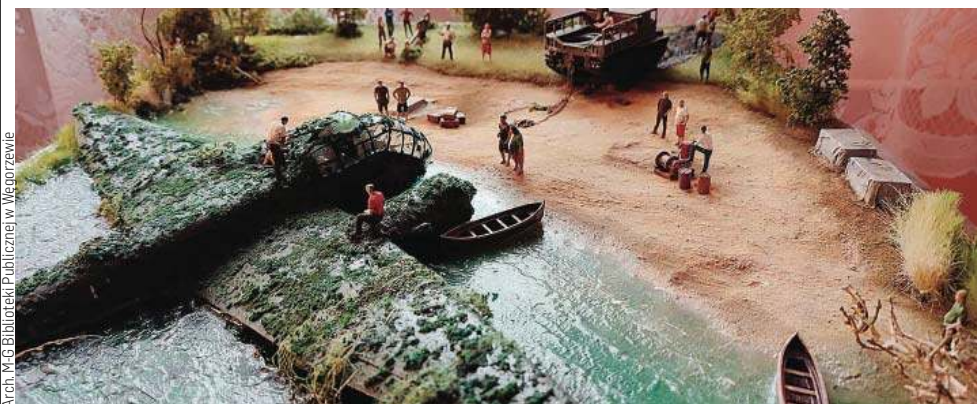
Junkersa wyciągnął Rekin

W zasobach internetu można znaleźć relacje członków Gdańskiego Klubu Płetwonurków „Rekin” z momentu poszukiwań i wydobywania samolotu.

To fragment wspomnień Michała Dzikowskiego „Majka” zamieszczone na stronie Pomorskiego Forum Eksploracyjnego, a pochodzące ze strony gdańskiego Klubu „Rekin”: „(...) drugim naszym trofeum to był JU 188, jeden z nowej generacji samolotów Luftwaffe, dwusilnikowy, służył chyba do zwiadów, bo miał za kabiną pilotów słuszną wielkość kamery fotograficznej. Znaleźliśmy go w jeziorze Mamry na wysokości miejscowości Kal w pobliżu Węgorzewa. Samolot leżał, raczej można powiedzieć: stał jak na lotnisku na głębokości około 15 m. Woda w Mamrach, jak na polskie jeziora czysta, więc też widok tego niemałego samolotu (około 16 ton) był niezapomniany. (...) Historia zatonięcia JU 188 jest dosyć ciekawa i chyba prawdziwa. Według naocznych świadków postrzelony samolot (w jeden z silników) lądował na łodzi, łód nie wytrzymał jego ciężaru i samolot osiadł na dnie, jak na lotnisku. Z 4-osobowej załogi uratował się ponoć jeden z lotników, który korzystając z tlenowego aparatu, wydobył ciała kolegów i zdemolował doszczętnie tablicę nawigacyjną. Według relacji świadków ukrywał się w okolicy do 1947 roku. (...)”.

A tak znalezienie wraku relacjonował Jerzy Janczulkowicz, wieloletni prezes klubu „Rekin”:

„(...) Samolot, który jeszcze rano był cały na dnie jeziora, teraz już jest bez ogona, bez silników... ale i tak jego los jest już od dawna przesądzony: on ma trafić jako złom do huty aluminium w Skawinie, gdzie ta „hitlerowska wojenna maszyna” ma zostać przetworzona w „pokojowe” 12.343 łyżki aluminiowe do barów mlecznych!”.

TO TUTAJ ZGINĄŁ PATRON POLSKI

UROCZYSTOŚCI
KU CZCI
ŚW. WOJCIECHA
ODBEDĄ SIĘ
W NAJBLIŻSZĄ
SOBOTĘ
(22 KWIETNIA)
W PODELBĄSKIM
ŚWIĘTYM GAJU.
PRZYPOMINAMY
HISTORIĘ
PIERWSZEGO
POLSKIEGO
ŚWIĘTEGO, KTÓRY
ZGINĄŁ ŚMIERCIA
MĘCZENSKĄ Z RĄK
PRUSÓW.

Podzielił majątek na cztery części

Svatý Vojtěch, czyli nasz św. Wojciech, urodził się w Czechach. Pochodził z możnego rodu i miał zostać rycerzem. Stąd i imię „Woietech”, czyli „radość wojów”. Zachorował jednak i rodzice postanowili, że jeżeli przeżyje, to poświęcą go Bogu. I tak się stało. Kiedy podrośł, przez kilka lat uczył się na księdza. Nie miał jeszcze trzydziestki, kiedy został biskupem Praги. Wtedy cały majątek kościelny podzielił na 4 części: pierwszą przeznaczył na potrzeby kościoła i jego ozdobę, drugą przekazał kanonikom, trzecią rozdał ubogim, czwartą zatrzymał dla siebie.

Nie dane mu jednak było głosić Słowa Bożego wśród rodaków. Pobożnemu biskupowi trudno było znaleźć wspólny język z mieszkańcami Praги, którzy tkwili jeszcze mocno w pogańskich przesądach. Na dodatek jego ród wszedł w konflikt z księciem Bolesławem II Pobożnym.

Szałę przeważało udzielenie przez przyszłego świętego schronienia kobiecie, która zdradziła męża.

Zgodnie z ówczesnym prawem żona, która popełniła cudzołóstwo, była karana śmiercią przez męża. Jedną z takich kobiet schroniła się w kościele. Azylu udzielił jej św. Wojciech. Kiedy przyszedł po nią mąż z to-

warzyszami, biskup próbował go powstrzymać. Tłum go obezwładnił. Kobieta wywleczono ze świątyni i ścięto na jego oczach.

Przyszły patron Polski opuścił wtedy Praę i już nigdy do niej nie wrócił. Udał się do Rzymu, potem ruszył do Polski, gdzie jego brat Sobiebor był wojem u Chrobrego. Do Czech zresztą nie chciał i nie miał już po co wracać, bo większość jego rodziny wymordowano na rozkaz księcia.

Orężem miało być Słowo Boże

Bolesław Chrobry chciał go zatrzymać w Gnieźnie i uczynić zwierzchnikiem niezawisłej polskiej metropolii kościelnej. Stamtąd miał też kierować nawracaniem pogańskich Prusów. Biskup miał jednak inne plany. Chciał udać się do Prusów z pokojową misją. I tak się stało. Wojciech w towarzystwie włoskiego mnicha Benedykta i przyrodniego brata Radzima Gaudentego do ziemi Prusów popłynął łodzią z Gdańska. Towarzyszyli mu wojowie Bolesława Chrobrego. Kiedy wysadzili na brzegu misjonarzy, zawrócili. To miała być bowiem pokojowa misja, inna od typowych w tamtych czasach. Orężem miało być bowiem Słowo Boże, a nie miecz.

— Wojciech miał w sercu całkiem inny program misyjny. Zamierzał iść bez broni, bez osłony zbrojnych. Sam i bezsilny,

Tak wybrażał sobie świętego Wojciecha anonimowy twórca przed prawie 700 latami

w całkowitym oderwaniu od przemocy i gwałtu. Do wylania miał tylko własną krew — pisał Tadeusz Żychniewicz w książeczce „Święty Wojciech” (Warmińskie Wydawnictwo Diecezjalne, 1996).

Gdzie wylądowali misjonarze? Wiele wskazuje na to, że dotarli na wyspę u ujścia rzeki Dzierzgonki do jeziora Drużno. W tamtych czasach Drużno było zatoką Zalewu Wiślanego, a Dzierzgonka sporą rzeką. Misjonarze mogli wylądować w okolicy obecnej wsi Bagart. Dzisiaj wieś leży dobrych kilka kilometrów od jeziora, wtedy jednak leżało nad Zalewem. Spotkanie z Prusami na wysepce

było jednak mało przyjazne. Któryś z nich uderzył go wiosłem tak mocno, że biskup upadł. Na wiecu w osadzie misjonarz próbował wyjaśnić cel, w jakim tutaj przybył.

— PRZYCZYNĄ NASZEJ PODRÓŻY JEST WASZE ZBAWIENIE, ABYŚCIE — PORZUCIWSZY GŁUCHE I NIEME BAŁWANY — UZNALI STWÓRCĘ WASZEGO, KTÓRY JEST JEDYNYM BOGIEM I POZA KTÓRYM NIE MA INNEGO BOGA; ABYŚCIE, WIERZĄC W IMIĘ JEGO, MIELI ŻYCIE I ZASŁUŻYLI NA ZAŻYWANIE W NAGRODĘ NIEBIAŃSKICH ROZKOSZY W WIECZNYCH PRZYBYTKACH — MÓWIŁ.

Prusów jednak nie przekonał. Razem z towarzyszami go odprawiono. To jednak go nie zniechęciło.

Rozwścieczeni poganie

Kilka dni później, omijając tym razem wysepkę, misjonarze przybyli do stałego lądu i poszli na wschód. 23 kwietnia 997 roku, koło południa, wyszli na polanę, gdzie Gaudenty odprawił mszę świętą. Byli głodni. Wojciech poszedł poszukać czegoś do jedzenia w pobliskim lesie. Nie był to jednak zwykły las, ale Święty Las, miejsce

sakralne dla Prusów. Nie wolno było tam ścinać drzew, polować czy kosić trawy. Ludzie nie mogli nawet tam wchodzić bez składania bogom ofiar. I to za naruszenie jego granic, zebranie grzybów i roślin miał zapłacić głową przyszły święty. Po posiłku zmęczeni marszem misjonarze zasnęli.

— W końcu, gdy już wszyscy spali, stanęli nad nimi rozwścieczeni poganie, rzucili się na nich z wściekłością i skępowali ich. Rozwścieczonej zgrai wyskoczył zapalczywy Sicco i z całych sił, wywijając ogromnym oszczepem, przebił na wskroś jego serce. Będąc bowiem kapłanem bożków i wodzem sprzysiężonego oddziału, z obowiązku niejako pierwszą zadał ranę. Potem zbiegli się wszyscy i wielokrotnie raniąc, nasytili swój gniew. Tryska obficie purpurowy strumień, a po wyjęciu włóczni rozwiera się siedem ogromnych ran. Zbiegli się zewsząd z bronią barbarzyńcy, z nienasyconą jeszcze wściekłością oderwali od ciała szlachetną członki. Ciało pozostawili na miejscu, głowę wbili na pal i wychwalając swoją zbrodnię, wrócili wszyscy z wesolą wrzawą do swoich siedzib — tak śmierć św. Wojciecha opisano w „Żywocie pierwszym św. Wojciecha, biskupa praskiego i męczennika”, który powstał nie później niż 5 lat po jego śmierci. Ciało św. Wojciecha wykupił od Prusów Bolesław Chrobry. Misjonarza pochowano w Gnieźnie i kanonizowano już w 999 roku. W 1038 roku w cza-

sie najazdu jego rodaków na Wielkopolskę Czesi zabrali część relikwii do siebie. Dlatego czaszkę świętego można do dzisiaj oglądać w katedrze w Pradze.

Relikwie świętego Wojciecha

Gdzie zatem zginął biskup Wojciech? Jak zaświadcza kronikarz, stało się to w okolicach grodu Cholinun. Wielu historyków uważa, że leżał on w okolicy wsi Kwietniewo koło Pasłęka. A przyszły święty zginąć miał w kilka kilometrów dalej, na terenie dzisiejszej wsi Święty Gaj, położonej nieco ponad 20 kilometrów na południe od Elbląga.

We wsi stoi kościół z 1865 roku zbudowany na fundamentach gotyckiej świątyni z 1399 roku. W 1986 roku ówczesny Prymas Polski kard. Józef Glemp ustanowił tam sanktuarium. — Mając na uwadze przedłożone racje historyczne — kościołowi w miejscowości Święty Gaj przywracam, a jeżeli go nie miał — nadaję tytuł Świętego Wojciecha Biskupa i Męczennika — czytamy w dokumencie nadania tytułu.

W 1989 roku w ołtarzu głównym kościoła umieszczono relikwie św. Wojciecha.

W miejscu śmierci świętego zbudowano ołtarz polowy i drogę krzyżową. Na tabliczkach poszczególnych stacji znajdują się sceny związane ze św. Wojciechem. Później we wsi powstał dom pielgrzyma.

IGOR HRYWNA

i.hrywna@gazetaolsztynska.pl

Kościół w Świętym Gaju

W najbliższą sobotę (22 kwietnia) na godz. 13.30 zaplanowano procesję z tamtejszego kościoła do ołtarza polowego, gdzie o godzinie 14 odprawiona zostanie Msza Święta

Jedziesz autem na wakacje?

Sprawdź, jak zadbać o bezpieczeństwo

Podróżowanie to popularna i przyjemna forma spędzania wolnego czasu. Taka aktywność dostarcza nie tylko wielu emocji, ale także umożliwia przeżycie niezapomnianych chwil. W trakcie podróży może jednak dojść do wielu zaskakujących sytuacji, które mogą obciążyć wakacyjny budżet, a nawet zrujnować wyjazd. Warto dlatego zadbać o odpowiednią ochronę dla siebie i całej rodziny, aby podróż była spokojna i komfortowa.

Dlaczego ubezpieczenie komunikacyjne jest tak ważne w trakcie wakacyjnych wyjazdów?

Jeśli chcemy zadbać o bezpieczeństwo podczas wakacji, to przede wszystkim do głowy przychodzi nam ubezpieczenie turystyczne, które zapewnia np. pomoc medyczną czy ambulatoryjną za granicą. Jednak podróżując autem, powinniśmy także pamiętać o dobrym ubezpieczeniu komunikacyjnym, które zapewnia szeroką pomoc na wypadek kolizji, stłuczki czy awarii.

Zanim jednak zdecydujesz się na wykupienie ubezpieczenia komunikacyjnego, weź pod uwagę kilka ważnych aspektów:

- zakres ochrony
- czas trwania polisy
- wykluczenia od odpowiedzialności
- sumę ubezpieczenia.

Trzeba pamiętać, że dobra polisa to taka, która zapewnia szeroki zakres ubezpieczenia naszego pojazdu i nas jako podróżujących.

Jeśli szukasz oferty, która zapewnia szeroką ochronę, sprawdź propozycję **PKO Moto od PKO Ubezpieczenia**. W ramach jednej polisy możesz otrzymać OC, Auto Assistance, AC, NNW oraz Zieloną Kartę. Więcej o tym ubezpieczeniu przeczytasz na stronie: <https://pkoubezpieczenia.pl/ubezpieczenia/samochod>.

Ubezpieczenie komunikacyjne – co musisz, co możesz ubezpieczyć?

Ubezpieczenia komunikacyjne dzielą się na dwa główne typy: obowiązkowe i dobrowolne. Czym się charakteryzują i jakie dają nam korzyści?

UBEZPIECZENIE OC

To obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Zakresem ochrony można objąć przede wszystkim zarejestrowane pojazdy, np. osobowe, ciężarowe lub motocykle. Ubezpieczenie komunikacyjne OC chroni przed konsekwencjami ewentualnych szkód, jakie wyrządzisz będąc uczestnikiem ruchu drogowego, np. w czasie prowadzenia samochodu.

Pamiętaj, że ubezpieczenie OC działa na terenie Polski oraz pozostałych państw Unii Europejskiej, a także Andory, Bośni i Hercegowiny, Czarnogóry, Islandii, Liechtensteinu, Norwegii, Serbii, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii. Podróżując po tych krajach, wystarczy tylko OC – nie musisz wyrabiać Zielonej Karty.

UBEZPIECZENIE AC

To forma dobrowolnego ubezpieczenia komunikacyjnego. W zależności od wariantu i zakresu polisy, na którą się zdecydujesz, pojazd będzie chroniony od różnych zdarzeń i wypadków. Standardowo polisa AC zapewnia ochronę przed szkodami, które

powstały wskutek m.in.:

- kolizji z innymi pojazdami lub przedmiotami na drodze
- działania osób trzecich
- kradzieży pojazdu
- zniszczenia pojazdu
- zdarzeń losowych, np. pożaru
- działania warunków atmosferycznych np. powodzi.

Przed wyjazdem sprawdź, w jakich krajach działa Twoje ubezpieczenie AC.

UBEZPIECZENIE ASSISTANCE

To dobrowolne ubezpieczenie, które chroni w przypadku niespodziewanych zdarzeń w trakcie podróżowania pojazdem, np. awarii, kolizji, kradzieży czy uszkodzenia opony. Co dokładnie obejmuje assistance? Zakres ochrony takiego ubezpieczenia jest uzależniony od oferty danego ubezpieczyciela. Zazwyczaj assistance obejmuje m.in.:

- naprawę pojazdu
- zapewnienie auta zastępczego
- pomoc techniczną w razie awarii
- holowanie pojazdu z miejsca zdarzenia.

W ubezpieczeniu Auto Assistance od PKO Ubezpieczenia, pomoc możesz otrzymać, podróżując na terytorium wszystkich państw europejskich (w sensie geograficznym), a także w europejskiej części Kazachstanu i Turcji.

Auto Assistance jest dostępne w czterech wariantach. Bardzo ważną kwestią jest wybranie odpowiedniego, który zapewni szeroką pomoc za granicą, np. wysoki limit kilometrów na holowanie, samochód zastępczy nawet na 14 dni, aby można było kontynuować swoją podróż czy otrzymać wsparcie np. w razie zatrzucia kluczyków w aucie.

UBEZPIECZENIE NNW

(następstw nieszczęśliwych wypadków)

To ubezpieczenie może zagwarantować wsparcie i pomoc finansową w razie uszczerbku na zdrowiu lub śmierci w wyniku wypadku drogowego. Jeśli na skutek kolizji doznasz uszczerbku na zdrowiu, to w ramach polisy NNW, w zależności od zakresu jej ochrony, możesz liczyć na wypłatę świadczenia Tobie, a w przypadku śmierci, Twoim bliskim.

Zielona Karta

Zielona Karta to międzynarodowa karta ubezpieczenia samochodowego. Potwierdza, że jesteś objęty ubezpieczeniem OC poza granicami kraju. W ramach Zielonej Karty możesz liczyć na ochronę przed następstwem szkód, które wyrządzisz w ruchu drogowym w wybranych krajach należących do Systemu Zielonej Karty. Planując wyjazd, sprawdź, czy musisz ją wyrobić. Będziesz jej potrzebował m.in. w Albanii, Azerbejdżanie, Izraelu, Macedonii Północnej, Tunezji, Turcji czy na Ukrainie.

Czy warto?

Wciąż nie wiesz, czy wykupić ubezpieczenie AC, NNW i assistance? Czy warto zdecydować się na dodatkową ochronę auta i podróżujących? Zdecydowanie tak! Nigdy nie wiadomo, jakie sytuacje mogą nas spotkać podczas poruszania się autem, zarówno na co dzień, jak i podczas wakacji.

Inwestycja w sprawdzone ubezpieczenie komunikacyjne samochodu może okazać się najlepszą decyzją, jaką podejmiesz. Dlaczego? Dzięki korzystnej polisie nawet w razie niespodziewanych wypadków nie musisz martwić się np. o naprawę uszkodzonego samochodu lub pokrycie szkód powstałych w wyniku kolizji.

Fot. Jakub Krecchewicz - stock.adobe.com

KSIAŻKA, KTÓRA ŁĄCZY NARODY

„24 WIERSZE UKRAIŃSKIE I POLSKIE” TO WYJĄTKOWA PUBLIKACJA ZARÓWNO POD WZGLĘDEM FORMY, JAK I PRZESŁANIA. JEJ AUTORAMI SĄ PROF. IRYNA BETKO I PROF. ZBIGNIEW CHOJNOWSKI, KTÓRY TEŻ JĄ „WYMYŚLIŁ”.

Pomysł na „ukraińską” książkę zmienił się w czasie. Pierwszy raz pomyślałem o zgrupowaniu swoich wierszy związanych z tematyką ukraińską jeszcze w 2014 roku. Niektóre z nich opublikowała redakcja czasopisma „Topos”. Potem byłem często myślami z Ukrainą, co odnotowywałem w swoim dzienniku i utworach poetyckich. Po tym, kiedy Rosja zaatakowała Ukrainę, na pełną skalę postanowiłem ułożyć zwierszy cykl i poprosić kogoś o przetłumaczenie ich na język ukraiński. Tak powstał zrab książka „24 wiersze ukraińskie i polskie” — mówi prof. Zbigniew Chojnowski.

Tytułowa liczba 24 jest symboliczna na paru

plaszczyznach. Wskazuje na datę pełnoskalowej napaści Rosji na Ukrainę, jak i na datę odzyskania przez naszych sąsiadów niepodległości: 24 sierpnia 1991 roku. 24 odwołuje się również do liczby wierszy, które znalazły się w książce.

— Stworzyliśmy tę książkę wspólnie z moją koleżanką z Instytutu Literaturoznawstwa Iryną Betko, która pochodzi z Kijowa. Początkowo chciałem, aby Iryna przetłumaczyła moje wiersze, ale wtedy przyznała, że również pisze poezję — robiła to głównie po wybuchu elektrowni jądrowej w Czarnobylu — i przekazała mi ją. Profesor Betko nalegała, żeby przekładu dokonał poeta. Szukałem kogoś takiego, ale bezskutecznie. Wreszcie powiedziała mi, żebym to ja przetłumaczył jej liryki. Mimo że nie znam języka ukraińskiego, poprosiłem autorkę o przekłady filologiczne, zaopatrzyłem się w słownik ukraińsko-polski i w ciągu kilku tygodni przetłumaczyłem sześć wierszy. Przekład filologiczny jest dość surową wersją tekstu, dlatego tłumaczenie wymagało wczucia się w język i brzmienie wierszy. Starłem się uchwycić to, co „inne” w poezji ukraińskiej — jej melodyjność i rytmiczność. Próbowałem też zachować rymy — wyjaśnia prof. Zbigniew Chojnowski.

Książka powoli „rozkwitała”. Po rozmowach z Wydawnictwem UWM oprócz wierszy złożyły się na nią

Prof. Iryna Betko i prof. Zbigniew Chojnowski podczas prezentacji książki „24 wiersze ukraińskie i polskie”

jeszcze: wstęp „Dwadzieścia cztery contra 24.02.2022”, w którym prof. Betko przedstawia koncepcję tomu, esej autorstwa prof. Chojnowskiego, w którym ten dzieli się osobistym refleksjami dotyczącymi Ukrainy, procesem rozumienia i przyswajania ukraińskości oraz osiem reprodukcji ikon nieżyjącego już Georgija Snopkova, kijowskiego artysty-malarza, które współgrają z emocjami zawartymi w wierszach. Teksty dopełnia bibliografia utworów i opracowań literatury ukraińskiej dostępnych w języku polskim, biogramy autorów i posłowie Krystyny Stelmach z Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki.

— Podczas pisania książki rozliczyłem się ze swoimi relacjami z Ukrainą, prze-

śledziłem kontakty z ukraińskością od dzieciństwa do dziś. Uświadomiłem sobie, że ulegałem negatywnym stereotypom wobec Ukraińców i ich kultury. Z biegiem czasu Ukraina stała się przyjazna. Nieraz roniłem łzę, widząc zabijanych na Majdanie młodych ludzi. Zobaczyłem biedę, która jest wynikiem walki ideologicznej, tłumaczenia narodu ukraińskiego przez Rosję. Wtedy też zacząłem się solidaryzować z dążeniem Ukraińców do uzyskania pełnej niepodległości — opowiada prof. Chojnowski. — Momentem przełomowym w rozumieniu ukraińskości był wyjazd w maju 1995 roku z Maryną Okęcką-Bromkową śladami jej młodości, którą spędziła we Lwowie. Książka „24 wiersze

ukraińskie i polskie” nie tylko wyraża symboliczne poparcie dla Ukrainy, ale też pokazuje, że aby wypędzić demony historii, które obciążają nas wszystkich, winniśmy zmierzyć się osobiście ze stereotypami i z uprzedzeniami. Należy zdać sobie sprawę, że więcej nas z Ukraińcami łączy, niż dzieli.

Książkę przyjęto jako sposób ugoszczenia uchodźców ukraińskich, formę spotkania z nimi. — Stała się ona czymś więcej niż była w zamyśle. Miała być tylko dokumentem poetyckim. Wydłużająca się wojna spowodowała, że więcej o Ukrainie myślimy, a jednocześnie inaczej piszemy i interpretujemy wiersze o niej — mówi prof. Chojnowski. Książkę można nabyć

w Wydawnictwie Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, a wkrótce będzie dostępna w internecie na zasadzie otwartego dostępu.

*Barbarzyńca głosi kulturę, a sięga
Po atom jak zabawkę dra-
pieżną ręką,
Rozpala żar dni ostat-
nich, piekła,
Sumienia trawi rozpaczą,
męką.*

*Wśród apokaliptycznych
pejzaży
Tyś dla ofiar Alfą i Ome-
gą.
Nie gniew mnie trwoży,
lecz grozy obrazy
W Twoich oczach, co płoną
nad ziemią.*

- wiersz Iryny Betko
w przekładzie Zbigniewa Chojnowskiego

Ukraina 2014

*Plakały ikony nienapisa-
nymi łzami.
Jak się masz, gdy spokoj-
tu, a wojna tam?
Patrzysz, nie widzisz, że
człowiek obiera
Bliźniego do kości z god-
ności
W samozadowoleniu szer-
szym niż step,
Bo jak kraj najrozleglej-
szy.
Wystrzelane znaki pokoju,
Nisko nad nami bańki
mydlane tęczują.*

- wiersz Zbigniewa Chojnowskiego

ANNA GLAZEK

a.glazek@gazetaolsztynska.pl

REKLAMA

przetarg

Spółdzielnia Mieszkaniowa „PERKOZ”
w Olsztynie, ul. Burskiego 9, 10-686 Olsztyn

**ogłasza przetarg na wykonanie
remontu wiatrołapów i klatek schodowych**
w budynkach Spółdzielni Mieszkaniowej „Perkoz” w Olsztynie
(wszystkie budynki zlokalizowane w Olsztynie).

SIWZ do pobrania ze strony www.smperkoz.pl,
zakładka „Przetargi i ogłoszenia”.

Kontakt z Działem Technicznym S-ni:
tel. 89 524-70-33, -28, e-mail: biuro@smperkoz.pl.

Termin składania ofert:
do 08.05.2023 r. do godz. 12.00 (sekretariat).

Termin otwarcia ofert:
08.05.2023 r. o godz. 13.00 w siedzibie Spółdzielni, pok. nr 9.

OBRAZY GROZY I NADZIEI

tv

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

sobota

TVP123:15

John Rambo

21 – 27 kwietnia 2023

Poniedziałek

21:05

POLSAT

Jason Bourne

thriller, USA, 2016

Od ujawnienia szczegółów operacji Black Briar minęło już dziesięć lat. Przez cały ten czas Jason Bourne musiał żyć w ukryciu. Udało mu się poznać swoją tożsamość i wyrównać rachunki. Podjął decyzję o odcięciu się od ludzi zaangażowanych w eksperymentalny program Treadstone. Niestety, los szykuje mu przykrą niespodziankę. Nicky Parsons, związana z grupą hakerów kierowanych przez Christiana Dassaulta, włamuje się do komputerów amerykańskiego wywiadu. Wykrada tajne informacje dotyczące projektów.

Piątek

22:55

TVP2

Męsko-damska rzecz

komedia romantyczna, Kanada, Wielka Brytania, USA, 2006

Nastoletni Woody Deane i Nell Bedworth, choć znają się od dziecka, mieszkają w sąsiedztwie i uczęszczają do tych samych szkół, od lat są zaprzyjętymi wrogami. Różni ich niemal wszystko. Dziewczyna jest pilną uczennicą uwielbiającą Szekspira, a jej marzeniem są studia w Yale. Mimo że nie może narzekać na brak poczucia humoru i urody, nie radzi sobie zbyt dobrze w kontaktach z rówieśnikami, a nad spotkania towarzyskie przedkłada czytanie książek. Natomiast Woody jest gwiazdą drużyny futbolowej, a zarazem najpopularniejszym chłopakiem w liceum.

Wtorek

23:35

TVP2

Stan wyjątkowy

komediomedramat, Polska, Chorwacja, Serbia, 2018

Film składa się z trzech powiązanych ze sobą historii. Generała prześladuje pokusa popełnienia samobójstwa. Minister chorwackiego rządu zaś podczas uroczystości w więzieniu zamyka się w jednej z cel, a następnie odmawia jej opuszczenia. Tymczasem czterech emerytów kradnie trumny ze szczątkami zmarłych prezydentów Chorwacji i Serbii. Przestępcy chcą w ten sposób zmusić rządu swoich krajów, by wreszcie odnalazł groby ich dzieci, które zginęły na wojnie. Błyskotliwa komedia polityczna, która z humorem podchodzi do tematu traumatycznej przeszłości Chorwacji.

Sobota

21:30

TVP1

Mistrz

dramat biograficzny, Polska, 2020

Rok 1940. Do nowo utworzonego obozu koncentracyjnego Auschwitz przybywa pierwszy transport więźniów. Jednym z nich jest Tadeusz „Teddy” Pietrzykowski, przedwojenny słynny pięściarz z Warszawy. Mężczyzna otrzymuje numer 77. Głód i wycieńczenie szybko dają tu o sobie znać, dlatego bokser myśli tylko o tym, by przeżyć. Pewnego dnia jednak, sprowokowany przez kapo, prezentuje swoje umiejętności, czym zdobywa rozgłos zarówno wśród więźniów, jak i spragnionych rozrywki niemieckich strażników.

Środa

22:40

TVN

Szakal

film sensacyjny, Francja, Niemcy, Japonia, USA, 1997

Zawodowy morderca Szakal przygotowuje zamach na ważną osobę ze świata amerykańskiej polityki. Zlecenie otrzymał od szefa rosyjskiej mafii, który chce się zemścić za śmierć swojego brata. Wynagrodzenie za wykonanie tego zadania wynosi 70 mln dolarów. Amerykanie uważają, że ofiarą zabójcy może paść szef FBI Carter Preston. Przy współpracy z agentką rosyjskiego wywiadu Walentyną Kozłową próbują odnaleźć i unieszkodliwić Szakala. Pomóc im w tym może jedynie dawny terrorysta IRA Declan Mulqueen, obecnie odbywający karę więzienia.

Niedziela

23:15

TVN

Dzika rzeka

dramat sensacyjny, USA, 1994

Gail Hartman jest ekspertem od spływów rzecznych. Wakacje postanawia spędzić z mężem Tomem i ich 10-letnim synem Roarkiem na spływie rzeką. Małżeństwo Gail i Toma przeżywa kryzys. Wspólna walka z pełną niebezpieczeństw i zasadzek górską rzeką ma im pomóc w naprawieniu relacji w związku. Wszystko układa się pomyślnie, do czasu gdy na swojej drodze rodzina spotyka Wade’a i Terry’ego. Niedoswiadczeni mężczyźni pozostają bezradni wobec rozszalałego żywiołu. Tom ratuje Wade’a przed utonięciem. Ocalały nie okazuje jednak wdzięczności za pomoc.

Czwartek

22:10

POLSAT

Pod słońcem Toskanii

komedia obyczajowa, Włochy, USA, 2003

Frances, 35-letnia pisarka z San Francisco, ma poważne kłopoty osobiste. Rozwodzi się, tracąc nie tylko partnera, lecz także swój ukochany dom. Kobieta przenosi się do hotelowego pokoju, gdzie za ścianą co pewien czas słychać płacz nieszczęśliwego lokatora. Przyjaciółka Patti daje złamanej Frances bilet na wycieczkę do Włoch, w nadziei, że podróż uleczy jej złamane serce. Początki są trudne – nowi ludzie, nieznanie miejsca to wszystko sprawia, że Frances czuje się osamotniona. Wszystko zmienia się, gdy pod wpływem impulsu pisarka kupuje piękną starą willę.

piątek		21 kwietnia	
TVP 1		TVP 2	
04:45 Klan - telenowela	04:55 Na sygnale - serial fabularny		
05:15 Dziedzictwo - serial	05:30 M jak miłość - serial		
06:05 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy	06:20 Anna Dymna - spotkajmy się		
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze	06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy		
07:30 Agape Blisko Ciebie	07:30 Pytanie na śniadanie		
08:00 Wiadomości	10:35 Panorama		
08:10 Kwadrans polityczny	10:40 Pytanie na śniadanie		
08:25 Informacje kulturalne	11:15 Smaki świata - magazyn		
08:30 Pogoda poranna	11:50 Dla niesłyszanych - Barwy szczęścia - serial obyczajowy		
08:40 Ranczo - serial	12:30 Koło fortuny - teleturniej		
09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny	13:15 Akacja 38 - serial		
10:40 Ojciec Mateusz - serial kryminalny	14:05 Va Banque - teleturniej		
11:30 Leśniczówka - serial obyczajowy	14:35 Na sygnale - serial fabularny		
12:00 Wiadomości	15:05 Powrót na wyspę - serial		
12:10 Agrobiznes	15:50 Przepis dnia		
12:30 Agropogoda - magazyn	16:00 Koło fortuny - teleturniej		
12:35 Magazyn Rolniczy	16:35 Familiada - teleturniej		
12:50 Natura w Jedynce - Wzdluz 15. południka	16:35 Familiada - teleturniej		
SERIAL KOSTIUMOWY			
14:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy	18:00 Panorama		
15:00 Wiadomości	18:20 Va Banque - teleturniej		
15:10 Pogoda	SERIAL OBYCZAJOWY		
15:20 Alarm! - magazyn	18:45 Akacja 38 - serial obyczajowy		
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej	19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy		
16:05 Dziedzictwo - serial	20:00 Przepis dnia		
17:00 Teleexpress	20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy		
17:20 Jaka to melodia?	20:50 Postaw na milion		
17:55 Klan - telenowela	21:55 Tak to leciało! - teleturniej muzyczny		
18:25 Leśniczówka - serial	22:55 Kino relaks - Męsko - damska rzecz - film fabularny		
19:00 Jeden z dziesięciu	00:50 Legend - dramat		
19:30 Wiadomości	03:10 Mama w opałach - komedia,		
20:15 Alarm! - magazyn	04:45 Rodzinka.pl - serial komediowy TVP, reż. Patryk Yoka, wyk. Małgorzata Kożuchowska, Tomasz Karolak		
20:35 Krucjata. Prawo serii	05:15 Zakończenie		
21:35 Komedia małżeńska - komedia			
23:20 Polowanie na cmy			
00:20 Twardziele - film fabularny, prod. USA, 201			
02:05 Na głęboką wodę - film			
TVN		POLSAT	
05:50 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień z Polsat News		
06:05 Ukryta prawda - program obyczajowy	08:40 Małanowski i Partnerzy		
07:00 Doradca smaku - program kulinarny	09:40 Sekrety rodziny		
07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy	10:40 Dlaczego ja?		
08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn	11:40 Gliniarze		
11:30 Kto to wie?	12:50 Wydarzenia		
12:05 Ukryta prawda	13:20 Interwencja - magazyn prod. Polska		
13:10 Sekrety życia	13:40 Trudne sprawy		
14:05 Ukryta prawda - program obyczajowy	14:40 Dlaczego ja?		
15:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy	15:50 Wydarzenia		
16:20 Kto to wie?	16:10 Pogoda		
16:55 Sekrety życia	16:15 Interwencja - magazyn prod. Polska		
17:55 Ukryta prawda	16:30 Na ratunek 112		
19:00 Fakty	17:00 Gliniarze		
19:30 Sport	18:00 Pierwsza miłość		
19:40 Pogoda	18:50 Wydarzenia		
19:50 Uwaga!	19:25 Gość Wydarzeń		
FILM PRZYGODOWY			
20:05 Harry Potter i insygnia śmierci Część II - film przygodowy, USA, Wielka Brytania, 2011, reż. David Yates, wyk. Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint, Ralph Fiennes, Alan Rickman, Michael Gambon, Helena Bonham Carter	22:10 Mroczne umysły - Film o nastolatkach, którzy w tajemniczy sposób nabywają niezwykłych mocy, wskutek czego rząd uznaje, że stanowią zagrożenie i należy ich odizolować od reszty społeczeństwa.		
23:00 Blade, Wieczny Łowca II - film horror, USA, Niemcy, 2002, reż. Guillermo Del Toro, wyk. Wesley Snipes, Kris Kristofferson, Ron Perlman, Leonor Varela, Norman Reedus, Thomas Kretschmann	00:40 47 roninów - Film oparty na legendarnej historii 47 roninów z początku XVIII wieku. Grupa samurajów przez rok planowała zemstę za śmierć swojego pana na urzędniku sądowym.		
01:25 Kuba Wojewódzki	03:05 Nasz Nowy Dom		
02:30 Bates Motel - serial	04:05 Zjedź Kambojdę		
03:30 Szpital	04:45 Disco Gramy		
04:30 Uwaga!	05:25 Telezakupy TV Okazje		
TVP Kultura		TVP Puls	
06:45 Muzyczne poranki	06:00 Kobra - oddział specjalny		
07:00 Informacje kulturalne - informator kulturalny	- serial obyczajowy		
07:30 Co dalej? - program publicystyczny	08:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny		
08:05 Mazurki nad Wisłą - Witold Kuczyński - cykl reportaży, reż. Marzena Strąk	09:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny		
08:45 Książd Leon Morin - film obyczajowy, prod. Francja, Włochy, 1961, reż. Jean-Pierre Melville, wyk. Jean-Paul Belmondo, Edith Loria, Monique Hennessy, Monique Bertho, Emanuele Riva	10:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny		
11:00 Noce i dnie - serial	11:00 Zaklęta dusza - serial fantasy		
12:10 Legendy Rocka - cykl dokumentalny	13:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny		
13:20 Informacje kulturalne - informator kulturalny	14:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy		
13:50 Twarz w twarz - film TVP, reż. Krzysztof Zanussi, wyk. Justyna Kreczmarowa, Piotr Pawłowski	15:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny		
FILM FABULARNY			
14:25 Pod dachami Paryża - film fabularny, prod. Francja, 1930, reż. Rene Clair, wyk. Gaston Modot, Jane Pierson, Albert Prejean	16:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny		
16:10 Mistrzowie pedzla - Nieśmiertelny Vermeer	17:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny		
17:20 Res Poloniae - rozmowa	18:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny		
17:55 Rozmowa o zmierzchu i świcie - program dokumentalny	19:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny		
18:30 Opole 2007 na bis	20:00 Bartkowiak		
19:15 Opole na bis	22:00 Rambo 3		
20:00 Wyciecznikinomania - Wstęp do filmu - Szczęśliwy Lazzaro	00:00 Czas zemsty		
20:10 Wyciecznikinomania - Szczęśliwy Lazzaro - film	01:55 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny		
22:20 Informacje kulturalne	02:50 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny		
22:45 Eureka biblioteka!	03:25 Z archiwum policji - serial dokumentalny		
23:10 Women make film	04:20 Menu na miarę		
TVN 7		TV 4	
05:00 Szkoła - program obyczajowy	08:00 Nasz Nowy Dom 09:00 Pierwsza miłość 09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej? 10:50 Hardkorowy lombard 11:50 Święty 12:55 Detektywi w Akcji 13:55 STOP Drogówka		
07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy	15:55 Policjantki i Policjanci		
11:00 Idealna niania - program obyczajowy	17:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej? 19:00 Policjantki i Policjanci		
11:45 Zagadki losu - program obyczajowy	20:00 Gwiazdy Kabaretu 22:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 00:05 12 rund 2 - USA, 2013, reż. Roel Reiné, wyk. Cindy Busby, Markinson Brian, Orton Randy, Sean Rogerson, Stevens Tom		
12:45 Szpital - program obyczajowy	Film akcji. Ratownik medyczny Nick Malloy jest świadkiem wypadku, spowodowanego przez pijanego kierowcę.		
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy	02:05 Informacja 02:25 Top 10 - Lista Przebojów - program rozrywkowy		
14:50 Ukryta prawda - program obyczajowy	05:30 Telezakupy TV Okazje		
15:50 Tajemnice miłości			
16:50 Zagadki losu - program obyczajowy			
17:55 Magia kina			
18:25 Matki, córki, przyjaciele - program lifestyleowy			
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy			
20:00 True Love			
KOMEDIA			
21:00 Okrucieństwo nie do przyjęcia - film komedia, USA, 2003, reż. Joel Coen, wyk. George Clooney, Catherine Zeta-Jones, Geoffrey Rush, Cedric the Entertainer, Edward Herrmann, Paul Adelstein, Richard Jenkins, Billy Bob Thornton	10:15 Rozmowy niedokończone 11:25 Głos Polski 11:35 Centrum Ewangelizacji 12:00 Regina Coeli 12:03 Informacja dnia 12:20 Lotte 13:25 Święty na każdy dzień 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Muzyczne chwile 14:30 Zrozumieć Antycypiliację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronka do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Sybiraczka 17:30 Geopolityka 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Informacja dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zauważyć... 19:30 Brat Franciszek 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski		
23:10 Na skraju jutra - film S-F, USA, Kanada, 2014, reż. Doug Liman, wyk. Tom Cruise, Emily Blunt, Brendan Gleeson, Bill Paxton, Jonas Armstrong			
01:30 True Love			
02:35 Więzy krwi			
03:35 Druga strona medalu - talk show			
TV Trwam			
10:15 Rozmowy niedokończone 11:25 Głos Polski 11:35 Centrum Ewangelizacji 12:00 Regina Coeli 12:03 Informacja dnia 12:20 Lotte 13:25 Święty na każdy dzień 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Muzyczne chwile 14:30 Zrozumieć Antycypiliację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronka do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Sybiraczka 17:30 Geopolityka 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Informacja dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zauważyć... 19:30 Brat Franciszek 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski			
dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY			

TVP 1
05:35 Hotel pod żyrafą i nosorożcem - serial
06:20 Balans bieli - magazyn
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:40 Rok w ogrodzie
08:05 Rok w ogrodzie Extra - magazyn
08:20 Wojsko - polskie.pl - reportaż
08:45 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych
09:15 Sprawa dla reportera
10:15 Fascynujący świat - Na ratunek Notre Dame
11:20 Wiesz czy nie wiesz? - teleturniej
12:20 Gwiazdy w południe - Orle skrzydło - western, prod. USA, 1979, reż. Anthony Harvey, wyk. Martin Sheen, Sam Waterston, Harvey Keitel
14:10 Z pamięci - felieton

MAGAZYN KULINARNY
14:25 Okrasa łamie przepisy - Kuchnia polskai
14:55 Korona królów. Jagiel-lonowie - telenowela
16:20 Korona królów. Jagiel-lonowie. Taka histori
17:00 Telexpress
17:30 Ojciec Mateusz - serial
18:30 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - felieton
18:40 Jaka to melodia?
19:30 Wiadomości
20:15 Alarm! - magazyn
20:35 Komisarz Alex - serial
21:30 Hit na sobotę - Mistrz - dramat
23:15 John Rambo - film fabularny, prod. USA
00:55 Boks - Gala KnockOut Boxing Night #27, Rzeszów
02:00 Rozstanie po włosku - film obyczajowy

TVP 2
05:20 Dla niesłyszających - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
07:00 Dla niesłyszających - M jak miłość - serial
07:55 Pytanie na śniadanie - Rodzinny ekspres
11:55 Tak to leciało! - teleturniej muzyczny
12:50 Ameryka da się lubić Wolna Ameryka - magazyn
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opole 2023 - widowisko muzyczne
16:20 Na dobre i na złe - serial
17:15 Tacy byliśmy - Irena Jarocka - cykl reportaży, reż. Michał Bandurski
17:45 Słowo na niedzielę
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 O mnie się nie martw
19:35 Reportaż kulturalny
20:00 The Voice Kids

KOMEDIA
22:20 Dziewczyny z wyższych sfer - komedia, prod. USA, 2003, reż. Boaz Yakin, wyk. Brittany Murphy, Heather Locklear, Dakota Fanning, Marley Shelton, Donald Faison
00:05 Miłość bez końca - film fabularny, prod. USA, 2020, reż. Scott Speer, wyk. Nicholas Hamilton, Ian Tracey, Deron Horton, Alexandra Shipp
01:50 Męsko - damska rzecz - film fabularny, prod. Kanada, Wielka Brytania, 2006, reż. Nick Hurran
03:45 Islandzka miłość - film obyczajowy, prod. Niemcy, 2019, reż. Nico Sommer
05:20 Zakończenie

TVN
05:50 Uwaga! - program interwencyjny
06:05 Ukryta prawda - program obyczajowy
07:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-roz-rywkowy
08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Na Wspólnej - serial
13:30 Kto to wie?
14:05 MasterChef Junior
15:45 Step Up II - film obczajo-wy, USA, 2008, reż. Jon M. Chu, wyk. Briana Evigan
17:55 Kuchenne rewolucje
18:55 Fryderyk Festiwal, 2023. Koncert galowy najważniejszych polskich nagród muzycznych
19:00 Fakty
19:45 Uwaga!
20:00 Azja Express
21:35 Fryderyk Festiwal, 2023

FILM SENSACYJNY
00:10 Podzielony - film sensacyjny, USA, Japonia, 2016, reż. M. Night Shyamalan, wyk. James McAvoy, Anya Taylor-Joy, Betty Buckley, Haley Lu Richardson, Jessica Sula
02:35 Kwatery Hitlera - program dokumentalny
03:40 Szpital - program obyczajowy
04:40 Uwaga!
05:00 Zamieszkać na plaży
05:25 Recepta na stary dom 2 - program edukacyjny

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat
07:50 Pułapka czasu
10:10 Ewa gotuje
10:40 Nasz Nowy Dom
11:40 Ślubne pogotowie
12:40 Bogaty Dom - Biedny Dom
13:40 Polacy za granicą
14:40 Rolnicy. Podlasie Dzisiaj Rolnik musi być nie tylko hodowcą, ale też mechanikiem, ekonomem, księgowym, biologiem i w pewnym zakresie wete-rynarzem. Uprawa roślin wymaga nie tylko wiedzy na temat wzrostu roślin i różnorodności odmian, ale również ogromnego nakładu pracy, którą trzeba wykonać w ściśle określonym czasie.
15:45 Wzięcie kobiet
17:45 Chłopaki do wzięcia
18:50 Wydarzenia

PUBLICYSTYCZNY
19:15 Prezydenci i Premierzy
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:00 Sługa Narodu
21:05 Rodzina na Maxa
22:10 Brzydka prawda Abby to niezwykle talentowana i ambitna producentka popularnego programu telewizyjnego. W sprawach sercowych jest bardzo wymagająca i w związku z tym wciąż szuka idealnego mężczyzny. Pewnego dnia spotyka ją niemiła niespodzianka.
00:20 Ultimatum Bourne'a
03:00 Świat według Kiepskich
04:00 Zjedź Kambodżę
04:40 Disco Gramy

TVP Kultura
07:00 Jana Tadeusza Stanisławskiego recital pierwszy z uprzejmym udziałem Krystyny Sienkiewicz
07:55 Informacje kulturalne - informator kulturalny
08:20 Wydarzenie aktualne
08:45 Tamte lata, tamte dni - magazyn
09:20 Galeria sztuki na ekranie - Van Gogh. Nowe spojrzenie - cykl dokumentalny, prod. Wielka Brytania, 2021, reż. Phil Grabsky
10:20 Serialowa nostalgia - Wojna domowa - serial komediowy
11:10 Serialowa nostalgia - Rodzina Leśniewskich - serial przygodowy
11:45 Mazurki nad Wisłą - Jan Wochniak - cykl reportaży, reż. Marzena Strak
12:25 Paddington 2 - film

FILM TVP
14:15 Żeniac - film TVP, prod. Polska, 1983, reż. Janusz Kidawa, wyk. Edward Kuszteł, Janusz Paździor-ko, Zuzanna Ptaak
15:40 Eureka biblioteka! - cykl reportaży
16:05 Teatr Telewizji - Zareczy-ny - spektakl teatralny, prod. Polska, 2015, reż. Wojciech Nowak, wyk. Danuta Stenka, Katarzyna Gniewkowska,
17:25 Do dzieła - magazyn
17:55 Retro kino - Życie nie jest łatwe - komedia
20:00 Bilet do kina - Judy - film fabularny
22:05 Informacje kulturalne
23:35 Scena muzyczna - Amalia Umeda Quartet
23:35 Seans kultowy - Kika

TV Puls
06:00 Kobra - oddział specjalny Każdy kolejny odcinek to odrębna tematyka. W każdym z nich nie brakuje „zabójczej prędkości”, efektów specjalnych, napięcia, niebezpiecznych pościgów i komizmu, przedstawia-nego przez bohaterów. Chcą, aby zawsze na pierwszym miejscu stała sprawiedliwość.
07:00 Taki jest świat - program informacyjny prod. Polska
07:55 Seniora chatka dla 4-latka
10:00 Kurierzy - serial fabularno-doku-mentalny
15:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny

FILM AKCJI
20:00 Mocne sobotnie kino: 60 sekund By uratować brata, legendarny złodziej samochodów musi w ty-dzień dostarczyć mafii 50 luksusowych aut.
22:15 Ocean ognia Kapitan okrętu podwod-nego współpracuje z drużyną Navy SEAL w celu uratowania prezydenta Rosji, który podczas zamachu wzięty został do niewoli.
00:30 Pierwszy strzał
02:35 Zobacz to! Blok powtórkowy: Biesiada na cztery pory roku
03:25 Taki jest świat - program informacyjny

TVN 7
05:05 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:05 Szkoła - program obyczajowy
07:00 Tom i Jerry Show - animacja animowany
07:30 Akademia policyjna VII: Misja w Moskwie - film komedia, USA, 1994, reż. Alan Metter, wyk. George Gaynes, Michael Winslow, David Graf, Leslie Easterbrook, G.W. Bailey, Christopher Lee
09:15 Matki, córki, przyjaciółki - program lifestylowy
09:50 Makłowicz w drodze
10:25 Czarnobyl
11:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:30 Sposób na teściową - film komedia, USA, Niemcy, 2005, reż. Robert Luketic, wyk. Jane Fonda, Michael Vartan, Wanda Sykes, Adam Scott

FILM PRZYGODOWY
17:35 Niesamowity Hulk - film przygodowy, USA, 2008, reż. Louis Leterrier, wyk. Edward Norton, Liv Tyler, Tim Roth
20:00 Jumper - film sensacyjny, USA, 2008, reż. Doug Liman, wyk. Hayden Christensen, Samuel L. Jackson, Jamie Bell, Rachel Bilson, Diane Lane, Mi-chael Rooker, Anna Sophia Robb, Kristen Stewart
22:00 Zabójcza broń IV - film sensacyjny, USA, 1998, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover, Joe Pesci, Rene Russo, Chris Rock, Jet Li, Steve Kahan
00:40 Piekielna zemsta - film sensacyjny, USA, 2011
02:45 Wieży krwi

TV 4
06:00 Galileo 11:05 Zwierzak
12:50 Hell's Kitchen 14:25
Jaś Fasola 15:00 STOP
Drogówka
17:00 Policjantki i Policjanci
22:00 Sprawiedliwi
00:00 Air Force One - USA, Niemcy, 1997 Thriller w gwiazdorskiej obsadzie: Harrison Ford, Gary Oldman, Glenn Close. Amerykański prezydent James Marshall w przemówieniu kończącym wizytę w Moskwie, zapo-wiada walkę z terroryzmem. „Żadnych negocjacji”- takie jest oficjalne stanowisko przywódcy USA. W drodze powrotnej samolot prezy-dentki przejmują terroryści dowodzeni przez. Nie udaje im się jednak schwytat Marshalla. 02:40 Śmierć na 1000 sposobów 03:05 Interwencja

TV Trwam

11:00 Rozpoczęcie peregrynacji Ikony Matki Bożej Często-chowskiej 13:00 Szansa na dziecko - naprotechnologia 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta
14:20 Muzyczne chwile 14:30 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela” 14:35 Natura Obiektywnie 14:55 Polski Chleb 15:00 Oře-downiczka w codzienności 15:30 Wierzę w Boga 16:00 Informacje dnia
16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europejskiego 17:25 Święty na każdy dzień 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Między z Nieba 19:45 Modlitwa z telefontycznym udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

niedziela

TVP 1
05:05 Sprawa dla reportera
06:00 Słownik polski@polski - talk - show prof. Jana Miodka
06:25 Wojsko - polskie.pl
06:50 Słowo na niedzielę
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia
08:00 Tydzień
08:25 Okrasa łamie przepisy - Kuchnia polska. Trzy omletry - magazyn
08:55 Zegar Czarnoksiężnika - film fantasy, prod. Indie, USA, 2018, reż. Eli Roth
10:50 The Chosen - serial, prod. USA, 2017
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Regina Coeli
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Wspólny dom - Las
13:15 BBC w Jedyńce
14:10 Z pamięci - felieton

SERIAL KRYMINALNY
14:20 Komisarz Alex - serial kryminalny
15:10 Komedia małżeńska - komedia, prod. Polska, 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Jan Englert, Ewa Dałkowska, Dżiżsław War-dejn, Krzysztof Kolberger, Halina Bednarz, Zbigniew Buczkowski, Joanna Kurowska, Ewa Kasprzyk
17:00 Telexpress
17:40 Wiesz czy nie wiesz?
18:40 Jaka to melodia?
19:30 Wiadomości
20:20 Polowanie na cmy - serial TVP
21:20 Wiesz czy nie wiesz?
22:20 Zakochana Jedynka - Tulipanowa gorączka - film fabularny
00:10 Mistrz - dramat

TVP 2
05:50 Dla niesłyszających - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
06:55 Dla niesłyszających - M jak miłość - serial
07:55 Pytanie na śniadanie - Bitwa - widowisko muzyczne
11:35 The Voice Kids - Bitwa Sing Off - widowisko muzyczne
13:10 The Voice Kids - Bitwa Sing Off - widowisko muzyczne
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opole 2023 - widowisko muzyczne
16:15 Tak to leciało! - teleturniej muzyczny
17:15 Na sygnale - serial fabularyzowany
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
20:00 Postaw na milion - teleturniej

FILM AKCJI
21:05 Czas zemsty - film akcji, prod. USA, 2013
23:15 Kino bez granic - Arbitraż - film fabularny, prod. USA, 2012, reż. Nicholas Jarecki, wyk. Richard Gere, Susan Sarandon, Nancy Nave
01:10 Jestem mordercą - dra-mat, prod. Polska, 2016, reż. Maciej Pieprzycza, wyk. Mirosław Haniszewski, Arkadiusz Jakubik, Agata Kulcsza, Magdalena Popławska, Karolina Stanić, Piotr Adamczyk, Tomasz Włosok, Michał Żurawski, Michał Anioł, Tomasz Borkowski, Dla małoletnich od lat 16
03:15 Dziewczyny z wyższych sfer - komedia

TVN
05:50 Uwaga! - program interwencyjny
06:05 Wyluzuj, ScoobyDoo! - serial animowany
07:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-roz-rywkowy
08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Nastolatki rządzą... kasą - program
12:35 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
13:10 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-roz-rywkowy
14:10 Azja Express - program przygodowy, USA, Chiny, 2016, reż. Alessandro Carloni, Jennifer Yuh Nelson, wyk. Jack Black, Bryan Cranston, Dustin Hoffman, Angelina Jolie
17:55 Ugotowani w parach
19:00 Fakty

PROGRAM INTERWENCYJNY
19:45 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 MasterChef Junior
21:35 Mój agent - serial
22:40 Superwizjer
23:15 Dziką rzeką - film sensacyjny, USA, 1994, reż. Curtis Hanson, wyk. Meryl Streep, Kevin Bacon, David Strathairn, John C. Reilly, Joseph Mazzello
01:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-roz-rywkowy
02:35 Urowadzona - serial
03:30 Uwaga! - program interwencyjny
03:50 Zamieszkać na plaży - program edukacyjny
04:20 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:50 Jak to jest zrobione

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:55 Smerfy 2
11:20 Noc w muzeum 2 Larry Daley porzucił słabo płatną posadę nocnego stróża w nowojorskim Mu-zeum Historii Naturalnej. Jako właściciel doskonale prosperującej firmy, produkującej pomysłowe przedmioty domowego użytku, wie dzie dostatni żywot biznesmena. Mimo poprawy sytuacji mate-rialnej wcale nie czuje się szczęśliwy.
13:40 Shrek Forever Teskniać za czasami, kiedy żył jak, Shrek podpisuje magiczny kontrakt z Rumpelstikim i puf! - w mgnieniu oka, wszystko się zmienia. Osioł nie pamięta swojego najlepszego przyjaciela...

PROGRAM ROZRYWKOWY
15:40 Twoja Twarz Brzmi Znajomo
17:40 Nasz Nowy Dom
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Państwo w Państwie
20:00 Kabaret na żywo. Nowy skŁAD 2
22:10 Nie zadzieraj z fryzjerem Zohan to znakomicie wyszkolony izraelski komandosi, który chcą zerwać z dotychczasową profesją najpierw pozoruje swoją śmierć, a następnie udaje się do Nowego Jorku, żeby spełnić swoje życiowe marzenie – zostać „stylistą fryzur”.
00:45 Bad Boys

TVP Kultura
07:05 Śpiewnik Komedy
08:00 Nabożeństwo ewange-lickie w Białej
09:05 Od ucha do ucha - serial animowany
09:35 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
11:35 Judy - film fabularny, prod. Wielka Brytania, 2019, reż. Rupert Goold, wyk. Renee Zellweger, Darcı Shaw, Rufus Sewell
13:40 Wędrowiec Polski - San-domierz - cykl reportaży, reż. Agnieszka Żmijewska
14:30 Z Wenecji do Paryża. Vivaldi i Leclair - koncert
15:45 Serialowa nostalgia - Wojna domowa - serial
16:35 Serialowa nostalgia - Rodzina Leśniewskich - serial
17:15 Niedziela z... twórczo-ści Gustawa Holoubka
18:05 Niedziela z...twórczo-ści Gustawa Holoubka

KOMEDIA DRAMAT
20:00 Madame - komediodra-mat, prod. Francja, 2017, reż. Amanda Sthers, wyk. Toni Collette, Hervey Keitel
21:40 Informacje kulturalne
22:05 Trzeci punkt widzenia
22:45 Eufonia 2019 - David Krakauer i Orkiestra Klezmerska Teatru Sejneńskiego - koncert
23:55 Podziemny krąg - dramat, prod. USA, 1999, reż. David Fincher, wyk. Brad Pitt, Helena Bonham Carter, Meat Loaf
02:20 Teraz animacje! - Lata-wie - film animowany
02:40 Teraz animacje! - Prezent - film
02:50 Legendy Rocka
04:10 Wir - film TVP
05:50 Jeszcze więcej kultury

TV Puls
06:00 Kobra - oddział specjalny Serial o niemieckich poli-cjantach, którzy patrolują autostradę wiodącą ze wschodu na zachód Europy. W swojej pracy spotykają przemytników, handlarzy narkotyków i wiele innych podejrz-nych osób. Często muszą dokonywać szaleńczych pościgów za uciekającymi przestępcami. Strzegąc porządku na autostradzie, codziennie pokonują wiele niebezpieczeństw, stawiając czoła groźnym bantom.
06:50 Seniora chatka dla 4-latka
07:50 Kobra - oddział specjalny
08:45 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę

FILM SENSACYJNY
13:40 Ojciec panny młodej Życie Georga zostaje zdeorganizowane, kiedy dowiaduje się o rychłym ślubie córki, która ukoń-zyła studia w Europie.
15:45 Instrukcji nie załączono
18:20 Taxi 4
20:00 Super niedziela z gwiazdami: Bodyguard zawodowiec
00:20 Czas zabijania
03:25 Zobacz to! Blok powtórkowy: Dyżur - serial dokumentalny
04:05 Taki jest świat - program informacyjny
05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy

TVN 7
05:05 Szkoła - program obyczajowy
06:05 Ukryta prawda - program obyczajowy
07:00 Tom i Jerry Show - animacja animowany
07:30 Pana Magorium cu-downe emporium - film rodzinny, USA, Kanada, 2007, reż. Zach Helm, wyk. Dustin Hoffman, Natalie Portman, Jason Bateman, Zach Mills
09:20 Makłowicz w drodze
09:55 Powrót do Czarnobyla - dokument
10:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:55 Gliniarz w przedszkolu - film komedia, USA, 1990, reż. Ivan Reitman, wyk. Arnold Schwarzenegger, Penelope Ann Miller, Pamela Reed, Linda Hunt, Richard Tyson

FILM PRZYGODOWY
17:25 Harry Potter i insygnia śmierci Część II - film przygodowy, USA, Wielka Brytania, 2011, reż. David Yates, wyk. Daniel Radclif-fe, Emma Watson, Rupert Grint, Ralph Fiennes, Alan Rickman, Michael Gambon, Helena Bonham Carter
20:00 Jurassic World - film przygodowy, USA, 2015, reż. Colin Trevorrow, wyk. Chris Pratt
22:45 Rekiny wojny - film komedia, USA, 2016
01:00 Okrucieństwo nie do przyjęcia - film komedia
03:10 Wieży krwi
04:15 Druga strona medalu - talk show

TV 4
07:00 Wielkie tajemnice historii
08:50 Galileo 10:50 Jak długo jeszcze? - USA, 2007, reż. Carr Steve
12:50 Czy to ty, czy to ja? Podczas letniego obozu dla wychowanków sierocińca przez przypadek spotyka bliźniaczko podobną do siebie Alysse, córkę bogatego wła-ściciela polskiej rezydencji, młodego wdowca, Rogera Callaway.
14:55 1000 lat po Ziemi. Pojazd kosmiczny, w którym znajdu-ją się nastoletni Kitai Raige i jego ojciec, legendarny Cypher, rozbija się na Ziemi.
17:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 20:00 Prawdziwe kłamstwa - USA, 1994, reż. Cameron James 23:00 Rings - USA, 2017 01:05 Wielkie ucieczki z amerykańskich więzień - USA, 2015 Alcatraz, Sing Sing, San Quentin

TV Trwam

10:30 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela” 10:35 Ojciec Francis Aupiais, misjonarz-etnolog 11:30 Tajemnice Watykanu
12:00 Jubileusz 100-lecia Istnienia Zgromadzenia Sióstr Eucharystek 14:00 Wyszyński. Wróg nr 1 15:00 Wieś - to też Polska 16:00 Informacje dnia 16:10 Koncert żywcen
16:45 Pod opieką Limanowskiej Pani 17:00 Zostań Żołnierzem RP 17:15 Muzyczne chwile 17:30 Sól Ziemi 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Informacje dnia 18:15 Roz-mowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Moja katol

poniedziałek

24 kwietnia

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
04:45 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 07:30 Studio Raban - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obyczajowy 09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny 10:40 Ojciec Mateusz - serial kryminalny 11:30 Leśniczówka - serial obyczajowy 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:40 Magazyn Rolniczy 12:55 BBC w Jedyńce - Zielona Planeta SERIAL KOSTIUMOWY 	05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:30 M jak miłość - serial 06:20 Skazane smaki według Remigiusza Rączki - magazyn kulinarny 06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:45 Pytanie na śniadanie 11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Powrót na wyspę - serial 15:25 Przepis dnia 16:00 Koło fortuny - teleturniej TELETURNIEJ 	05:50 Uwaga! - program interwencyjny 06:05 Ukryta prawda - program obyczajowy 07:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Kto to wie? - program 12:05 Ukryta prawda - program 13:10 Sekrety życia - program 14:10 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:20 Kto to wie? 16:55 Sekrety życia 17:55 Ukryta prawda 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny PROGRAM KULINARNY 	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy 09:40 Sekrety rodziny 10:40 Dlaczego ja? 11:40 Gliniarze 12:50 Wydarzenia 13:20 Interwencja 13:40 Trudne sprawy 14:40 Dlaczego ja? 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 17:00 Gliniarze 18:00 Pierwsza miłość 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Matka 21:05 Jason Bourne Była amerykańska agentka Nicky Parsons dokonuje włamania do serwerów CIA kradnąc tajne dane. FILM SENSACYJNY 	07:00 Muzyczne poranki 07:30 Co dalej? - O tym mówi świat - program publicystyczny 08:10 Wędrowiec Polski - Sandomierz - cykl reportaży, reż. Agnieszka Zmijewska 08:50 Retro kino - Życie nie jest łatwe - komedia, prod. Włochy, 1961, reż. Dino Risi, wyk. Lea Massari, Alberto Sordi, Antonio Centa 11:00 Noce i dnie - serial 12:05 Reżyserzy - cykl dokumentalny 13:05 Bliscy - film krótkometrażowy, reż. Zofia Kowalewska, wyk. Ewa Kaim, Łukasz Simlat, Marianna Kowalewska, Julia Szczepańska 13:40 Dwaj ludzie z szafą - etiuda, reż. Roman Polański, wyk. Henryk Kluba, Kuba Goldberg FILM FAMILIJNY 	06:00 Kobra - oddział specjalny 08:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny 09:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny 10:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny 11:00 Zaklinaczka duchów - serial fantasy 13:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny 14:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 15:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny 16:00 Kurierzy - serial 17:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny 18:00 Kurierzy - serial 19:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny FILM AKCJI 	05:00 Szkoła - program obyczajowy 06:55 Papierzy na szczęście - serial, Polska 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 Idealna niania - program obyczajowy 11:45 Zagadki losu - program obyczajowy 12:45 Szpital - program obyczajowy 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:50 Tajemnice miłości - program obyczajowy 16:50 Zagadki losu - program obyczajowy 17:55 Ten moment - program obyczajowy 18:30 Papierzy na szczęście - serial, Polska 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 True Love KOMEDIA 	08:00 Nasz Nowy Dom 09:00 Pierwsza miłość 09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 10:50 Święty 12:55 Detektywi w Akcji 13:55 STOP Drogówka 15:55 Policjantki i Policjanci 17:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Po własnych śladach - USA, 2019 Podczas nieudanego napadu na bank ginie cały gang, z wyjątkiem jego przywódcy - Donovana McDonalda, który doznaje urazu mózgu. W efekcie trafia z amnezją do szpitala psychiatrycznego dla przestępców. 23:00 Eksperyment 01:05 Jaś Fasola radzi 01:20 Fabryka jedzenia 02:50 SuperLudzie 2023 04:55 SuperLudzie TV Trwam
14:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy 15:00 Wiadomości 15:20 Alarm! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial 19:00 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:15 Alarm! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiel-lonowie - telenowela 21:05 Teatr Telewizji - Teatr Telewizji 22:20 Świat bez fikcji - Zabawa w Boga - film 23:25 Balans bieli - magazyn 00:10 Przylądek strachu - thriller	16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial 19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:00 Przepis dnia 20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:40 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial 21:55 Na sygnale - serial komediowy 22:35 La Bandida - serial 23:35 Kobieta idzie na wojnę - film fabularny 01:25 O mnie się nie martw - serial komediowy 02:25 Czas zemsty - film akcji 04:30 Rodzinka.pl - serial	20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Skazana - serial 22:40 Podzielony - film sensacyjny, USA, Japonia, 2016, reż. M. Night Shyamalan, wyk. James McAvoy, Anya Taylor-Joy, Betty Buckley, Haley Lu Richardson, Jessica Sula 01:00 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 01:40 Bates Motel - serial 02:40 Szpital - program obyczajowy 03:40 Uwaga! - program interwencyjny 04:00 Zamieszkać na plaży 04:30 Recepta na stary dom	23:50 Władcy umysłów David to polityk, który ubiega się o miejsce w senacie. Poznaje piękną Elise Sellas i gdy znajomość nabiera rumieńców w grę włączają się ludzie, którzy za wszelką cenę chcą ich rozdzielić. David ma wybór - dostosować się lub zaryzykować wszystko i być z ukochaną... 02:25 Książd Książd-wojownik otrzymuje informację o najnowszym ataku. Tym razem skierowane są bezpośrednio w niego - horda bezlitosnych wojowników uprowadza bowiem jego siostrzenicę. 04:05 Zjedź Kambodzę	14:05 Paddington 2 - film familijny 16:00 Czeskie śniadanie - serial 17:20 Trzeci punkt widzenia 18:00 Holoubek - portret aktora - film dokumentalny 19:10 Czy pani mieszka sama - koncert, wyk. Włodzisław Głiński, Alicja Wyszyńska, Kalina Jedrusik, Tadeusz Pluciński, Barbara Rylska 20:00 Kino Mocnych Wrażeń - Ostatnia operacja - dramat, prod. USA, 2018 22:15 Informacje kulturalne 22:40 Panorama kina polskiego - Panny z Wilka - film obyczajowy 00:45 Scena muzyczna - Amalia Umeda Quartet	20:00 Poniedziałkowy Hit: Next Agenci FBI szukają człowieka, który widzi przyszłość, aby pomóc im zapobiec nuklearnemu atakowi terrorystycznemu. 22:00 Podróż z diabłem 00:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny 01:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny 02:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Taki jest świat - program informacyjny 02:50 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy	21:00 Dom wygranych - film komedia, USA, 2017, reż. Andrew Jay Cohen, wyk. Will Ferrell, Amy Poehler, Jason Mantzoukas, Ryan Simpkins, Jeremy Renner 22:55 Kac Vegas III - film komedia, prod. USA, 2013, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms, Zach Galifianakis, Justin Bartha, Ken Jeong, John Goodman, Melissa McCarthy, Heather Graham 00:55 True Love 02:00 Wieży krwi 04:05 Druga strona medalu - talk show	10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:20 Stan Bezpieczeństwa Państwa 11:30 Jeden Kościół, wielu świętych 12:00 Regina Coeli 12:03 Informacje dnia 12:20 Niebieskooki Anioł 13:10 Mój brat papież 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Muzyczne chwile 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 16:55 Świadkowie 17:30 Na łowy 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Opowieści Theo 19:45 Modlitwa 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

wtorek

25 kwietnia

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
04:50 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 07:30 Kościół z bliska 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial 09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny 10:35 Ojciec Mateusz - serial kryminalny 11:30 Leśniczówka - serial obyczajowy 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:50 Natura w Jedyńce - Wzdluż 15. południka SERIAL KOSTIUMOWY 	05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:35 M jak miłość - serial 06:25 Wspólnota - reportaż 06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy 07:30 Pytanie na śniadanie 10:30 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:10 Weterynarze z sercem 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Powrót na wyspę - serial 15:50 Przepis dnia 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial SERIAL OBYCZAJOWY 	05:50 Uwaga! - program interwencyjny 06:05 Ukryta prawda - program obyczajowy 07:00 Doradca smaku - program kulinarny 07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Kto to wie? 12:05 Ukryta prawda 13:10 Sekrety życia 14:10 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:20 Kto to wie? 16:55 Sekrety życia 17:55 Ukryta prawda 19:00 Fakty 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku SERIAL OBYCZAJOWY 	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny prod. Polska 09:40 Sekrety rodziny 10:40 Dlaczego ja? 11:40 Gliniarze - serial kryminalny prod. Polska 12:50 Wydarzenia 13:20 Interwencja 13:40 Trudne sprawy 14:40 Dlaczego ja? 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn 16:30 Na ratunek 112 17:00 Gliniarze 18:00 Pierwsza miłość 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń 19:45 Sport 19:55 Pogoda FILM PRZYGDOWY 	06:55 Zaginione - odnalezione - magazyn 07:20 Informacje kulturalne - informator kulturalny 07:50 Księga Przestrzeni 08:35 Zaginione Skarby - film animowany 08:50 Wenedja - dramat 11:00 Noce i dnie - serial 12:10 Luvr ponadczasowy 13:10 Informacje kulturalne 13:35 Ogród Barbarzyńcy 14:10 Playtime - komedia 16:20 Galeria sztuki na ekranie - Van Gogh. Nowe spojrzenie 17:25 Co dalej? - program publicystyczny 18:00 Wielki, wielki i największy 18:40 15 Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole FILM FABULARNY 	06:00 Kobra - oddział specjalny 08:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny 09:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny 10:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny 11:00 Zaklinaczka duchów - serial fantasy 13:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny 14:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 15:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny 16:00 Kurierzy - serial 17:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny SERIAL FABULARNY 	05:00 Szkoła - program obyczajowy 06:55 Szpital - program obyczajowy 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 Idealna niania - program obyczajowy 11:45 Zagadki losu - program obyczajowy 12:45 Szpital - program obyczajowy 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:50 Tajemnice miłości - program obyczajowy 16:50 Zagadki losu - program obyczajowy 17:55 Ten moment - program obyczajowy 18:30 Papierzy na szczęście - serial, Polska 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 True Love FILM OBYCZAJOWY 	08:00 Nasz Nowy Dom 09:00 Pierwsza miłość 09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 10:50 Święty 12:55 Detektywi w Akcji 13:55 STOP Drogówka 15:55 Policjantki i Policjanci 17:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Po własnych śladach - USA, Rumunia, 2015, reż. Keoni Waxman, wyk. Adina Stetcu, Howard Dell, Mann Byron, Steven Seagal, Winnie Jones Film akcji. Kolejny wspólny projekt Stevena Seagala i Keoniego Waxmana. 23:00 Modliszka 01:10 Jaś Fasola radzi 01:20 Fabryka jedzenia 02:50 Trans World Sport 2023 03:55 SuperLudzie 05:30 Telezakupy TV Okazje TV Trwam
14:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy 15:00 Wiadomości 15:20 Alarm! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obyczajowy 18:55 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:15 Alarm! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiel-lonowie - telenowela 21:05 Portrety przeszłości 22:10 Kto ratuje jedno życie. Bracia - dramat 23:40 Resortowe Dzieci 00:10 Oceleni - reality show	19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy prod. Polska 20:00 Przepis dnia 20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:35 La Bandida - serial obyczajowy 23:35 Stan wyjątkowy - komedia 01:45 Arbitraż - film fabularny, prod. USA, 2012 03:45 Recepta na śmierć - film dokumentalny, prod. Francja, 2018, reż. Sophie Przychodny 04:45 Zakochanie	20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy prod. Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Nastolatki rządzą... kasą 22:40 Kuba Wojewódzki 23:40 Sukcesja - serial dramat 00:55 Skazana - serial 02:00 Superwizjer 02:35 Uproszczona - serial 03:35 Uwaga! - program interwencyjny 03:55 Zamieszkać na plaży - program edukacyjny 04:25 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:50 Okazja na dom - program edukacyjny 05:20 Kto was tak urządził	20:00 Ghost Rider Dawno temu, gwiazda kaskaderki motocyklowej, Johnny Blaze, zawarł pakt z diabłem, aby chronić najbliższe m u osoby: ojca i ukochaną z dzieciństwa, Roxanne. Teraz diabeł upomniał się o swoją własność. Za dnia Johnny jest kierowcą motocyklowym, a w nocy, w obecności szatana, staje się Ghost Riderem, piekielnym łowcą zbuntowanych demonów. 22:20 Terminator 3: Bunt maszyn 00:55 Czas zbrodni 03:05 Nasz Nowy Dom 04:05 Zjedź Kambodzę 04:45 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	20:00 Lekkie obyczaje - Kobieta idzie na wojnę - film fabularny 21:50 Informacje kulturalne 22:15 Teatr Telewizji - Gdy tańczyła Isadora, reż. Magdalena Łazarkiewicz, wyk. Teresa Budzisz Krzyzanowska 00:10 Młoda Polska - Rozłam - film krótkometrażowy, reż. Joanna Deja, Łukasz Deja, wyk. Wojciech Solarz, Magdalena Pocięcha 00:40 Kino Mocnych Wrażeń Ostatnia operacja 02:55 Niedziela z... 03:50 Co dalej? - program publicystyczny 04:20 Informacje kulturalne 04:50 Teledyski 05:30 Afisz kulturalny	18:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny 19:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny 20:00 Najwyższy wyrok 22:00 Bartkowiak 00:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny 01:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny 01:55 Zobacz to! Blok powtórkowy: Biesiada na cztery pory roku 02:40 Biesiada na cztery pory roku 04:00 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy	21:00 Żużel - film, Polska, 2020, reż. Dorota Kędzierzawska, wyk. Tomasz Ziętek, Jagoda Porebska, Mateusz Wilczak W życie motocyklowego mistrza wkracza piękna i wrażliwa dziewczyna. 23:20 Zabójcza broń IV - film sensacyjny, USA, 1998, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover, Joe Pesci, Rene Russo, Chris Rock, Jet Li, Steve Kahan, Kim Chan 02:00 True Love 03:00 Wieży krwi 04:00 Druga strona medalu - talk show	11:35 Święty na każdy dzień 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Słowo życia 12:00 Regina Coeli 12:03 Informacje dnia 12:20 Bądź wielki przed Bogiem 13:20 Nuty nadziei 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Muzyczne chwile 14:30 Stanisław Ledóchowski i jego twórczość 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w Obiektywie 16:40 Ojcowie Niepodległości 17:10 Prosto o gospodarce 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:45 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Informacja dnia 18:15 Ze szkolnej ławki 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Każdy maluch to potrafi 19:45 Modlitwa z telefonem uczniom udziałem 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

TVP 1
04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Rodzinny ekspres
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial
09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny
10:40 Ojciec Mateusz - serial kryminalny
11:30 Leśniczówka - serial obyczajowy
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Rok w ogrodzie Extra
12:50 Natura w Jedynce - Wzduż 15. południka

SERIAL KOSTIUMOWY
14:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
15:00 Wiadomości
15:20 Alarm! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:15 Alarm! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagielonowie - telenowela historyczna
21:05 Wielki Test o Wodzie
22:35 Marek Edelman...i była miłość w getcie - film
00:10 Komandosi w akcji - film
01:50 Krawcowa z Madrytu

TVP 2
05:00 Na sygnale - serial fabularny
05:30 M jak miłość - serial
06:25 Pozyteczni.pl - magazyn
06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:40 Pytanie na śniadanie
11:15 Zakochaj się w Polsce - magazyn
11:45 Dla niesłyszających - serial obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularny
15:05 Powrót na wyspę - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej

SERIAL OBYCZAJOWY
18:45 Akacja 38 - serial obyczajowy
19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:00 Przepis dnia
20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:40 Kulisy seriali Na dobre i na złe i Na sygnale
20:55 Na dobre i na złe - serial
21:55 Na sygnale - serial fabularny
22:35 La Bandida - serial obyczajowy
23:35 Wyprawa po miłość - film obyczajowy
01:15 Sanditon - serial
02:15 Chińskie dziewczyny do wzięcia - film dokumentalny, prod. Izrael, 2019
03:55 Echo serca - serial
04:40 Zakończenie

TVN
05:50 Uwaga! - program interwencyjny
06:05 Ukryta prawda - serial obyczajowy
07:00 Doradca smaku - program kulinarny
07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Kto to wie?
12:05 Ukryta prawda
13:10 Sekrety życia
14:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:20 Kto to wie?
16:55 Sekrety życia
17:55 Ukryta prawda
19:00 Fakty
19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:10 Doradca smaku

SERIAL OBYCZAJOWY
20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy
20:55 Milionery - program rozrywkowy
21:35 Ugotowani w parach
22:40 Szakal - film sensacyjny, USA, Wielka Brytania, Francja, Niemcy, Japonia, 1997, reż. Michael Caton-Jones, wyk. Bruce Willis, Richard Gere, Sidney Poitier, Diane Venora, Mathilda May, Jack Black, J.K. Simmons, Tess Harper, Richard Lineback
01:15 Mój agent - serial
02:15 Kwatery Hitlera - program dokumentalny
03:15 Szpital - program obyczajowy
04:15 Uwaga! - program interwencyjny

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial obyczajowy
09:40 Sekrety rodziny
10:40 Dlaczego ja?
11:40 Gliniarze
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja
13:40 Trudne sprawy
14:40 Dlaczego ja?
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112
17:00 Gliniarze
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość Wydarzeń
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Lulu
21:10 Hell's Kitchen

FILM AKCJI
22:40 Bad Boys II - Mike i Marcus prowadzą akcję, której celem jest niedopuszczenie do przetrwania gigantycznego transportu ecstasy. Przypadkiem odkrywają siatkę zaangażowanych w narkobiznes osób.
01:50 Droga do prawdy - Podczas gdy Keith Miller pozostaje zamknięty za kratami, za morderstwo, jego rodzina płaci cenę za jego czyn. W rok po zbrodni Keitha znaleziono ciało w pobliskim parku przyzecz. Syn Keitha, Brandon, zaginął i staje się głównym podejrzanym.
04:05 Kabaretowa Ekstraklasa

TVP Kultura
07:00 Muzyczne poranki
07:10 Informacje kulturalne - informator kulturalny
07:35 Co dalej? - program publicystyczny
08:10 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Hellar Lill
08:50 Playtime - komedia, prod. Francja, Włochy, 1967, reż. Jacques Tati, Barbara Dennek, Georges Montant, Henri Piccoil, John Abbey
11:00 Rodzina Połanieckich
12:35 Aalto: z miłości do architektury - film dokumentalny, prod. Finlandia, 2020, reż. Virpi Suutari
14:25 Film fabularny
16:00 Mistrzowie kina - Francuski Hollywood
17:10 Księga Przechlewnia
17:45 Zaginionie Skarby - film
18:00 Spotkanie z cieniem - Dawne bałe
18:50 Z kobietą w tytule

FILM FABULARNY
20:00 Na wschód od Hollywood - Kryptonim HHHH - film fabularny, prod. Belgia, Wielka Brytania, Francja, USA, 2017, reż. Cedric Jimenez
22:15 Informacje kulturalne
22:40 Tanie Dranie - talk-show
23:20 Więcej niż fikcja - Paul Verhoeven, filmowiec prowokator - film dokumentalny
00:30 Pilecki ucieczka do wolności KONCERT L. U. C. - koncert
01:30 Lekkie obyczaje - Kobieta idzie na wojnę - film fabularny
03:20 Młoda Polska - Rozłam
03:55 W szkłach kłosa Sylwii Plath - film
05:35 Aż się kulturalny

TV Puls
06:00 Kobra - oddział specjalny
08:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny
09:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
10:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny
11:00 Zaklinaczka duchów - serial fantasy
13:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny
14:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
15:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny
16:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
17:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny

SERIAL FABULARNY
18:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
19:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny
20:00 Zenek
22:20 Dirty Dancing
00:20 Dzielnica strachu - serial kryminalny
01:20 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny
02:20 Zobacz to! Blok powtórkowy: Na jedwabnym szlaku
03:00 Taki jest świat - program informacyjny
03:45 Na jedwabnym szlaku
04:35 Z archiwum policji - serial dokumentalny
05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy

TVN 7
05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:55 Szpital - program obyczajowy
07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Idealna niania - program obyczajowy
11:45 Zagadki losu - program obyczajowy
12:45 Szpital - program obyczajowy
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:50 Tajemnice miłości
16:50 Zagadki losu - program obyczajowy
17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 True Love - program
21:00 Czarnobyl - miniserial

MINISERIAL
23:40 Ślepnąc od światła - miniserial, Polska, reż. Krzysztof Skonieczny, Wulgaryzmy
01:05 Nieuchwytny cel - film sensacyjny, USA, 1993, reż. John Woo, wyk. Jean-Claude Van Damme, Lance Henriksen, Arnold Vosloo, Yancy Butler, Kasi Lemmons, Wilford Brimley
03:10 True Love
04:15 Druga strona medalu - talk show

TV 4
08:00 Nasz Nowy Dom
09:00 Pierwsza miłość
09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej
10:50 Hardkorowy lombard
11:50 Święty
12:55 Detektywi w Akcji
13:55 STOP Drogówka
15:55 Policjantki i Policjanci
17:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci
20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:00 6 kul
23:30 Błękitna głębia. Paul Walker i Jessica Alba jako dwoje nurków, Jared i Sam, którzy marzą o znalezieniu ukrytego skarbu. Kiedy zabierają przyjaciół, Bryce'a i Amandę na ekstremalną sportową przygodę, ostatnią rzeczą, jakiej spodziewają pod wodą, jest legendarny piracki statek, który podobno kryje złoto warte miliony.
01:45 Jaś Fasola radzi
01:55 Śmierć na 1000 sposobów

TV Trwam
11:00 Danuta Siedzikówna „Inka”
11:25 Jestem mamą
11:40 Prosto o gospodarce
12:00 Regina Coeli
12:03 Informacje dnia
12:20 Tajemnica Enigmy
13:05 Don Hoppe
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Hildegarda z Bingen. Światło Boga
15:25 Europejska perła baroku
16:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Franciszek Kleeberg - ostatni generał Kampanii Wrześniowej
17:00 Po stronie prawdy
17:55 Muzyczne chwile
17:55 Poczet Wielkich Polaków
18:00 Regina Coeli
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Opowieści z Księgi Cnot
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Mysłąc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

czwartek

TVP 1
04:50 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Pelnia Wiary - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obyczajowy
09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny
10:40 Ojciec Mateusz - serial kryminalny
11:30 Leśniczówka - serial obyczajowy
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 To się opłaca - magazyn
12:50 Natura w Jedynce

SERIAL KOSTIUMOWY
14:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
15:00 Wiadomości
15:20 Alarm! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:15 Alarm! - magazyn
20:35 Ojciec Mateusz - serial kryminalny
21:30 Sprawa dla reportera
22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas - magazyn
23:10 Magazyn kryminalny 997 - magazyn
24:00 Resortowe Dzieci
00:30 Tanie Dranie - talk-show

TVP 2
05:00 Na sygnale - serial fabularny
05:35 M jak miłość - serial
06:25 Jak po grecku - reportaż
06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:40 Pytanie na śniadanie
11:10 Przyrodnik na tropie - cykl dokumentalny
11:50 Dla niesłyszających - serial obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularny
15:05 Powrót na wyspę - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc
18:00 Panorama

TELETURNIJ
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial
19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:00 Przepis dnia
20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:50 Miłość w genach - komedia, prod. Wielka Brytania, 2019, reż. Sasha Collington, wyk. Natacha Basset, Maeve Dermody
22:40 La Bandida - serial obyczajowy
23:35 Komórka - film fabularny, prod. USA, 2016
01:25 Sama przeciw wszystkim - film fabularny
03:50 Niewierność - serial obyczajowy
04:50 Zakończenie

TVN
05:50 Uwaga! - program interwencyjny
06:05 Ukryta prawda - serial obyczajowy
07:00 Doradca smaku - program kulinarny
07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Kto to wie?
12:05 Ukryta prawda
13:10 Sekrety życia
14:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:20 Kto to wie?
16:55 Sekrety życia
17:55 Ukryta prawda
19:00 Fakty
19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:10 Doradca smaku

SERIAL OBYCZAJOWY
20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy
20:55 Milionery - program rozrywkowy
21:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
22:40 American Pie: Zjazd absolwentów - film komedia, USA, 2012, reż. Jon Hurwitz, Hayden Schlossberg, wyk. Jason Biggs, Alyson Hannigan
00:55 Miami Vice - film sensacyjny, USA, Niemcy, 2006, reż. Michael Mann, wyk. Colin Farrell
03:40 Uwaga! - program interwencyjny
04:00 Zamieszkać na plaży
04:30 Recepta na stary dom
05:00 Okazja na dom

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial obyczajowy
09:40 Sekrety rodziny
10:40 Dlaczego ja?
11:40 Gliniarze
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja
13:40 Trudne sprawy
14:40 Dlaczego ja?
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn
16:30 Na ratunek 112
17:00 Gliniarze
18:00 Pierwsza miłość
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość Wydarzeń
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Nasz Nowy Dom - magazyn
21:10 Przyjaciółki

FILM OBYCZAJOWY
22:10 Pod słońcem Toskanii - Zbliżająca się do czterdziestki pisarka z San Francisco - Frances Mayes, przeżywa kryzys twórczy i osobisty. Po rozwodzie nie może wrócić do psychicznej równowagi, brak jej też pisarskiej inwencji. Popada w głęboką depresję. Jej najlepsza przyjaciółka, Patti, doradza jej wyjazd do Toskanii.
00:45 Siedem dusz - To poruszająca opowieść o człowieku nękanym pewną tajemnicą, który decyduje się odkupić swoje winy drastycznie zmieniając życie siedmiu zupełnie obcych sobie osób.

TVP Kultura
07:00 Muzyczne poranki
07:20 Informacje kulturalne - informator kulturalny
07:45 Eureka biblioteka! - cykl reportażowy
08:10 Niedziela z... twórczością Gustawa Holoubka
09:05 Film fabularny
11:00 Rodzina Połanieckich - serial
12:35 Ostatnia góra - film dokumentalny, reż. Dariusz Żalwski
14:15 Informacje kulturalne - informator kulturalny
14:45 Ożeniłem się z czarownicą - komedia, prod. USA, 1942, reż. Rene Clair
16:10 Przeciwnieństwa i pary: Legendarne hollywoodzkie pary - Monica Vitti i Michelangelo Antonioni
17:20 Co dalej?
17:50 Benefis

DRAMAT
20:05 Czwartkowy klub filmowy - Indochiny - dramat, prod. Francja, 1992, reż. Régis Wargnier, wyk. Catherine Deneuve, Vincent Perez, Linh Dan Pham, Jean Yanne, Andrzej Seweryn
22:50 Informacje kulturalne
23:15 Zatańczyć Beethovena - film dokumentalny
00:50 Na wschód od Hollywood - Kryptonim HHHH - film fabularny, prod. Belgia, Wielka Brytania, Francja, USA, 2017
03:05 Kino nocne - Czuwaj - film fabularny
04:45 Co dalej? - program publicystyczny
05:30 Aż się kulturalny
05:45 Jeszcze więcej kultury

TV Puls
06:00 Kobra - oddział specjalny
08:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny
09:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
10:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny
11:00 Zaklinaczka duchów - serial fantasy
13:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny
14:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
15:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny
16:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
<

1 KWIETNIA - 31 LIPCA

Konkurs Castorama Olsztyn:
Najpiękniejszy ogród działkowy powiatu
olsztyńskiego i miasta Olsztyn

Zrób jedno zdjęcie swojego ogrodu. Umieść je w komentarzu pod postem konkursowym do dnia 31.07.2023 r. Polub profil Castorama na Facebooku i udostępni konkurs jako post publiczny. Zbierz jak najwięcej polubień zdjęcia w okresie trwania konkursu. Nagrody dla zwycięzców o wartości: 1500zł, 1000zł oraz 500zł w postaci karty podarunkowej na zakupy w Castoramie.
Castorama ul. W. Pstrowskiego 16.

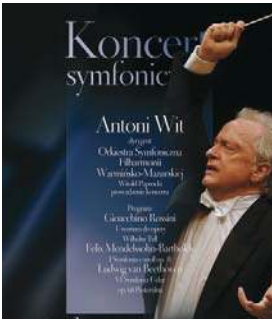
21 KWIETNIA

V OLSZTYŃSKIE TARGI PRACY

Olsztyn
Wydarzenie, którego organizatorami są: Miejski Urząd Pracy w Olsztynie i Urząd Pracy Powiatu Olsztyńskiego, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Olsztynie, Wojewódzki Urząd Pracy oraz Zespół Szkół Budowlanych w Olsztynie skierowane jest do młodzieży, w tym uczniów i absolwentów, a także osób bezrobotnych i poszukujących pracy z Olsztyna i powiatu olsztyńskiego. Podczas Targów Pracy weźmie udział ok. 40 wystawców, w tym pracodawcy reprezentujący różne branże gospodarki narodowej, przedstawiciele służb mundurowych itp. Dodatkowo w ramach wydarzenia odbędą się spotkania informacyjne i warsztaty z zakresu rynku pracy.
Godz. 10.00, Zespół Szkół Budowlanych im. Żołnierzy Armii Krajowej, ul. Żołnierska 15.

21 KWIETNIA

Koncert symfoniczny – Antoni Wit

Olsztyn
Antoni Wit – dyrygent, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej, Witold Paprocki – prowadzenie koncertu | Program: Gioacchino Rossini – Uwertura do opery Wilhelm Tell, Felix Mendelssohn-Bartoldy – I Symfonia c-moll op. 11, Ludwig van Beethoven – VI Symfonia F-dur op. 68 Pastoralna.

Godz. 19:00, sala koncertowa Filharmonii.

21 KWIETNIA

Koncert muzyki elektronicznej
Józef Skrzek i Przemysław Rudź

Olsztyn
Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne zaprasza na wyjątkowe widowisko - koncert legendarnego artysty i multiinstrumentalisty Józefa Skrzeka (SBB, Breakout) ze specjalnymi wizualizacjami tworzonymi na żywo podczas koncertu przy użyciu aparatury cyfrowego planetarium OPIOA. Józef Skrzek zagra na swym wysłużonym egzemplarzu kultowego syntezatora Minimoog, którego jest niekwestionowanym wirtuozem, traktując go tak, jak skrzypkowie instrumenty budowane przez Stradivariusa. To naturalne przedłużenie jego niezwyklej wyobraźni, która od pół wieku pozwala mu wciąż iść do przodu, szukać nowych form wyrazu i zaskakiwać.
Godz. 18.00, Olsztyńskie Planetarium, Al. Piłsudskiego 38.

21 KWIETNIA

Spotkanie z red. Krystianem Machnikiem
o katastrofie w Czarnobylu

Olsztyn
W Domu Polskim będzie gościł Krystian Machnik - redaktor portalu Napromieniowani.pl, regularnie jeżdżący z pomocą humanitarną do Czarnobyla, organizujący wycieczki na teren strefy 0. Spotkanie jest organizowane w 37. rocznicę katastrofy wektrowni jądrowej w Czarnobylu. Wydarzenie poprowadzi Anna Chmielewska-Metka - zastępca dyrektora Instytutu Północnego im. W. Kętrzyńskiego.
Godz. 17.00, Dom Polski, ul. Partyzantów 87.

22 KWIETNIA

Mirosław Niewiadomski Presley & Sinatra

Olsztyn
Obaj tak różni, a tak samo fascynujący... Jeden był śpiewającym kelnerem, a drugi podobno porzucił karierę wojskową z powodu ukochanej. Ich głosy – o charakterystycznej, ciepłej barwie – stały się symbolami muzyki rozrywkowej XX wieku.
Godz. 18:00, sala koncertowa filharmonii.

22 KWIETNIA

Spektakl „W pracowni Ambrożego Kleksa”

Olsztyn
Podczas nie-zwykłego spektaklu „W pracowni Ambrożego Kleksa” postacie wchodzą w interakcje z publicznością. Spektakl ten został stworzony z myślą o najmłodszych, by oprócz niepowtarzalnych wrażeń wizualnych, mogli również zapoznać się z treścią jednej z najbardziej lubianych polskich lektur szkolnych. Takie połączenie polskiej klasyki literatury dziecięcej z unikalnym widowiskiem teatralnym z pewnością pozostanie na długo w pamięci wszystkich dzieci.
Godz. 12.00/16.00, Aula im. Anny Wasilewskiej przy ul. Kościńskiego 11.

22 KWIETNIA

Efekty specjalne: Zabawki optyczne,
czyli czym jest magia kina?

Olsztyn
Świat prekinematografii dla dzieci (8–12 lat). Zabawki optyczne (praxinoskop, zoetrop, meoskop) i magia iluzji optycznych, również we własnym wykonaniu.
Godz. 10.00, Kamienica Naujacka, ul. Dąbrowszczaków 3.

22 KWIETNIA

Kiermasz książki z okazji Światowego
Dnia Książki

Olsztyn
Instytut Północny im. W. Kętrzyńskiego z okazji nadchodzącego Światowego Dnia Książki organizuje Kiermasz Książki (publikacje wydane zarówno przez Instytut Północny jak i Ośrodek Badań Naukowych). Wszystkie książki będą sprzedawane w przedziale cenowym od 1 do 20 zł (1, 2, 3, 5, 10, 15, 20 zł).
Godz. 9.00, Dom Polski, ul. Partyzantów 87.

23 KWIETNIA

Gregorian Grace

Olsztyn
Gregorian Grace - Polska Trasa Koncertowa 2023 z nowym programem! Polski zespół Gregorian Grace po serii koncertów w Niemczech, Danii i Holandii wraca do kraju, aby przenieść widzów w świat chorału gregoriańskiego swoim unikalnym brzmieniem z zupełnie nowym programem! Wsluchując się w tę piękną harmonię dźwięków będzie można podziwiać starodawne melodie oraz harmonię współbrzmienia różnych wyznań.
Godz. 15:00/19.00, sala koncertowa filharmonii.

24 KWIETNIA

Maciej Maleńczuk - Klauzula sumienia

Olsztyn
Niekórych artystów można opisać krótko i w kilku zdaniach. Maciej Maleńczuk zdecydowanie do nich nie należy, a szybki opis jego pracy artystycznej jest absolutnie niemożliwy. Z pewnością można powiedzieć, że to jeden z najważniejszych, najbardziej charyzmatycznych, a przy tym kontrowersyjnych artystów ostatnich czterech dekad.
Godz. 19:00, sala koncertowa filharmonii.

26 KWIETNIA

Magda Kubicka - standup

Olsztyn
Magda Kubicka wystąpi z programem „Patrz przez palce”. Wraz z nią na scenie pojawi się support. Występ tylko dla widzów pełnoletnich.
Godz. 20.00, Aula im. A. Wasilewskiej, ul. Kościńskiego 11.

28 KWIETNIA

Koncert symfoniczny

Olsztyn
Stefan Sanders (USA) – dyrygent, Anna Kłosowska-Gryc – flet, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej, Janusz Ciepliński – prowadzenie koncertu | Program: Wojciech Kilar – Orawa, Franz Doppler – Fantazja węgierska Pastorale op. 26, Francois Borne – Fantazja brilliant na tematy z opery „Carmen” G.Bizeta / na flet i orkiestrę, Antonin Dvořák – IX Symfonia e-moll op. 95 Z Nowego Świata
Godz. 19:00, sala koncertowa Filharmonii.

28 KWIETNIA

Koncert: Antigama/Redemptor/Shodan/
Hellium

Olsztyn
Warszawscy weterani sceny grindcore Antigama wraz z deathmetalowymi załogami Redemptor i Shodan zapowiedzieli wiosenną trasę koncertową pod szyldem „Decomposition Ensembles Tour”. W ramach tejże, zespoły pojawią się także w Olsztynie na scenie Zgrzyt, gdzie będą promować swoje najnowsze wydawnictwa. Towarzyszyć im będzie zespół Hellium, dowodzony przez Wojciecha Hoffmana znanego z wieloletnich występów w legendarnym Turbo.
Godz. 19.00, Browar Warmia Scena Zgrzyt, ul. F. Nowowiejskiego 15.

29 KWIETNIA

Muzyka zespołu Metallica symfonicznie

Olsztyn
W roku 2023 na kolejne koncerty zawita do Polski wyjątkowy projekt - pod szyldem „Muzyka zespołu Metallica symfonicznie” wystąpi jeden z najlepszych coverbandów Metallica na świecie. W skład projektu wchodzi czteroosobowy zespół oraz orkiestra symfoniczna „Orion”. Na koncertach usłyszymy największe przeboje Metallica w symfonicznych aranżacjach wykonanych tak jak na słynnej płycie „Metallica S&M”.
Godz. 16.00/19.30, sala koncertowa filharmonii.

29 KWIETNIA

Koncert: HYLLA

Hylla to połączenie elektroniki z motywami etnicznymi. Zespół inspiracje czerpie u źródeł, korzystając z archiwalnych nagrań, pieśni zebranych w trakcie etnograficznych ekspedycji po regionach lemkowski i bojkowski, Nadśania i Chełmszczyzny, a także od autentycznych pieśniarzy i muzyków będących skarbnicą folkloru w najczystszej, pierwotnej formie.
Godz. 19.00, Kościół ewangelicko-augsburski, ul. Stare Miasto 1.

30 KWIETNIA

Antologia olsztyńskiej sceny muzycznej

Olsztyn
MOK Olsztyn serdecznie zaprasza na kolejną odsłonę Antologii olsztyńskiej sceny muzycznej. Antologia olsztyńskiej sceny muzycznej to koncertowo-anegdotyczna podróż przez kolejne piętra-kęgi dźwiękowego wtajemniczenia, w których rolę Wergiliusza będą - nomen omen - odgrywać: Czyści jak Łza, Kuśka Brothers, Aurelia Luśnia, Marek Matyjewicz (Shantaż), Walerian Ostrowski.
Godz. 14.00/18.00, Kamienica Naujacka, ul. Dąbrowszczaków 3.

**WEEKENDOWY
REPERTUAR HELIOS**
Centrum Handlowe Aura,
Olsztyn, al. Piłsudskiego 16

PIĄTEK 21 KWIETNIA

MARTWE ZŁO: Przebudzenie / napisy: 12:45, 15:50, 18:10, 20:20
SUZUME / napisy: 15:00, 20:50
CZARODZIEJSKI FLET / familijny / od 10 lat / napisy: 12:00
BO SIĘ BOI / napisy: 19:00
DUNGEONS & DRAGONS. Złotdziejski honor / napisy: 13:30, 20:40
DUNGEONS & DRAGONS. Złotdziejski honor / dubbing: 12:15, 17:00
SKOŁOWANI: 19:45
RENFIELD / napisy: 18:20
BLUEBACK / familijny / od 7 lat / dubbing: 12:10, 14:40
PRAWDZIWE ŻYCIE ANIOŁÓW: 20:00
EGZORCYSTA PAPIEŻA / napisy: 17:45, 20:30
AIR / napisy: 17:15
AVATAR: Istota wody / dubbing / 3D: 14:00
ASTERIKS I OBELIKS: Imperium smoka / familijny / od 7 lat / dubbing: 14:45
JOHN WICK 4 / napisy: 12:30, 16:00, 19:30
KOT W BUTACH. Ostatnie życzenie / familijny / od 6 lat / dubbing: 16:40
SHAZAM! Gniew bogów / dubbing: 15:15
WRÓŻKA ZĘBUSZKA / familijny / od 6 lat / dubbing: 13:45

SOBOTA 22 KWIETNIA

MARTWE ZŁO: Przebudzenie / napisy: 12:30, 16:15, 18:30, 20:20
SUZUME / napisy: 11:00, 15:00, 20:40
CZARODZIEJSKI FLET / familijny / od 10 lat / napisy: 12:00
BO SIĘ BOI / napisy: 19:00
DUNGEONS & DRAGONS. Złotdziejski honor / napisy: 13:40, 20:30
DUNGEONS & DRAGONS. Złotdziejski honor / dubbing: 10:45, 12:40, 17:00
SKOŁOWANI: 19:45

WEEKENDOWY REPERTUAR KINA AWANGARDA W OLSZTYNIE

PIĄTEK 21 KWIETNIA

„Czarodziejski flet” - prod. Niemcy, USA : godz. 17.00 sala klubowa
„Bezmiar” - prod. Włochy, Francja : godz. 17.45 sala studyjna
„Prawdziwe życie aniołów” - prod. Polska : godz. 18.00 sala arte
„Bo się boi” - prod. USA, Kanada : godz. 19.15 sala klubowa
„Skotowani” - prod. Polska : godz. 19.30 sala arte
„Rovning Woman” - prod. USA, Polska : godz. 19.45 sala studyjna

SOBOTA 22 KWIETNIA

„Czarodziejski flet” - prod. Niemcy, USA : godz. 16.00 sala klubowa
„Skotowani” - prod. Polska : godz. 16.00 sala arte
„Liczba doskonała” - prod. Polska : godz. 16.00 sala studyjna
„Bezmiar” - prod. Włochy, Francja : godz. 17.45 sala studyjna

RENFIELD / napisy: 18:15
BLUEBACK / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:10, 12:10, 14:30
PRAWDZIWE ŻYCIE ANIOŁÓW: 20:00
EGZORCYSTA PAPIEŻA / napisy: 17:45, 20:50
AIR / napisy: 17:15
AVATAR: Istota wody / dubbing / 3D: 13:50
ASTERIKS I OBELIKS: Imperium smoka / familijny / od 7 lat / dubbing: 11:15, 14:45
JOHN WICK 4 / napisy: 12:45, 16:00, 19:30
KOT W BUTACH. Ostatnie życzenie / familijny / od 6 lat / dubbing: 16:40
SHAZAM! Gniew bogów / dubbing: 15:30
WRÓŻKA ZĘBUSZKA / familijny / od 6 lat / dubbing: 10:35, 14:00

NIEDZIELA 23 KWIETNIA

MARTWE ZŁO: Przebudzenie / napisy: 12:30, 16:15, 18:30, 20:20
SUZUME / napisy: 11:00, 15:00, 18:00, 20:40
CZARODZIEJSKI FLET / familijny / od 10 lat / napisy: 12:00
BO SIĘ BOI / napisy: 19:00
DUNGEONS & DRAGONS. Złotdziejski honor / napisy: 13:40, 20:30
DUNGEONS & DRAGONS. Złotdziejski honor / dubbing: 10:50, 12:40, 17:00
SKOŁOWANI: 19:45
RENFIELD / napisy: 18:15
BLUEBACK / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:10, 12:10, 14:30
PRAWDZIWE ŻYCIE ANIOŁÓW: 20:00
EGZORCYSTA PAPIEŻA / napisy: 17:45, 20:50
AIR / napisy: 17:15
AVATAR: Istota wody / dubbing / 3D: 13:50
ASTERIKS I OBELIKS: Imperium smoka / familijny / od 7 lat / dubbing: 11:15, 14:45
JOHN WICK 4 / napisy: 12:45, 16:00, 19:30
KOT W BUTACH. Ostatnie życzenie / familijny / od 6 lat / dubbing: 16:40
SHAZAM! Gniew bogów / dubbing: 15:30
WRÓŻKA ZĘBUSZKA / familijny / od 6 lat / dubbing: 10:40, 14:00

„Prawdziwe życie aniołów” - prod. Polska : godz. 18.00 sala arte
„Bo się boi” - prod. USA, Kanada : godz. 18.15 sala klubowa
„Rovning Woman” - prod. USA, Polska : godz. 19.45 sala studyjna
„Jestem otchłanią” - prod. Włochy : godz. 19.45 sala arte- pokaz przedpremierowy

NIEDZIELA 23 KWIETNIA

„Przeminęło z wiatrem” - prod. USA : godz. 16.00 sala studyjna -pokaz specjalny
„Czarodziejski flet” - prod. Niemcy, USA : godz. 16.00 sala klubowa
„Bezmiar” - prod. Włochy, Francja : godz. 16.00 sala arte
„Prawdziwe życie aniołów” - prod. Polska : godz. 18.00 sala arte
„Bo się boi” - prod. USA, Kanada : godz. 18.15 sala klubowa
„Skotowani” - prod. Polska : godz. 19.30 sala arte
„Rovning Woman” - prod. USA, Polska : godz. 20.00 sala studyjna

NATIONAL GEOGRAPHIC: PONAD POŁOWA POLAKÓW TWIERDZI, ŻE SĄ DOWODY NA ISTNIENIE POZAZIEMSKICH CYWILIZACJI

Informacji o UFO na własną rękę poszukuje 37% Polaków. Najczęściej, bo 94% z nich korzysta do tego celu z Internetu – przede wszystkim z tematycznych forów, grup czy portali. 51% swoją wiedzę czerpie z popularnonaukowych programów telewizyjnych.

Roswell, Strefa 51, a nawet polski Emilin na lubelszczyźnie – domniemy spotkań ludzi z obcą cywilizacją było do tej pory wiele, jednak wszystkie relacje były traktowane z rezerwą. Mimo to, jak wynika z badania „Co Polacy wiedzą o UFO?” przeprowadzonego przez Kantar Public na zlecenie National Geographic, Polacy nie uważają tego tematu za kinową fikcję. Aż 54% badanych stwierdziło, że istnieją dowody na istnienie pozaziemskich cywilizacji. Z raportu wynika również, że prawidłowo definiujemy skrót UFO – 79% badanych odpowiedziało, że jest to niezidentyfikowany obiekt latający. Co ciekawe 7% ankietowanych przyznało, że widziało UFO lub miało kontakt z istotami pozaziemskimi. Badanie zostało zrealizowane przy okazji premiery serialu dokumentalnego „UFO: przełomowe śledztwa”, które zadebiutuje na antenie National Geographic 21 kwietnia.

W maju 2022 roku w Kongresie Stanów Zjednoczonych odbyło się pierwsze od ponad 50 lat publiczne wysłuchanie w sprawie UFO. Przedstawiciele Pentagonu mówili nawet o 400 przypadkach zauważenia niezidentyfikowanych obiektów latających. I chociaż na ogół spekuluje się o urzędzeniach meteorologicznych czy szpiegowskich, jak w przypadku obiektów zauważonych w tym roku nad USA i Kanadą, to kwestia potencjalnych przybyczy z innej galaktyki cały czas rozbudza

Fot. pixabay / zdjęcie jest jedynie ilustracją do tekstu

wyobraźnię nie tylko miłośników kina science fiction. Nic dziwnego, że doniesienia na ten temat cieszą się dużą popularnością.

Informacji o UFO na własną rękę poszukuje 37% Polaków. Najczęściej, bo 94% z nich korzysta do tego celu z Internetu – przede wszystkim z tematycznych forów, grup czy portali. 51% swoją wiedzę czerpie z popularnonaukowych programów telewizyjnych. Co ciekawe, większość Polaków – bo aż 61% uważa, że rządy powinny gromadzić i upubliczniać materiały dotyczące UFO.

Wyniki Kantar absolutnie mnie nie dziwią, ponieważ UFO było, jest i będzie tematem fascynacji oraz pewnych niedopowiedzeń. Oczywiście, nie mamy naukowych dowodów na istnienie życia poza Ziemią, jednak przykład naszej planety pokazuje, że wytworzenie się zaawansowanych form życia jest zgodne z prawami fizyki. Na stronie NASA możemy przeczytać, że odkryto 5000 egzoplanet, które warunkami przypominają Ziemię... Prawdopodobieństwo na istnienie życia po-

zaziemskiego jest zatem duże – komentuje astrobiolożka Agata Kołodziejczyk. – Przyznam, że jako biolożka nie wyobrażam sobie, byśmy we Wszechświecie byli sami. Jeśli miałabym powiedzieć, jaką formę ma życie na innych planetach, to jestem w stanie wyobrazić sobie przede wszystkim różne stadia bakterii czy glonów. Formy te są bowiem najbardziej odporne na katastrofy i nieprzyjemne warunki środowiskowe. Serial „UFO: przełomowe śledztwa” bardzo mnie zafascynował. W pierwszym odcinku widzimy intrygujący punkt poruszający się z prędkością 30 tys. mil na godzinę. Co to jest? Fizyczny obiekt latający, a może obserwujemy niepoznane przez naukę prawo fizyki rozgrywające się w stratosferze? W tej części atmosfery ziemskiej obserwujemy przecież tajemnicze zjawiska jak niebieskie jety czy czerwone sprite’y. – dodaje.

O materiałach dotyczących UFO upublicznionych przez amerykański Pentagon opowiada serial „UFO: przełomowe śledztwa”, którego pierwszy odcinek bę-

Dodatkowo sprawdziliśmy, jak wyniki wyglądają w poszczególnych regionach.

W województwie warmińsko-mazurskim wyglądają następująco:

63%

mieszkańców województwa uważa, że UFO istnieje

49%

uważa, że są dowody na istnienie pozaziemskich cywilizacji

66%

myśli, że rządy powinny zbierać i upubliczniać informacje na temat UFO

dzie można obejrzeć na antenie National Geographic już 21 kwietnia o godzinie 21:00. Widzowie dowiedzą się jakie były kulisy odtajnienia przez Kongres Stanów Zjednoczonych wyjątkowych nagrań z UFO oraz obejrzą niesamowite relacje pilotów marynarki wojennej, którzy widzieli niezidentyfikowane obiekty latające.

PREMIERY

MARTWE ZŁO:

Przebudzenie

Reżyseria: Lee Cronin

Gatunek: Horror

Akcja filmu Martwe zło: Przebudzenie przenosi się z lasu do miasta. Fabuła opowiada o dwóch nieustraszonych ze sobą kontakt siostrach (w ich rolach Sutherland i Sullivan). Ich spotkanie zostaje przerwane pojawieniem się demonów, które potrafią przejmować panowanie nad ludzkimi ciałami.

SUZUME

Reżyseria: Makoto Shinkai

Gatunek: Animacja/Fantasy/

Przygodowy

Podróż Suzume rozpoczyna się w spokojnym miasteczku w Kyushu (południowo-zachodnia Japonia), kiedy spotyka chłopaka, który szuka tajemniczych drzwi. Suzume znajduje je zniszczone wśród ruin, jakby były osłonięte przed jakąkolwiek katastrofą. Suzume zdaje się być przyciągana przez ich moc i sięga aby je otworzyć...

CZARODZIEJSKI FLET

Reżyseria: Florian Sigi

Gatunek: Fantasy/Przygodowy/

Musical

Uczeń szkoły muzycznej Tim odkrywa magiczne przejście do innego świata – niezwykłej krainy rodem z opery „Czarodziejski flet” Mozarta. W miejscu, którego granice wyznacza tylko wyobraźnia, przemienia się w księcia Tamino, czyli głównego bohatera opowieści. Od teraz chłopiec zmuszony jest zmagać się

z przeciwnościami losu w dwóch wymiarach.

BO SIĘ BOI

Reżyseria: Ari Aster

Gatunek: Komedia

„Bo się boi” to pełna czarnego humoru opowieść o mężczyźnie, który panicznie boi się wszystkiego. Jednak telefon od matki zmusi go do wyruszenia w epicką podróż, która okaże się wspaniałą przygodą, dzięki której pokona swoje najgłębiej skrywane lęki.

RÓŻANIEC ARTYSTYCZNY

MODLITWA MOŻE MIEĆ RÓŻNORAKI CHARAKTER. CORAZ CZĘŚCIEJ I CHĘTNIEJ SIĘGAMY DO TAKICH FORM MODLENIA SIĘ, KTÓRE POŁĄCZONE SĄ ZE SŁUCHANIEM PIĘKNEJ MUZYKI CZY TEŻ PIEŚNI, PAMIĘTAJĄC, ŻE PIĘKNO ZBAWIA ŚWIAT. WIERZĄCY MOGĄ PRZECIEŻ KONTAKTOWAĆ SIĘ Z BOGIEM TAKŻE PRZEZ MUZYKĘ. MUZYKA RELIGIJNA LUB PIEŚNI RELIGIJNE, CZY TEŻ PO PROSTU WYŚPIEWANIE MODLITWY MOŻE SZYBCIEJ DOTRZEĆ DO OSÓB WRAŻLIWYCH, KTÓRE CENIĄ PIĘKNO MUZYKI, A TAKŻE POMÓC IM NA DRODZE POSZUKIWAŃ BOGA.

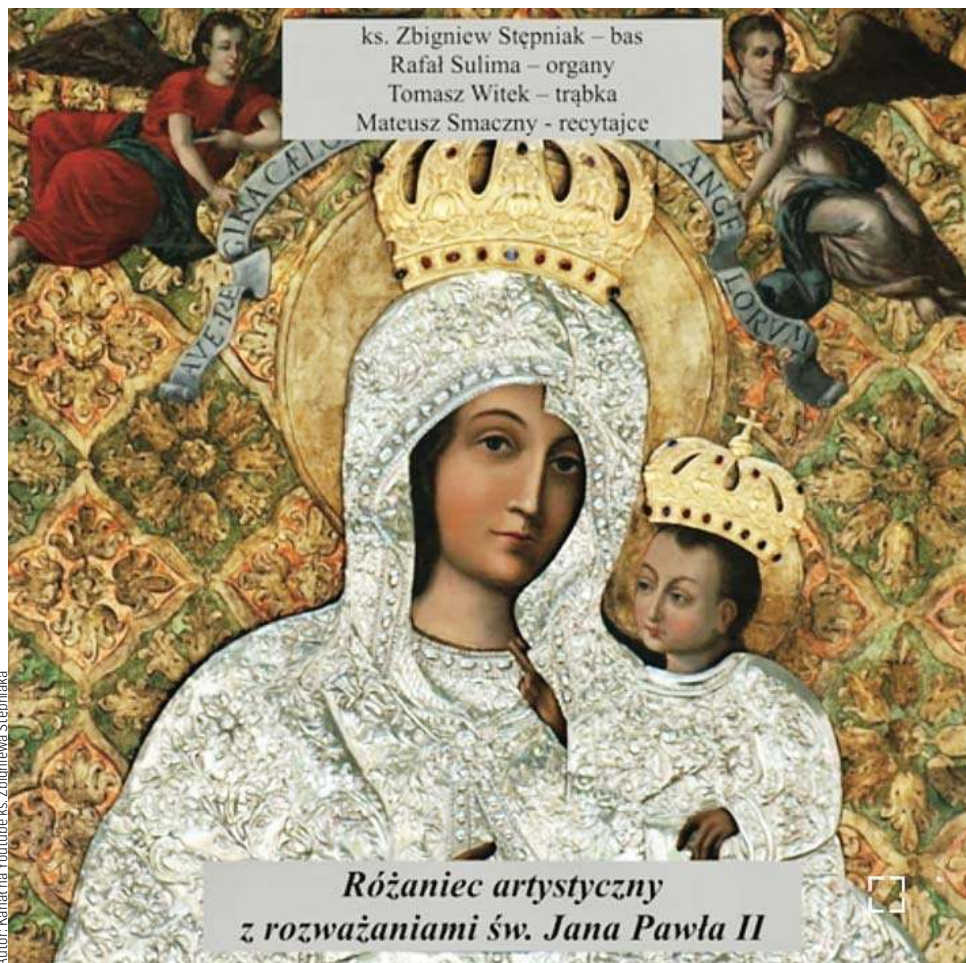
Modlitwa, która jest wyśpiewana, w przepiękny sposób oddaje chwałę Bogu. Wierzący artyści niejako w ziemskiej liturgii czy w modlitwie zanurzonej w muzyce łączą się z chórami aniołów i świętych w niebie, pragnąc, aby to, co wychodzi z ludzkich rąk i ust, oddawało uwielbienie Bogu, a innych prowadziło do radości z uczestnictwa w tajemnicach wiary. Dlatego warto zwrócić uwagę na album pt. „Różaniec artystyczny z rozważaniami św. Jana Pawła II”, który w ostatnim czasie pojawił

się na platformach streamingowych, m.in. na YouTube, Spotify, zwłaszcza że solista pochodzi z Olsztyna i jest naszym regionalnym dobrem w świecie muzyki polskiej i nie tylko. Nagranie ma charakter muzyczno-modlitewny. Wykonawcami są właśnie ks. prof. Zbigniew Stępniański – solista-bas, Rafał Sulima – organy, Tomasz Witek – trąbka oraz Mateusz Smaczny – recytacje.

Koncepcja wydawnictwa przyjęła formę różańca śpiewanego. Modlitwę różańcową tworzą: „Skład Apostolski” (Wierzę w Boga), „Ojcze nasz”, „Zdrowaś Maryjo” i „Chwała Ojcu”, powtarzane cyklicznie w ściśle określonym schemacie. Tak też skonstruowane jest nagranie, którego trzon stanowią pieśni skomponowane do wymienionych modlitw przez różnych kompozytorów i śpiewane przez ks. Zbigniewa Stępniańskiego w kilku językach: polskim, łacińskim, niemieckim, francuskim i hiszpańskim. Artyści – solista i towarzyszący mu muzycy, wykonują kolejno: „Ojcze nasz”, trzy razy „Zdrowaś Maryjo” (Ave Maria), „Chwała Ojcu” (Gloria Patri), następnie jest prezentowana kompozycja organowa współczesnego kompozytora Piotra Grinholca pt. „Intrada”, w której pojawiają się motywy średniowiecznej polskiej pieśni religijnej „Bogurodzicy”. Po utworze instrumentalnym – jedna tajemnica Różańca: „Ojcze nasz” (Vater unser), dziecięcy raz „Zdrowaś Maryjo” (Ave Maria) i „Chwała Ojcu” (Gloria Patri).

Doborowe towarzystwo

Z pewnością warto w kilku zdaniach przybliżyć sylwetki twórców tego znakomitego i oryginalnego dzieła. Solista ks. Zbigniew Stępniański (bas, basso-profondo) polski śpiewak i muzykolog zdobywał swoje różnorodne umiejętności na kilku uczelniach, między innymi jest absolwentem Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy, stopień doktora

habilitowanego otrzymał na Wydziale Wokalno-Aktorskim Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu. Pracuje na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie na stanowisku profesora Instytutu Muzyki, będąc także znakomitym i lubianym pedagogiem. Trzeba dodać, że prof. Stępniański koncertuje nie tylko w Polsce, ale także w innych krajach Europy (Szwajcaria, Niemcy, Białoruś, Rosja, Czechy, Łotwa, Kazachstan). W swoim repertuarze ma utwory kompozytorów od renesansu do współczesności: operowe arie basowe, pieśni, dzieła oratoryjno-kantatowe, szczególnie rzadko wykonywane kompozycje barokowe dla basso-profondo. Rafał Sulima (organy) jest absolwentem Wydziału Instrumentalno-Pedagogicznego w Białymstoku, Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie w trzech specjalnościach: organów, muzyki liturgicznej, śpiewu solowego. Pracuje na stanowisku adiunkta tejże uczelni. Tomasz Witek (trąbka, flugelhorn) ukończył studia w białostockiej Fi-

lii Akademii Muzycznej Fryderyka Chopina. Jest trębaczem Opery i Filharmonii Podlaskiej. Mateusz Smaczny (aktor) jest absolwentem i wykładowcą białostockiej filii Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie. Występuje głównie w Białostockim Teatrze Lalek.

Szczególną osobliwością przedstawianego przeze mnie nagrania jest prezentacja kompozycji „Ave Maria” wielu wybitnych twórców. Oprócz popularnych pieśni tego gatunku, czyli utworu Franza Schuberta (1797-1828) czy Charles’a Gounoda (1818-1893), jak „Ave Maria” napisana do Preludium C-dur Johanna Sebastiana Bacha (1685-1750), nagrano dzieła trzynastu innych kompozytorów, których z pewnością warto wymienić. Są to: szwajcarski kompozytor Johann Melchior Gletle (1626-1683), Francuzi François Benoist (1794-1878) i Camille Saint-Saëns (1835-1921), Węgier Ferenc Liszt (1811-1886), Belg César Franck (1822-1890), kompozytor z Liechtensteinu Joseph Gabriel Rheinberger (1839-1901), Austriak Anton Bruckner (1824-1896), Hubert Cuy-

pers z Niderlandów (1873-1960), Argentyńczyk Astor Piazzolla (1921-1992), Włoch Richard Cocciante (ur. 1946), Kanadyjczyk Michel David Rondeau (ur. 1948), a także Polacy: Stanisław Moniuszko (1819-1872) i Michał Lorenc (ur. 1955). Warto nadmienić, że utwory M. Lorenca możemy usłyszeć w wielu filmach, w tym w popularnych serialach: „Ojciec Mateusz” i „Komisarz Alex”.

PIEŚNI, BĘDĄCE ARTYSTYCZNYMI OPRACOWANIAM I WYMIENIONYCH POWYŻEJ MODLITW, SĄ PRZEPLATANE ROZWAŻANIAM NA TEMAT RÓŻAŃCA, SUGESTYWNIE I WYRAZIŚCIE PREZENTOWANYMI PRZEZ BIAŁOSTOCKIEGO AKTORA MATEUSZA SMACZNEGO. STARANNIE DOBRANE FRAGMENTY ROZWAŻAŃ ZOSTAŁY ZACZERPNIĘTE Z DOKUMENTÓW I PRZEMÓWIEN ŚW. JANA PAWŁA II.

Muzyczno-modlitewne nagranie ma także zdecydowanie edukacyj-

ny charakter, ponieważ prezentuje rzadko wykonywane, a zarazem niezwykle cenne opracowania muzyczne znanych modlitw wykonywanych w różnych językach oraz przybliża nam nauczanie św. Jana Pawła II, co jest obecnie niezmiernie ważne, zwłaszcza w sytuacji podważania autorytetu jednego z największych Polaków.

Uświęcanie codzienności

Modlitewny charakter całego projektu w sposób wymowny podkreśla sposób wykonywania utworów – pieśni śpiewa niski bas, o wyjątkowo głębokim, dźwięcznym głosie, określanym jako basso-profondo. Niezwykła emocjonalność wykonania nadaje bardzo uduchowiony, laudacyjny ton prezentowanym utworom. Słuchacz ma wyjątkową sposobność wysłuchania i refleksji nad nauką św. Jana Pawła II na temat istoty modlitwy różańcowej, a w dalszej części – Tajemnic Światła, które, warto przypomnieć, zostały wprowadzone do użytku modlitewnego przez papieża Polaka.

Warta dostrzeżenia jest też grafika nagrań video – kopia cudownego obrazu Matki Bożej Gietrzwałdzkiej z sanktuarium na Warmii – jedynego miejsca w Polsce, gdzie zostały zatwierdzone przez Kościół objawienia Najświętszej Maryi Panny.

Zdecydowanie polecam wysłuchanie w całości zamieszczonej na platformach streamingowych tej pozycji muzyczno-modlitewnej, bowiem, jak wspomniałam wcześniej, tworzy ona swego rodzaju monolit – przepiękną modlitwę Artystów – Różaniec Artystyczny, który może stać się naszą osobistą modlitwą, zamieszczoną na playliście, tak jako to się stało w moim przypadku, uświęcając swoją codzienność. Słucham bowiem tego różańca, także jadąc samochodem, krążąc się w kuchni czy będąc na przechadzce.

ZDZIŚŁAWA KOBYLŃSKA

ŻYWY OCET, CZYLI Z FRANCJI DO POLSKI

O ŻYWYM OCCIE I JEGO ZDROWOTNYCH WŁAŚCIWOŚCIACH, A TAKŻE O OXYMELU, KTÓRY PIŁ I NA ZDROWIE ZALECAŁ SWOIM PACJENTOM SAM HIPOKRATES — OPOWIADA URSZULA GACEK, EKONOMISTKA, DYPLOMATKA I PRZEDSIĘBIORCZYNI, KTÓRA JEDEN RAZ NIE ZNALAZŁA ŻYWEGO OCTU NA SKLEPOWEJ PÓŁCE...

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
m.bukowiecka@gazetaolsztynska.pl

— Co to jest ocet żywy i czym różni się od tych używanych powszechnie w naszej kuchni?

— Podstawowa różnica jest taka, że ocet żywy wciąż zawiera żywe kultury bakterii octowych. Można to porównać na przykład do naturalnej kiszonki lub do ostatnio bardzo modnej kombucy. Na ogół w przemyśle liczy się czas i pośpiech. Stąd w procesie przemysłowym produkcji octu on nie ma czasu na ustabilizowanie się, bo pod sam koniec produkcji jest pasteryzowany, a to zabija proces fermentacji. I skutek jest taki, że cenne bakterie w nim umierają. Inna rzecz — że gdyby taki fermentujący ocet wlać do

butelek, to on te butelki z hukiem rozsądzi...! I to jest ocet „na szybko”. Natomiast gdy pozwolimy, by ocet occił się w swoim normalnym tempie — ten proces trwa do dwóch lat, ale finalny produkt wciąż ma żywe kultury bakterii. A to one są przecież kluczem do zdrowotnych właściwości produktu: oprócz naturalnej kwasowości i wszystkich dobrodziejstw zawartych w dodawanych do octu ziołach i owocach — zyskujemy jeszcze te żywe kultury, czyli coś, co bardzo dobrze działa na nasze trawienie.

— Czy ocet też wymaga spokoju i czasu? Czy można porównać żywy ocet do dobrego sera lub wina?

Zwłaszcza, że angielska nazwa octu vinegar, i podobna francuska vinaigre — pierwiastek wina zawierają...

— Dokładnie. To jest wręcz klucz, by uzyskać dobry, żywy ocet. A tym samym porównać żywy ocet do tego octu spirytusowego, który z łatwością znajdziemy na sklepowej półce — to jak porównać szynkę serrano do bloku szynkowego. Albo parmezan do bloku serowego. Niby to ser i to ser, ale różnica między nimi jest diametralna...! Nasze octy mają ten kluczowy element: czas. Trzeba im po prostu pozwolić pofermentować. Forsowanie procesu zmiany zawartego w winie alkoholu w ocet sprawi, że ulotnią nam się bezpowrotnie i właściwości zdrowotne, ale i związki aromatyczne, tak cenne w kuchni. Po kilku tygodniach od nastawienia dobrego octu nie uzyskamy.

— Ocet Pani produkcji nie jest mętny...

— Tak i niektórych klientów ten fakt zaskakuje. Bo my naszych octów ani nie pasteryzujemy, ani nie filtrujemy. Kiedy ktoś dziwi się, że brak w moim occie

osadu, zawsze pytam czy kupiłby pani/pani mętne wino? I najczęściej słyszę, że nie, nie kupiliby... Ocet tak jak dobre wino — musi swoje odstąć. Asztuczne filtrowanie, a już nie daj Boże z pomocą chemii — osad usunie, ale razem z nim usunie wszystko to, co najzdrowsze!

— co o occie mówi historia?

— O, to są bardzo stare historie...! Starożytni Rzymianie stosowali octy w leczeniu różnych schorzeń, zarówno zewnątrz, jak i wewnątrz. Niedawno obchodziliśmy Wielkanoc i ja się czasem zastanawiam nad sceną, kiedy żołnierz rzymski podaje konającemu na krzyżu Chrystusowi gąbkę nasączoną octem. Naturalnym skojarzeniem jest kwaśność i posadźmy tego żołnierza o złośliwość, chęć dodatkowego upokorzenia. Tymczasem Rzymianie w tamtych czasach ocet rozcieńczony wodą pili, by ugasić pragnienie. Do dziś zatem nie wiem, czy to było upokorzenie, czy jednak pomoc w ugaszeniu pragnienia... Pomijam sam fakt, że już „Biblia” o occie wspomina. Ocet był ceniony, bo imożna w nim było konserwować żywność, i dezynfekować rany, i używać jako lekarstwa na różne choroby, głównie układu trawienia. Nawet wspomniane nazwy vinegar czy vinaigre — dosłownie znaczą „kwaśne wino”. Bo ocet tak właśnie powstał: jako produkt ze źle przechowywanego wina, do którego dostały się bakterie octowe. Wielki ośrodek produkcji wina działał w średniowiecznym Orleanie. Dlaczego? Bo to ostatni port nad Loarą przed Paryżem, do którego z południa Francji płynęło wino, przeładowywane w Orleanie właśnie. Oczywiście jest, że część wina dopływała do Orleanu już zaoctowana, zepsu-

Fot. archiwum prywatne

ta w kontekście wina. Nie wysyłano go więc już dalej do Paryża — zamiast tego przedsiębiorcy orleańscy postanowili wykorzystywać ten produkt, by wytwarzać tam rzemieślniczy ocet. Opracowali własną metodę, która zakładała, by dać winu maksymalny dostęp do tlenu. Do dziś się ją stosuje — ja ją stosuję w swojej produkcji. I tak znad Loary metoda trafiła do Polski, nad Dunajec...!

— A co to jest oxymel?

Podobno pił go sam Hipokrates...

— Oxymel — jak sama nazwa wskazuje — to połączenie kwasu i miodu. Rzeczywiście, jego lecznicze właściwości opisał już Hipokrates, bo oxymel łączy zdrowotne elementy obu tych składników. My wybraliśmy trzy octy, które nawzajem się uzupełniają: ocet z czystej maliny, ocet z dzikiej róży i z czarnego bzu. Do tego dodajemy nieco imbiru — żeby nie było ani za słodko, ani za kwaśno. I można pić po rozcieńczeniu z wodą — oxymel bardzo dobrze buduje odporność i pomaga w stanach przeziębienia, bo działa rozgrzewająco. Amiod bierzemy od zaprzyjaźnionego pszczelarza, którego ule stoją w naszym czereśniowym sadzie! Zatem ręczę nie tylko za produkt, ale też za poszczególne składniki. Generalnie nasza filozofia zakłada wielki kontakt z naturą, ale

też wykorzystywanie wszystkiego, co miejscowe. Chcemy naszymi produktami podkreślić wielkie polskie dobrodziejstwo i bogactwo natury, ale też działamy na rzecz lokalnych przedsiębiorców, z którymi współpracujemy — i wspieramy się wzajemnie. Stąd i ślad węglowy jest mniejszy, czym promujemy dbałość o klimat i życie w zgodzie z naturą.

— Czy są jakieś wskazania, by korzystać z oxymelu i żywego octu?

— Nie polecam podawania naszych produktów dzieciom poniżej 2. roku życia. A ponieważ nie są one pasteryzowane — nie polecam ich też kobietom w ciąży.

— Skąd pomysł na produkcję tych preparatów?

Czy trudno w Polsce kupić zdrowy ocet?

— 30 lat temu przeprowadziłam się z Wielkiej Brytanii do Polski. W międzyczasie byłam konsulem generalnym w USA, gdzie stale używałam żywych octów, bardzo tam popularnych. Przywiozłam ze sobą książki kucharskie, w których wiele przepisów zakładało użycie żywego octu, konkretnie cydrowego. Zaczęłam ich szukać na polskich półkach, ale po wielu nieudanych poszukiwaniach w końcu znalazłam w Polsce ocet tego samego producenta, który kupowałam jeszcze w USA...! Uznałam, że to kompletne szaleństwo. Postanowiłam

URSZULA GACEK

— POLSKA EKONOMISTKA, POLITYK I DYPLOMATKA, SENATOR VI KADENCJI, W LATACH 2007-2009 EURODEPUTOWANA, STAŁA PRZEDSTAWICIEL PRZY RADZIE EUROPY (2011-2014), KONSUL GENERALNA W NOWYM JORKU (2014-2016), CZŁONEK TEAM EUROPE. URODZIŁA SIĘ W WIELKIEJ BRYTANII W RODZINIE POLSKICH EMIGRANTÓW. UKOŃCZYŁA STUDIA EKONOMICZNE NA UNIWERSYTECIE OKS福德ZKIM. PRACOWAŁA JAKO SPECJALISTKA OD ANALIZ FINANSOWYCH NA RYNKU ROPY NAFTOWEJ I DORADCA GOSPODARCZY. W 1991 OSIEDLIŁA SIĘ W POLSCE. PRACUJE JAKO WYKŁADOWCA, SZEFUJE MISJI OBSERWUJĄCEJ WYBORY W EUROPIE I USA DLA OBWE, A W MIĘDZYZCZASIE PROWADZI GOSPODARSTWO ROLNE W DĄBRÓWCE SZCZEPANOWSKIEJ SPECJALIZUJĄCE SIĘ W PRODUKCJI NIEPASTERYZOWANEGO OCTU.

sama zrobić ocet według amerykańskiej receptury. Po kilkunastu miesiącach bardzo się zdziwiłam, że z tego przepisu cokolwiek mi wyszło i nadawało się do używania. A wyszło mi tyle, że częstowałam swoich znajomych — wszyscy zaczęli mnie namawiać, bym robiła więcej i po prostu sprzedawała te octy. Przekonałam się do tej metody i postanowiłam postawić na składniki najwyższej jakości. Ciągłe szperam w dawnej literaturze, odkrywam coś nowego... I staram się koncentrować wyłącznie na octach — by robić je jak najlepiej, ale też by pozostać szczerym wobec naszych klientów.

REKLAMA

NEUROLOG
BEATA NOWAK
specjalista neurolog
poniedziałek 10:00-13:00
czwartek 10:00-13:00
Rejestracja tel. 89 534 23 33
w godz. 10:00-18:00
Olsztyn, ul. Pana Tadeusza 6
PANTAMED

337230tr-a -P

Dr n. med.
JACEK NOWAK
specjalista chirurgii ogólnej
i naczyniowej
PRZYJMUJE: poniedziałek-piątek 16.00-18.30
REJESTRACJA TEL. w godz. 10⁰⁰-18⁰⁰
tel. 89 534 23 33
Olsztyn
ul. Pana Tadeusza 6 (PANTAMED)

337230tr-b-P

Roman Łesiów
UROLOG
● leczenie zachowawcze i operacyjne
● USG układu moczowego
● cystoskopia, zabiegi operacyjne
● uroflometria
rejestracja Olsztyn, od godz. 13⁰⁰
Lancet 89 535 72 80
al. Wojska Polskiego 39

338230tr-a-P

jezioro Wenezueli; 26) chroni posła i senatora; 27) hiszpański region z Barceloną; 28) pracuje z palnikiem; 29) przerwa między częściami spektaklu; 31) smażony placek z jajek; 32) inaczej jałmużna; 34) w niej obraz lub zdjęcie; 35) sąsiaduje z Gwineą Równikową; 36) georginie, kwiaty; 37) biblia mużulmanów; 43) rodzinne miasto Marcina Lutra; 45) młoda krowa; 47) państwo z Rejkjavikiem; 49) największy księżyc Neptuna; 50) wiązanka kwiatów; 51) pokój dla marynarza, kabina; 52) Lech, były prezydent Polski; 53) rodak, ziomek; 54) Pio, stygmatyk i święty; 56) podziemna część drzewa; 57) miasto Hansa Christiana Andersena; 60) rozdział Koranu; 63) z Ewą w raju.

			8	6	5		7	4
4					3	8		
				9				
				7	8	6		5
3					6			
6	5				1			9
1	9		3			4	2	
	7	4		8		9		
			1				5	

	8			6		5		
	4	6	2			1		7
		7			9			8
7	6	1	3	9		8		
8						2		1
		5	1				3	6
	7				3			2
	9			2	7		1	
	5		6			7		9

			7	5			3	
	4				1	6	5	
	1	7	5			2		8
8		3	2	1	7	4	9	
	9	2				3		1
6			1	3			2	9
		1			8		4	
	5			4	2		1	6

847

KONSTAL PRODUCENT
GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCE dla psów

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż **GRATIS**
Dogodne **RATY**

89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

28230ttr-a-G

ZWIERZĘTA

sprzedam

OWCZARKI niemieckie 7-miesięczne, z papierami, 506-10-90-11.

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

DOM do remontu Dajtki, 781-352-387

DOM wolnostojący, działka 597m2, garaż Olsztyn osiedle Mazurskie, bez pośredników, rynek wtórny, prawo własności, 601-281-958; 793-692-202

MIESZKANIE 56m2 z zabudowaną kuchnią, słoneczne na ul. Wyszyńskiego, 365.000 PLN, +48 694-674-611

SPRZEDAM mieszkanie 3-pokojowe 75m2, I piętro w budynku 2-piętrowym oraz garaż osiedle Generałów, 502-908-350

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL, 503-103-703

kupię

DZIAŁKĘ, 603-584-180

zamienię

ZAMIANY mieszkań, domów, „AS”, 603-584-180

PRACA

dam pracę

POMOCNIK ślusarza, spawacza, 503-130-692

POMOCNIKA remonty, 602-172-613

PRACA OCHRONA DYWITY/K. OLSZTYNA dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności, Tel. 884-602-126

SPRZĄTACZKĘ/POMOC kuchenną pracą dodatkową Krys-Stan, 696-483-731

ZATRUDNIĘ pracownika do prac gospodarczych z możliwością zakwaterowania, 504-262-593.

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie rolnym, 601-772-124

ZATRUDNIĘ wykwalifikowanych pracowników ogólnobudowlanych oraz pomocników, tel. 607-034-852

AUTO-MOTO

sprzedam

SKUP aut, 502-180-869

kupię

SKUP AUT!!! NAJWYŻSZA CENA TEL. 730 750 266

USŁUGI

budowa i remont

DACHY, 514-456-553

GLAZURA, terakota, malowanie, hydrauliczne, panele, 50-20-60-413

MALOWANIE, szpachlowanie, 886-935-349

POLBRUK, 602-401-309

REMONCIK budowlany, 517-676-901

REMONTY mieszkań, hydraulika, elektryka, 783-543-814

SZALÓWKA, podłoga, boazeria, sztacheta, taras; Tartak Żarnowo k. Augustowa, 693-491-205.

SZPACHLOWANIE, malowanie remonty, 696-356-857

WYKOŃCZENIA wnętrz, tazienki, 696-356-857

RÓŻNE

sprzedam

DREWNO kominkowe, opałowe (jesion, dąb, grab) transport gratis, 576-935-573, 794-630-121.

kupię

DYMA 8 lub części, 663-736-110

ZDROWIE I URODA

WCZASY dla Seniora-Krynica Morska, kwiecień od 1149zł/os., maj 8 dni od 1149 zł/os., czerwiec 8 dni od 1399 zł/os. Stegna, maj 8 dni od 1049 zł/os., czerwiec 8 dni od 1199 zł/os. www.wczasy-senior.pl, 534-244-044.

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

produkty rolne

KUPIĘ: zboże paszowe, konsumpcyjne. FHU ANIMAR. Tel. 606-505-511

inne

BALOTY siana, sianokiszonki, doजारę, basen do mleka. 532-997-381

SKUP bydła, 451-521-555

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 19 kwietnia 2023 r. odszedł od nas na zawsze Nasz Kochany Tata, Dziadek, Pradziadek i Brat

ś. † p.

Andrzej Gołębiewski

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 22 kwietnia 2023 r. (sobota) o godz. 14.30 odmówieniem Różańca w kościele pw. Bogarodzicy Dziewicy Matki Kościoła przy ul. Jarockiej, po czym o godz. 15.00 zostanie odprawiona Msza Święta Żałobna. Ceremonia pochowania odbędzie się na cmentarzu komunalnym w Dywitach.

Pogrążona w bólu i żałobie rodzina

85323opb1-a-M

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 18 kwietnia 2023 r. odszedł od nas na zawsze Nasz Kochany Mąż, Tata, Dziadek i Brat

ś. † p. Henryk Kozłowski

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 22 kwietnia 2023 r. (sobota) o godz. 10.00 Mszą św. żałobną w kościele pw. Miłosierdzia Bożego przy ul. Barcza. Ceremonia pochowania urny z Prochami odbędzie się na cmentarzu komunalnym w Dywitach.

Pogrążona w bólu i żałobie rodzina

85223opb1-a-M

Koleżance Magdalenie Mroczyńskiej

wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci

Taty

składają Zarząd oraz Pracownicy Schwarte Group Sp. z o.o. w Olsztynie

85823opb1-a-M

*Życie to czas, w którym szukamy Boga.
Śmierć to czas, w którym Go znajdujemy.
Wieczność to czas, w którym Go posiadamy...*

Św. Franciszek Salezy

380-mp-otr-6786a-M

TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”

NEKROLOGI

(wymagany akt zgonu).

Terminy przyjęć*:

- na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
- na wtorek, środę, czwartek, piątek – dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00

* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE

(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

Biuro Ogłoszeń, **OLSZTYN, plac Józefa Bema 5**
czynne w godz. 7.00-15.00
soboty – nieczynne

tel. 89-539-74-80, b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

www.pozegnania.net

Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG, ul. Rybacka 35**

tel. 55-236-18-02

pon.-pt. godz. 8.00-16.00

28919opb1-c-M

USŁUGI
POGRZEBOWE

ARKA

Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A

☎ **89 534 72 42, 605 635 908**

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24

(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)

☎ **89 526 66 01, 605 665 909**

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

614619opb1-i-M

dawniej **market**

OLSZTYN **895 355 300**

ul. Lengowskiego 18-20 **602 327 277**

BISKUPIEC **897 152 093**

ul. Armii Krajowej 4 **608 680 642**

POGOTOWIE POGRZEBOWE **89 527-09-09**

Pomożemy Ci godnie pożegnać

614219opb1-g-M

SACRUM

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

ANDRZEJ DĄBROWSKI

Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2

☎ **89 67 77 100, kom. 530 308 308**

GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM

Całodobowy przewóz zmarłych

320520opb1-d-M

pozegnania.net

Wyraź swój żal i zapal
wirtualną świeczkę

31419opb1-A 2x2-M

EDUKACJA NA ŁONIE NATURY

ZALEDWIE KILKA KILOMETRÓW OD STOLICY WARMII I MAZUR ZNAJDUJE SIĘ UROKLIWA LEŚNA MIEJSCOWOŚĆ – KUDYPY. TO WŁAŚNIE TUTAJ ZNAJDUJE SIĘ SIEDZIBA NADLEŚNICTWA KUDYPY, OŚRODEK EDUKACJI EKOLOGICZNEJ ORAZ OGRÓD BOTANICZNY LEŚNE ARBORETUM WARMII I MAZUR. LEŚNY POTENCJAŁ ORAZ BLISKOŚĆ MIASTA WOJEWÓDZKIEGO SPRAWIŁY, ŻE TO WŁAŚNIE KUDYPY STAŁY SIĘ LOKALNYM CENTRUM EDUKACJI PRZYRODNICZEJ ODWIEDZANYM COROCZNIE PRZEZ KILKANAŚCIE TYSIĘCY TURYSTÓW.

Fot. Katarzyna Wróblewska

Leśne Arboretum Warmii i Mazur to jedyny ogród botaniczny w regionie. W starym warmińskim leśie leśnicy posadzili bogatą kolekcję drzew i krzewów – zarówno rodzimych, jak i obcego pochodzenia, w sumie ponad tysiąc gatunków i odmian. Wędrując leśnymi ścieżkami, w przyjemny sposób poznamy otaczającą nas przyrodę. Wiosną kwitną tu różaneczniki oraz azalie, magnolie i liczne drzewa owocowe, latem zachwyca dereń kousa i berberysy, a na powitanie jesieni zakwitają kolorowe hortensje. Spacerując kładką przez torfowisko, zobaczymy zadziwiającą żabę moczarową, której samce w okresie godowym stają się niebieskie. Po zakończeniu wycieczki warto na chwilę zatrzymać się w „zakątku relaksu” i odpocząć w zawieszonym między drzewami hamaku.

Arboretum jest jednym z obiektów Ośrodka Edukacji Leśnej – leśnicy prowadzą na terenie ogrodu zajęcia edukacyjne dla grup zorganizowanych. Na zielone lekcje najczęściej wybierają się uczniowie olsztyńskich szkół, ale istnieje możliwość organizacji

**NADLEŚNICTWO
KUDYPY**

warsztatów przyrodniczych również dla innych grup. Ofertę edukacyjną Nadleśnictwa uzupełnia pełen przyrodniczych tajemnic Leśny Strych Niesamowitości – interaktywna sala edukacyjna stworzona na strychu budynku przy Arboretum. Zaglądając na poddasze, poznamy m.in. ziemskie monstrum, zajrzemy do barci czy też wysłuchamy sowiego koncertu – a to zaledwie kilka z ukrytych tam tajemnic.

Jeśli ktoś zamierza w kudyjskim leśie spędzić cały dzień, warto skorzystać ze ścieżek dydaktycznych lub wyznaczonych szlaków pieszych i wybrać się na wędrowkę do pobliskiego Giętrzwaldu lub przemierzając urokliwą ścieżkę wzdłuż brzegów jeziora Ukiel, dotrzeć do zamku Mikołaja Kopernika na olsztyńskiej starówce.

Fot. Katarzyna Wróblewska

Fot. Milena Zulewska

Fot. Dariusz Sukowski

Więcej informacji na temat oferty edukacyjnej Nadleśnictwa Kudypy na stronie www.kudypy.olsztyn.lasy.gov.pl

WOJEWÓDZKI PUCHAR

POLSKI\\\\ DKS Dobre Miasto awansował do półfinału rozgrywek kosztem Sokoła Ostróda, wygrywając z trzecioliigowcem 3:2. W grze o trofeum pozostały jeszcze Concordia Elbląg, Jeziorak Ława i Tęcza Biskupiec. Wyeliminowanie jednego z dwóch trzecioliigowców przez zespół z końcówki tabeli forBet IV ligi trzeba uznać za dużą niespodziankę. A jeżeli weźmiemy pod uwagę, że mecz odbył się w Ostródzie, choć oficjalnie gospodarzem był DKS, to możemy już mówić o sensacji w ćwierćfinale pucharowych rozgrywek. Sokół wiosną w ogóle nie przypomina drużyny, która przed zimową przerwą znakomicie radziła sobie w III lidze pod wodzą trenera Janusza Bucholca. W starciu z niżej notowanym rywalem ostródzianie mieli jednak wszystkie argumenty po swojej stronie, by zrobić pierwszy krok do wyjścia z kryzysu. I choć mecz z DKS zaczęli od straty bramki po pięknym uderzeniu Łukasza Rytelewskiego, to po dwóch golach Damiana Lubaka, byłego zawodnika zespołu

z Dobrego Miasta, znów kontrolowali wynik. W drugiej połowie ostródzianie sami jednak ściągnęli na siebie kłopoty. Najpierw dali się wyprowadzić w pole duetowi Kacper Chojnowski – Aleksander Tomasz, drugi z graczy doprowadził do remisu, a w samej końcówce po błędzie ostródzkiego obrońcy wynik na 3:2 dla DKS ustalił Łukasz Michańczyk. – Na pewno mieliśmy trochę szczęścia i potrafiliśmy wykorzystać błędy Sokoła. Rywale nie zrobili tego samego w sytuacjach, w których mogli nas skarcić – mówi Maciej Szostek, trener DKS. – Dla niektórych nasze zwycięstwo może być niespodzianką, dla innych sensacją, a my chcieliśmy po prostu pokazać się z dobrej strony i pograć w piłkę, a nie wybijać ją po autach. Część z tych założeń udało nam się zrealizować. W grze o trofeum pozostała biskupińska Tęcza, która do meczu ze Zniczem Biała Piska przystąpiła podbudowana informacją, że czerwcowy finał odbędzie się na obiekcie im. Andrzeja Biedrzyckiego w Biskupcu. Mecz zespołów ze środka tabeli forBet IV

ligi od początku był toczony w niezłym tempie, ale na gole trzeba było czekać do drugiej połowy. Tuż po wznowieniu gry Maks Skyba obsłużył Kacpra Sylwestego dobrym podaniem, a ten dał Zniczowi prowadzenie, umieszczając piłkę pod poprzeczką bramki strzeżonej przez Mateusza Lawrenca. Gospodarze nie czekali długo z odpowiedzią i po golach Adriana Podgórskiego oraz Dariusza Gołębiowskiego szybko objęli prowadzenie 2:1. Do końca meczu co chwila sunęły ataki na obie bramki, ale wynik nie uległ już zmianie. Emocji nie brakowało także w meczach Jezioraka Ława i Concordii Elbląg z ostatnimi przedstawicielami klasy okręgowej w pucharowej stawce. Ławianie wyeliminowali Polonię Pastęk dopiero po dogrywce, w której Paweł Sagan i Szymon Nastaj zdobyli dwa decydujące gole, a spotkanie rozpoczęło się od sensacyjnego prowadzenia Polonii 2:0. W 10. minucie rajd przez pół boiska zakończony golem wykonał Wojciech Bakunowicz, a niespełna dwie minuty po wznowieniu gry piłkę do własnej bramki skierował Kacper

Kłosowski, obrońca Jezioraka. Ławianie odpowiedzieli golem Japończyka Koty Imamoto tuż przed przerwą, a do remisu 2:2 doprowadzili dopiero w 83. minucie po rzucie karnym wykorzystanym przez Michała Bartkowskiego. W samej końcówce regulaminowego czasu gry wyższość nad Drwęcą udowodnili gracze elbląskiej Concordii, wygrywając 3:1. Gole na wagę awansu zdobyli Joao Augusto z rzutu karnego oraz Radostaw Nowicki. Przez ponad godzinę gry utrzymywał się remis 1:1. Na początku meczu na listę strzelców wpisali się Łukasz Kopka z Concordii i Szymon Świniarski, zawodnik Drwęc. Półfinałowe spotkania odbędą się 31 maja. **ŁUKASZ SZYMAŃSKI**

1/4 WPP:

Tęcza Biskupiec

– Znicz Biała Piska 2:1 (0:1)

0:1 – Sylwisty (45), 1:1 – Podgórski (51), 2:1 – Gołębiowski (58)

DKS Dobre Miasto

– Sokół Ostróda 3:2 (1:2)

1:0 – Rytelewski (7), 1:1, 1:2 – Lubak (29, 39), 2:2 – Tomasz (59), 3:2 – Michańczyk (88)

Polonia Pastęk

– Jeziorak Ława 2:4 (2:1, 2:2)

1:0 – Bakunowicz (10), 2:0

– Kłosowski (12, gol samobójczy), 2:1 – Imamoto (43), 2:2 – Bartkowski (83 k), 2:3 – Sagan (102), 2:4 – Nastaj (119)

Drwęca Nowe Miasto

Lubawskie

– Concordia Elbląg 1:3 (1:1)

0:1 – Kopka (5), 1:1 – Świniarski (13), 1:2 – Joao Augusto (81 k), 1:3 – Nowicki (90)

TRANSFER

\\\\ Wychowanek Koszałka-Opałka Węgorzewo – Patryk Kun, który od pięciu lat jest graczem Rakowa Częstochowa – podpisał 3-letni kontrakt z Legią Warszawa. Od dłuższego czasu mówiło się, że Kun może opuścić zespół z Częstochowy. Jego negocjacje w sprawie nowego kontraktu z Rakowem utknęły w martwym punkcie zimą. Od stycznia zawodnik – powołowany do reprezentacji Polski (bez oficjalnego występu) przez Czesława Michniewicza – mógł negocjować z innymi klubami. Wtedy do gry wkroczyła Legia Warszawa. Wojskowi zaoferowali Kunowi na tyle dobre pieniądze,

że ten zdecydował się na podpisanie 3-letniej umowy ze stolecznym klubem. Do Legii przeniesie się po tym sezonie. Ogłoszenie transferu przez Legię zbiegło się z informacją na temat odejścia z Rakowa Częstochowa Marka Papszuna. Co ciekawe, obydwa kluby 2 maja zmierzą się w finale Pucharu Polski. Dlaczego Legia zdecydowała się na taki ruch transferowy? – Patryk jest ograny, doświadczonym zawodnikiem o bardzo dobrej jakości. Jego profil odpowiada naszemu sposobowi gry, bardzo dobrze zna ustawienie, które preferujemy od wielu miesięcy. Jeszcze niedawno był w szerokiej kadrze reprezentacji Polski. Przyjście Patryka na Łazienkowską potwierdza, że wyróżniający się na swoich pozycjach piłkarze w Ekstraklasie są zainteresowani grą w naszym klubie i walką o sukcesy – tłumaczy dyrektor sportowy Legii Warszawa Jacek Zieliński. Wcześniej Patryk Kun grał m.in. w Węgorii Węgorzewo, Stomilu Olsztyn, Rozwoju Katowice oraz Arce Gdynia.

EM

REKLAMA

Otwórz serce dla chorego serca małej Hani spod Szczytna

OTWÓRZ SERCE NA DOBRO!

Oto Hania, twarz naszej kampanii 1,5-procentowej. Wiele mówi, że to dziewczynka o najbardziej przejmującym spojrzeniu na świecie. Jest w nim pewien smutek związany z przeszłością, ale i nadzieja na przyszłość. Tą nadzieją jesteście również Wy!

– Jeszcze w lutym sytuacja zdrowotna Hani wydawała się dość stabilna, ale od marca wszystko się zmieniło. Hania ze względu na olbrzymią wadę serca ma wszczepiony rozrusznik. Do niedawna rozrusznik wspomagał tylko pracę serca, teraz okazało się, że serduszek Hani w ogóle przestało samo działać. Małeńka w tym momencie może polegać tylko na urządzeniu – tłumaczy pani Ewelina, jej zastępcza mama.

Bo Hania wychowuje się w rodzinie zastępczej. Wesoła rodzina spod Szczytna liczy w tym momencie, bagatela, dziewięćcioro dzieci!

– Troje własnych, jedno adopcyjne i pięcioro w rodzinie zastępczej. Ale widząc, ile na świecie jest niezaspokojonej miłości, już teraz chyba nie umiałabym żyć inaczej. Szczęśliwie najstarsze biologiczne córki wyrosły na wspaniałe panny i chętnie pomagają przy maluchach – opowiada pani Ewelina.

Teraz sen z powiek wszystkim spędza to, jak pomóc malutkiej Hani. Co zrobić, gdy rozrusznik przestanie działać? Awarie rozruszników zdarzają się rzadko, jednak mogą je wywołać nieoczekiwane wstrząsy i upadki z wysokości.

– Hania, mimo problemów

zdrowotnych, jest bardzo żywym dzieckiem. Biega, skacze, wszędzie jej pełno. Gdyby kardiostymulator się rozłączył, karetka ma najwyżej 15 minut, żeby do nas dotrzeć, a w związku z tym, że mieszkamy na wsi, to w zasadzie niemożliwe. W tym momencie jedynym ratunkiem jest podręczny defibrylator, który mógłby nadać stymulatorowi znów odpowiedni rytm i na który zbieramy. W przyszłości Hani mógłby tak naprawdę pomóc chyba tylko przeszczep serca, ale o tym jeszcze z lekarzami nie rozmawialiśmy... – Pani Ewelina zawiesza głos.

Hania urodziła się i trafiła do rodziny jako zdrowe dziecko. Gdy miała kilka tygodni zaczęła niepokojąco kaszleć i się dusić. Wylądowała w szpitalu, gdzie wdrożono inhalacje i antybiotykoterapię. Niestety jej stan nie poprawiał się. A potem wszystko potoczyło się jak w horrorze.

– Pewnego dnia w szpitalu Hania zaczęła cała sinieć i wiotczeć. Widziałam jak nagle jej całe ciało zaczyna zabierać ciemność. Potem były operacje, sepsa i długie tygodnie na OIOM-ie. Miesiącami jej nie widziałam. Mimo skończonych już pięciu miesięcy Hania nie nawiązywała kontaktu wzrokowego,

nie uśmiechała się. I nagle, gdy mogłam zacząć już do niej regularnie przychodzić i opowiadać jak bardzo na nią czekamy, Hania spojrzała na mnie i się uśmiechnęła – wspomina pani Ewelina.

Cud? Odzyskanie poczucie bezpieczeństwa? Można to tłumaczyć na wiele sposobów, ale jedno jest pewne – od tej pory wszystko zaczęło iść w dobrą stronę. Hania, której jako niemowlęciu prognozowano wegetację, w wieku kilkunastu miesięcy zaczęła chodzić, a teraz jako trzylatka zaczyna mówić.

– Hania w porównaniu do swoich rówieśników rozwojowo jest troszkę do tyłu. Pierwsze, koszmarnie miesiące życia musiały zostawić swoje piętno, poza tym córka ma stwierdzony FAS czyli alkoholowy zespół płodowy. Ja na co dzień go nie widzę, bo Hania potrafi się niesamowicie skupić i świetnie bawić np. puzzlami. Widzę natomiast jedno – wszelkie terapie, w których bierze udział: logopedyczna, sensoryczna czy integracji sensorycznej, przynoszą niesamowity efekt. Jednym z głównych lęków Hani jest jej niewytłumaczalna obawa przed normalnym jedzeniem, dlatego jest odżywiana przez sondę nosowo-żołądkową. Jednym z naszych ce-

łów na ten rok jest to, aby wypracować z Hanią jej odstawienie, tak by mogła pójść kiedyś do przedszkola. Choć zawsze będziemy drzeć o jej serduszek – opowiada jej mama.

Niesamowita historia, prawda? – To właśnie takim dzieciom jak Hania, jej fundacyjnym kolegom i koleżankom pomagacie, przekazując nam 1,5 % swojego podatku – mówi Iwona Żochowska-Jabłońska dyrektor zarządzająca Fundacji „Przyszłość dla Dzieci”. – Mało się o tym mówi, ale ludzie na emeryturze również mogą samodzielnie rozliczać swój PIT w ten sposób decydując o swoim 1,5% podatku.

Droga mamo, drogi tato, droga babciu, drogi dziadku! Los chorych i niepełnosprawnych dzieci jest również w Waszych rękach.

Na stronie Fundacji „Przyszłość dla Dzieci” www.fundacjaprzyszloscdladzieci.org znajdziecie zakładkę, gdzie krok po kroku przeprowadzimy Was przez elektroniczny proces składania PIT.

Możecie też do nas zadzwonić pod nr 89 539 74 36 i poprosić o przesłanie Wam formularza PIT. We wszystkim Wam pomożemy. Bo razem możemy zrobić więcej!

foto: Archiwum Fundacji

Pamiętaj o nas przy tegorocznym rozliczeniu PIT. Masz moc! Przekaz 1,5% Fundacji „Przyszłość dla Dzieci”. Wpisz KRS 000148747 i daj dzieciom siłę do walki z chorobą.

Agnieszka Porowska

CIEŃ SĘDZIEGO NA (ĆWIERĆ)FINALE EPOPEI

SIATKÓWKA\\\\ Po prawdziwym thrillerze Indykpol AZS Olsztyn przegrał z Aluronem CMC Warta Zawiercie walkę o półfinał PlusLigi. Czy o wyniku piątego, decydującego meczu – oprócz formy sportowej – zdecydowały także błędy w sędziowaniu?

Aluron CMC Warta Zawiercie – Indykpol AZS Olsztyn 3:1 (25:23, 24:26, 30:28, 25:23)

Indykpol AZS: Andringa, Averill, Butryn, Karlitzek, Jakubiszak, Jankiewicz – Hawryluk (libero) oraz Król, Ciunajtis (libero), Bartłomiej Lipiński.

Zracji przewagi własnego terenu to zawiercianie byli stawiani w roli faworyta decydującego meczu. Ale atuty w postaci gry u siebie i większego doping kibiców nie przełożyły się w znacznym stopniu na grę Jurajskich Rycerzy, którzy stosunkowo słabo i nerwowo weszli w mecz. Pierwszy set to klasyczna gra punkt za punkt, z chwilową przewagą raz jednej, raz drugiej ekipy. Końcówka była bardzo nerwowa i finalnie

to gospodarzom udało się dopiąć zwycięstwa (25:23).

O ile pierwszy set był wyrównany, to w kolejnym wydawało się, że gra AZS-u nieco straciła na jakości. Napięta atmosfera wygenerowała niepotrzebne błędy, lepiej mogła wyglądać zagrywka, odczuwalny wydawał się „brak” środka. Ale tylko na początku, bo bardzo szybko rywalizacja wróciła do gry punkt za punkt, gdzie finalnie AZS – przy stanie 24:20 dla Aluronu – zaliczyli niesamowitą serię 6 punktów z rzędu i wygrali cały set. Tutaj na wyróżnienie zasługuje znakomita zagrywka Andrigi.

Trzecie starcie AZS UWM Olsztyn rozpoczął z przytupem i w pewnym momencie na tablicy widniał wynik 8:4 dla przy-

Olsztyńscy siatkarze mimo przegranej w Zawierciu mogli wracać do domu z podniesionymi głowami

jezdnych. Gospodarze wzięli się do odrabiania strat. AZS-owi udawało się zachowywać przewagę do połowy seta, gdy od stanu 17:14 dla Zawiercia to oni musieli teraz gonić

wynik. Udało się to, gdy na tablicy widniało 22:22. Od tego momentu zrobiło się naprawdę gorąco, i to nie tylko pod siatką, ale i wśród kibiców. Przy stanie 29:28 błędu na roze-

graniu dopuścił się gracz Aluronu, ale sędzia się tego nie dopatrzył i przyznał punkt gospodarzom. Co istotne, błąd w akcji było widać również na telebimie, decyzja jednak nie została zmieniona. Set dla Aluronu.

Od początku czwartego seta AZS naciskał i ponownie przeważał, tyle że gospodarze coraz częściej dochodzili do remisu, goniąc wynik. Obie drużyny w poprzednich setach nie ustrzegły się błędów, tak było i w tym. Końcówka ponownie była nerwowa. Finałowe przełamanie nadeszło przy stanie 24:23 dla zawiercian i szalonej akcji, w której olsztynianie nieco się pogubili. Kropkę nad „i” postawił Konarski, posyłając asa w pole AZS-u i tym samym zapewniając wygra-

ną w ostatniej ćwierćfinalewej parze PlusLigi.

Kontrowersyjna decyzja sędziowska z trzeciego seta na pewno będzie intensywnie dyskutowana. Jeszcze na boisku, za dyskusowanie z arbitrem, żółta kartkę otrzymał jeden z kibiców. Kwestia tego, czy i jak decyzja sędziego wypaczyła sportową rywalizację, nie zmienia faktu, że to Warta awansowała do półfinału rozgrywek, gdzie czeka na nią Jastrzębski Węgiel.

Dla azetesiaków to jednak nie koniec ligowych zmagania. 21 kwietnia (piątek) o godzinie 20:30 Indykpol zmierzy się na wyjeździe z PSG Stalą Nysa w ramach meczu o 7. miejsce. Rewanżowe starcie odbędzie się w 24 kwietnia (poniedziałek) w Ilawie

MACIEJ CHROŚCIELEWSKI

GAZETA OLSZTYŃSKA.

Oficjalny partner prasowy drużyny Indykpol AZS Olsztyn zaprasza na mecz

Drużynę Indykpol AZS Olsztyn wspierają:

14 LAT BEZ PANA MARIANA

KAJAKARSTWO\\\\ 19 kwietnia minęło czternaście lat od śmierci Mariana Rapackiego, osoby wielce zasłużonej dla sportu Warmii i Mazur. Bardzo go nam wszystkim brakuje.

Przypomnijmy jego sylwetkę. Urodził się w 1919 roku w Płocku. Po zdaniu matury uczył się w szkole podchorążych. Brał udział w kampanii wrześniowej, a potem prawie do końca wojny walczył w partyzancie. Uczestniczył w ruchu oporu w Polskim Związku Powstańców, Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej. Był żołnierzem Wojska Polskiego, trafiając po wojnie na Warmię i Mazury. W Olsztynie od 1945 roku pracował w Państwowym Urzędzie Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, a w 1947 roku został skierowany do Łuczana (obecnie Giżycko). Był inspiratorem lekkiej atletyki, boksu i piłki nożnej w powiecie giżyckim. Po przejściu do rezerwy (1950) przeniósł się do Olsztyna. Interesowały go sporty wodne. Pod koniec

lat 50. XX wieku zorganizował w Zrywie sekcję kajaków, która później przekształciła się w Międzyszkolny Klub Sportów Wodnych. Kolejną sekcją, którą Marian Rapacki powołał do życia, był Olsztyński Klub Sportowy, który w dość szybkim czasie stał się jednym z najlepszych w Polsce. Spod jego ręki wyszło blisko trzy tysiące sportowców wodniaków, m.in. Kazimierz Nikin (wicemistrz świata na 10 km) i Andrzej Gronowicz (wicemistrz olimpijski z Montrealu). Pan Marian wychował medalistów mistrzostw Europy, świata oraz igrzysk olimpijskich. Był jednym z trenerów kadry narodowej kajakarzy oraz członkiem zarządu Polskiego Związku Kajakowego, a ponadto szefem Rady Trenerów przy tym związku. Po zakończeniu pracy trenerskiej pracował

Marian Rapacki (trzeci od lewej) z polską ekipą kajakową podczas igrzysk olimpijskich w Tokio (1964)

w Wojewódzkiej Federacji Sportu w Olsztynie. W 1979 roku przeszedł na emeryturę. Był organizatorem, a potem kierownikiem, Wojewódzkiego Klubu Olimpijczyka oraz Olsztyńskiego Muzeum Sportu. 26 maja 2004 roku władze Olsztyna nadały mu tytuł Honorowego Obywatela Miasta. Zmarł 19 kwietnia 2009 roku. 20 października tego roku jego imieniem uhonorowano Muzeum Sportu w Olsztynie.

W 1964 roku Marian Rapacki był trenerem polskich kajakarek i kajakarzy podczas igrzysk olimpijskich w Tokio (1964).

Tak wspominał to bardzo ważne dla niego wydarzenie: „Chodziliśmy po mieście w strojach olimpijskich, oczywiście z godłem Polski. Ludzie często podchodzili do nas. Wskazywali dłonią na orla, na napis «Polska», pytając, co to oznacza. Gdy tylko powiedziało się «Porando»,

z miejsca się uśmiechali od ucha do ucha, poklepywali nas z czułością, obdarowywali różnymi drobiazgami. Tak samo mili byli kajakarze japońscy i ich szkoleniowcy. Zapytałem kiedyś jednego z nich, dlaczego są tacy w stosunku do nas. Odpowiedział, że po pierwsze dlatego, że jesteśmy narodem żołnierzy tak jak oni, a po drugie mamy Chopina... Otwarcia igrzysk nie zapomnę do końca życia. Otwarcia dokonał cesarz Japonii. Cały stadion był wypełniony ludźmi, przysięga, wciągnięcie flagi olimpijskiej. Gdy podczas zapalenia znicza spojrzałem na twarze osób stojących obok mnie, to widziałem jak w zwierciadle, co oni w tym momencie czują. Na niejednej twarzy widziałem łzy. Ja miałem serce pod gardłem...”

A tak o swoim trenerze mówił swego czasu

nieżyjący już Kazimierz Nikin: „Z Marianem Rapackim spotkałem się po raz pierwszy w 1960 roku. Wtedy w Olsztynie istniały trzy sekcje kajakowe: OKS, LPŻ i MKSW. Moim pierwszym klubem był ten ostatni. Często spotykaliśmy się na przystani OKS, gdzie emanowało intensywne kajakarskie życie. Prym wiódł tam w tym czasie pan Marian. Szczególnie imponował mi jego sposób pracy z młodzieżą, szczególnie pod względem wychowawczym. W tej pracy nikt z nas mu dziś nie dorówna. Dwa lata później, po likwidacji sekcji w WKSW, przeniosłem się do OKS pod skrzydła trenera Rapackiego. Trenowałem pod jego kierunkiem do roku 1968. To on nauczył mnie porządnie pływać. Wiele mu zawdzięczam”.

LECH JANKA

VII KONGRES PRZYSZŁOŚCI 16V 2023

Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe
UWM w Olsztynie

KONGRES PRZYSZŁOŚCI TO:

- ◆ interesujące prelekcje i dyskusje
- ◆ inspirujący goście
- ◆ stoiska wystawiennicze
- ◆ strefa networkingowa
- ◆ istotne tematy:

- ◆ BIZNES I GOSPODARKA
- ◆ BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE
- ◆ ENERGETYKA JUTRA
- ◆ ROLNICTWO PRZYSZŁOŚCI
- ◆ MEDYCYNĄ PRZYSZŁOŚCI
- ◆ SAMORZĄD PRZYSZŁOŚCI
- ◆ WYZWANIA EKOLOGICZNE
- ◆ TRENDY SPOŁECZNE

ZAPLANUJMY PRZYSZŁOŚĆ REGIONU – BĄDŹ Z NAMI NA KONGRESIE PRZYSZŁOŚCI

WSTĘP WOLNY – ZAPRASZAMY!

VII KONGRES
PRZYSZŁOŚCI

GAZETA
OLSZTYŃSKA

DZIENNIK
ELBLĄSKI

NASZ

DOM

Konkurs

01.04-31.07.2023 r.

castorama

Olsztyn, ul. W. Pstrowskiego 16

Najpiękniejszy ogród działkowy
Powiatu olsztyńskiego i miasta Olsztyn

wygraj!

1 500 zł
1 000 zł
500 zł

w postaci karty podarunkowej na zakupy w Castoramie*

Po więcej informacji
na temat konkursu
zapraszamy na naszego
facebooka

facebook.com/CastoramaOlsztyn

PARTNER WYDANIA

castorama

Olsztyn, ul. W. Pstrowskiego 16

**MAPA
OLSZTYŃSKICH
INWESTYCJI
MIESZKANIOWYCH**

STR. 4-5

**JAK ZBUDOWAĆ
TARAS
Z CASTORAMĄ**

STR. 8

Zrób 1 zdjęcie swojego ogrodu. Umieść je w komentarzu pod postem konkursowym do dnia 31.07.2023 r. Polub nasz profil na facebooku i udostępni konkurs jako post publiczny.

Zbierz jak najwięcej polubień zdjęcia w okresie trwania konkursu
1.04 – 31.07.2023 r.*

Patroni:

**GAZETA
OLSZTYŃSKA**

* Szczegółowy regulamin konkursu dostępny w sklepie Castorama Olsztyn oraz pod postem konkursowym.

OGRÓD MÓWI WE WSZYSTKICH JĘZYKACH ŚWIATA!

Fot. Leodurum - stock.adobe.com

— To niesamowite, ile ogród nam może dać — uważa dr Mariusz Antolak z Katedry Architektury Krajobrazu na Wydziale Rolnictwa i Leśnictwa UWM. — Trzeba tylko umieć z niego skorzystać. Wyciągnąć do niego rękę, a ogród zaoferuje nam cały wachlarz możliwości. Swoją drogą prowadzę od sześciu lat. I wcale nie zacząłem od wycięcia drzew i sprowadzenia tu traktora, który wybronowałby całą powierzchnię tego nieużytku. Nie. Pierwsze, co zrobiłem, to zwiesiłem na okolicznych drzewach budki legowe. Budowanie ogrodu powinno się rozpocząć od akceptacji tego, co zastaliśmy w danej oko-

licy. Był las — to go zostawiam i tworzę ogród leśny. Apotem sprawdzam, czego w tym ekosystemie brakuje. Wspomóc, a nie zmieniać i ingerować. I to dopiero jest wielka sztuka! Bo dobry ogrodnik to też dobry obserwator.

Te dwa aspekty muszą dobrze ze sobą koegzystować. Kto nauczy się uważnie obserwować przyrodę, od niej samej uzyska wiele cennych wskazówek: jak uniknąć inwazji szkodników, jak i gdzie sadzić poszczególne rośliny, które rośliny usuwać, a które zostawiać. Pamiętajmy też, że nie powinniśmy do naszego ekosystemu ogrodu sprowadzać

zbyt wielu nowych rzeczy. Rozejrzyjmy się, jakie zasoby ma do zaoferowania najbliższa okolica. Korzystajmy z tego, co mamy w zasięgu ręki. Nie sprowadzajmy do warmińskiego ogrodu kamiennych łupków z drugiego końca Polski. Nie kupujmy sosnowej kory w plastikowych workach, skoro mamy do dyspozycji skoszoną trawę z naszego trawnika lub liście, które na niego spadają jesienią i które również możemy wykorzystywać do ściółkowania. — W ten sposób poprawiam strukturę lokalnej gleby i nie muszę sprowadzać nowej, z którą nie wiadomo co tu przyjedzie, turkuć podjadek, drutowiec czy poda-

grycznik. Gleba w moim ogrodzie jest słaba — VI klasa. Dlatego też sadzę tu tylko takie rośliny, które są dostosowane do tych wymagań siedliskowych. Obserwacja i cierpliwość dają najlepsze efekty! Niech natura sama nam powie, w którą stronę pragnie iść, a ogrodnik powinien nauczyć się kierować intuicją, by wiedzieć, kiedy już powinien interweniować, bo natura poszła ciut za daleko. Obserwujmy uważnie, a rośliny odpowiedzą nam, gdzie tkwi problem. Rośliny też mówią, pewnego rodzaju językiem...

Hortiterapia

To metoda terapeutyczna, która polega na leczeniu ogrodem. Hortiterapia pozwala rozwijać intelekt, modyfikować samopoczucie, a u osób z zaburzeniami ruchowymi i psychicznymi zwiększać sprawność motoryczną. Jest stosunkowo nową dziedziną medycyny niekonwencjonalnej. Coraz częściej poleca się ją jako uzupełnienie innych form leczenia różnego typu schorzeń i zaburzeń. Istotą hortiterapii jest oddziaływanie na kondycję psychiczną, fizyczną i intelektualną pacjenta za pomocą ogrodu i prac ogrodniczych. Wyróżnia się dwie postaci tego typu

rehabilitacji: czynną, która polega na wykonywaniu drobnych prac ogrodowych, zapewniających bezpośredni kontakt z roślinami. Ta forma terapii rozwija zmysł dotyku, poprawia chwyt, pozwala aktywizować osłabione struktury mięśniowe; bierną, która wykorzystuje zmysły wzroku, słuchu i węchu i polega na obserwacji roślin, wsłuchiwanie się w dźwięki przyrody, poznawaniu zapachów ogrodu. Hortiterapia w Polsce dopiero stawia pierwsze kroki, ale na świecie, choćby w krajach skandynawskich, cieszy się dużym uznaniem i jest szeroko praktykowana.

mmb

REKLAMA

DANY

Nice

WIŚNIEWSKI

CAME

Rok założenia 1990

BRAMY

AUTOMATYKA

DRZWI

SZLABANY

OGRODZENIA

Olsztyn, ul. Kołobrzeska 50,
tel. (89) 534 41 00
www.danysc.pl

957220tbr-A-G

Olsztyn, ul. Poprzeczna

cena od **6300** zł/m²

EKO BUD

693-328-390 lub 603-099-408

www.pboekobud.pl

Olsztynek, ul. Jaśminowa

cena od **5400** zł/m²

1 IPPON BARCZA SP. Z O.O.

Osiedle Aurora, ul. Barcza 50
W sprzedaży IV etap inwestycji, 135
mieszkań o pow. od 47 do 134 mkw.

**2 ANGO DEVELOPMENT
W OLSZTYNIE**

- a Nowy Bartąg II ul. Bartąska
mieszkania od 56 do 76 mkw.
- b Domy w zabudowie bliźniaczej
ul. Morenowa pow. od 155 mkw.

3 ROMBUD WPB SP. Z O.O.

- a Villa Symfonia, ul. Kętrzyńskiego
8A, mieszkania od 36 do 93
- b Tuwima Park - mieszkania od 40
do 79 mkw

**4 GRUPA DEVELOPERSKA
MAK-DOM HOLDING SA**

- a Na Skarpie, ul. 15 Dywizji/Artyleryjska
Mieszkania od 29 do 68 mkw.
- b Osiedle Magnolia, III etap,
ul. Bilitewskiego

**5 NOWE ZATORZE
INWESTYCJE SP. Z O.O.**

Nowe Zatorze, ul. Zientary-Malewskiej
(vis a vis Agapitu)
mieszkania od 55 do 60,9 mkw.

**6 IŁAWSKIE PRZEDSIĘBIOR-
STWO BUDOWLANE IPB
SP. Z O.O.**

- a Rezydencja Vintage, ul. Kasprzaka
mieszkania od 39 do 73 mkw.
- b Inwestycja HARMONIA ul. Bydgoska
mieszkania od 41 do 67 mkw.

7 D.DOM SP. Z O.O.

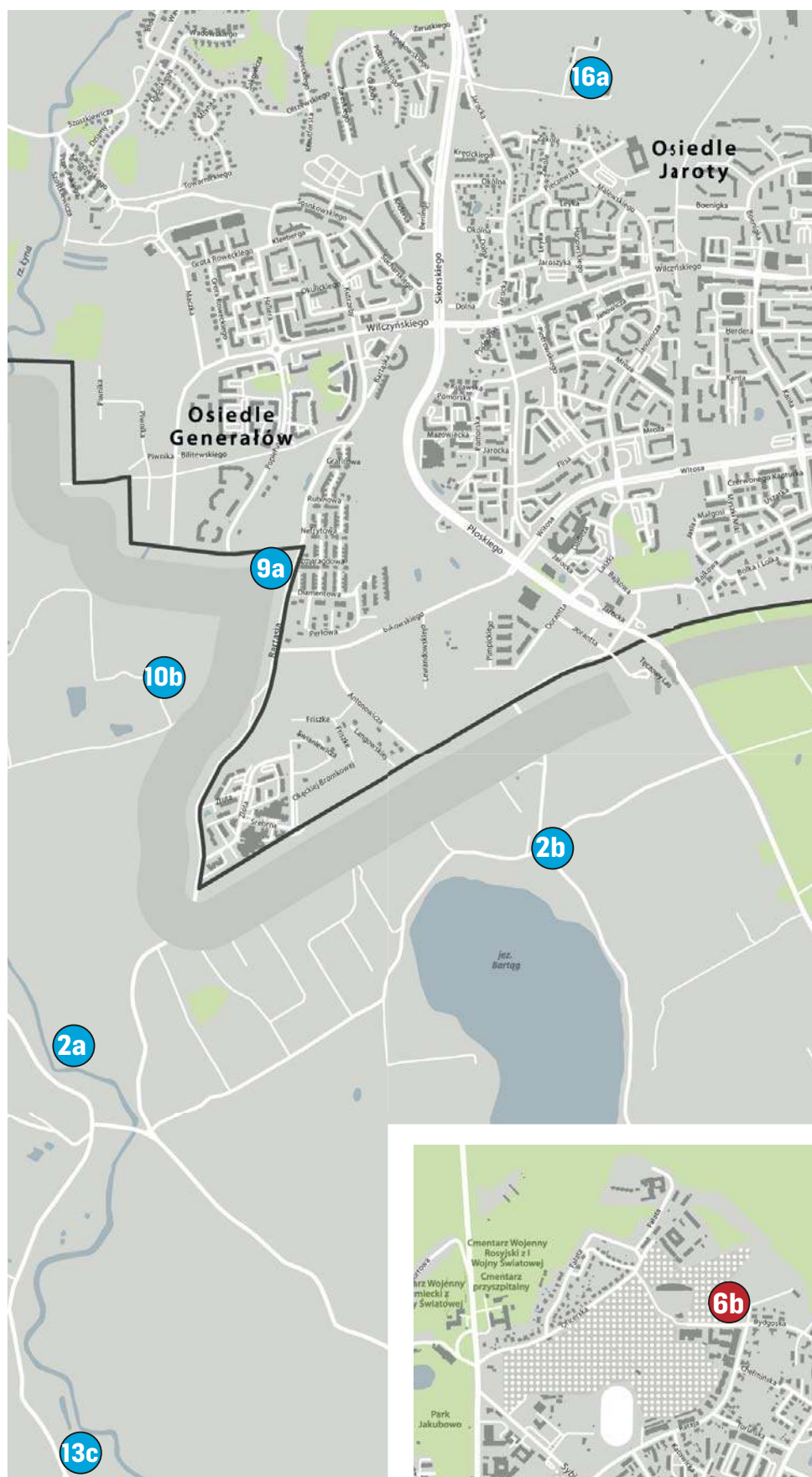
- a Warmiński Port, Olsztyn,
ul. Bałtycka 91, 2 budynki aparta-
mentowe, mieszkania od 26 do 76
mkw. balkony, tarasy, ogródki
- b Słoneczne Barczewo, Barczewo,
os. Słoneczne 3a, mieszkania od 25
do 70 mkw. balkony, tarasy
- c Grzegorzewska, ul. M. Grzegorzew-
skiej, 37 apartamentów o pow. od
19 do 77 mkw.

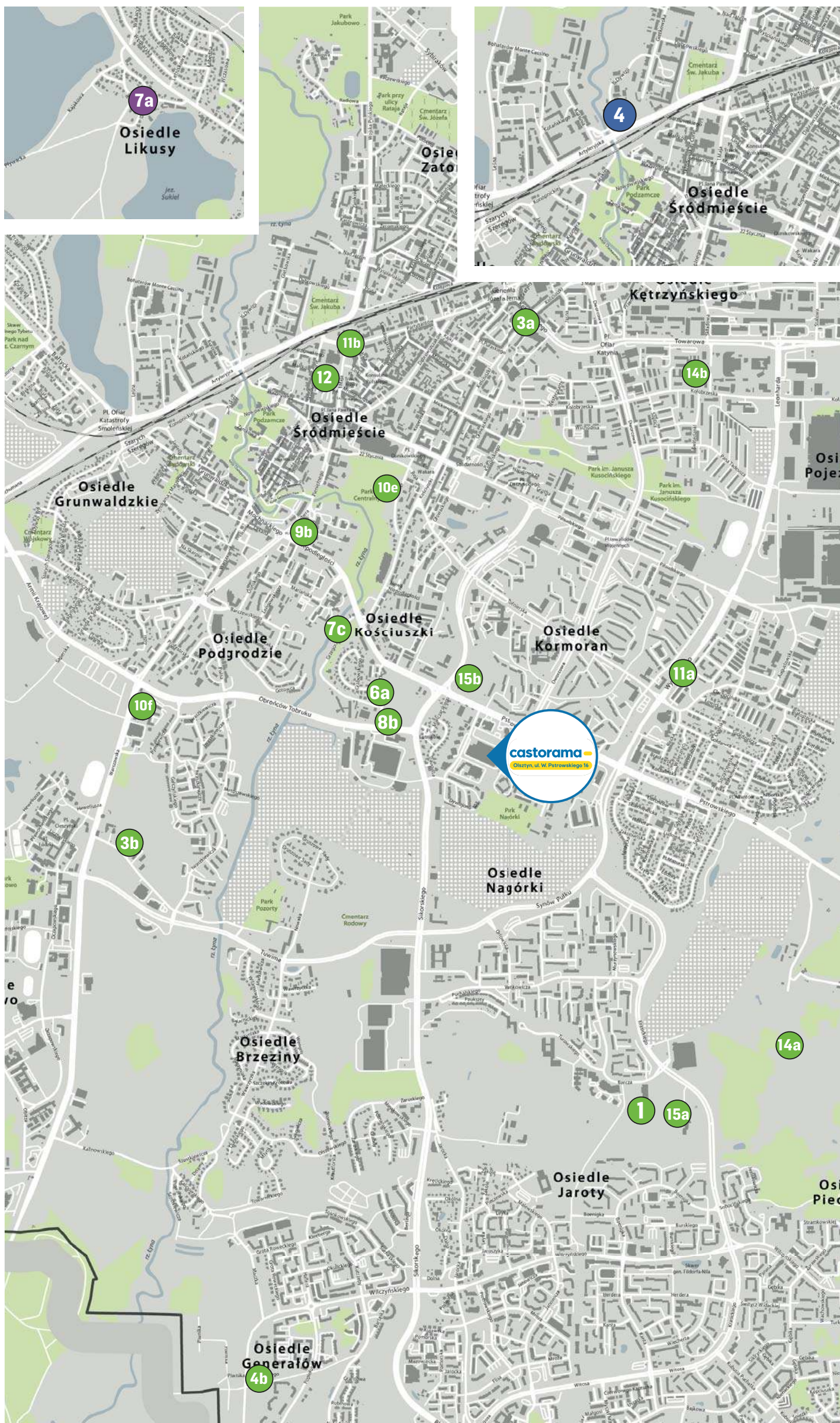
8 PBO EKOBUK SP. Z O.O.

- a Osiedle QUATRO, ul. Poprzeczna
mieszkania od 40 do 70 mkw.

**9 MAS-BUD STAWARCZYK
SPÓŁKA JAWNA**

- a Horyzont Jaroty mieszkania
II etap – od 47,39 - 84,79mkw
III etap – od 31,83 - 79,60mkw
- b GRAND HOUSE ul. Niepodległości
gotowe do odbioru mieszkania
od 97 do 100 mkw.

10 ARBET

- a** Osiedle Leśna III etap ul. Leśna – budynek IIIA i IIIB - mieszkania pow. od 43 do 92 mkw.
- b** Osiedle Bartąg ul. Zachodnia - budynek B17 – ostatni budynek na osiedlu – mieszkania pow. od 37 do 68 mkw.
- c** Osiedle Sterowców ul. płk. Franciszka Hynka mieszkania – budynek S12 – od 39 do 41 mkw., budynek S18 – od 35 do 47 mkw.
- d** Osiedle LUDOWA ul. Ludowa w Biskupcu – nowe osiedle – budynek BS1 – ostatnie dwa mieszkania 40,7 i 44,15 mkw., budynek BS2 – od 39 – 58 mkw.

INWESTYCJE PLANOWANE

ARBET Investment Group Spółka z o.o.

- e** Plater House ul. Emilii Plater – 72 apartamenty, od 49 do 120 mkw.
- f** W99 – al. Warszawska 99, inwestycja pozostaje w zasobach spółki, lokale pod wynajem, od 4 do 7 kondygnacji, 67 mieszkań 1-, 2-, 3-pokojowych

11 NOVDOM

- a** BIANCO – ul. Wyszyńskiego, mieszkania od 27 do 88 mkw.
- b** Apartamenty MACADAMIA – ul. Partyzantów/1Maja, powierzchnia od 43 do 106 mkw..

12 DEWELOPER EURO-BUILD SP. Z O. O. SP. K.

Apartamenty Wyzwolenia, ul. Wyzwolenia 6 mieszkania i apartamenty od 30 do 125 mkw. inwestycja planowana - możliwość rezerwacji

13 STE CAPITAL SP. Z O.O.

- a** Osiedle Szmaragdowa – Gutkowo, domy w zabudowie bliźniaczej pow. użytkowa 82 mkw.
- b** Sunset Naterki – Naterki domy w zabudowie bliźniaczej pow. użytkowa 82 mkw.
- c** Domy nad Łyną – Bartąg domy w zabudowie szeregowej pow. użytkowa 82 mkw.
- d** Harmonia Park – Różnowo, domy w zabudowie szeregowej, pow. użytkowa 81 mkw.

14 PIECZEWO SP. Z O.O.

- a** Osiedle Premium, ul. M. Dąbrowskiej 11, na byłym poligonie za Carrefourem, mieszkania od 40 mkw. do 77 mkw.
- b** ul. Kołobrzeska 36B, mieszkania od 37 mkw. do 84 mkw.

15 BUDLEX SP. Z O.O.

- a** Osiedle Libero, ul. Krasickiego/Barcza (za szkołą L05), mieszkania od 65 mkw. do 91 mkw.
- b** Osiedle Panorama, ul. Pstrowskiego mieszkania od 34 mkw. do 118 mkw.

16 PM DEVELOPMENT

- a** Osiedle Ostoja, ul. Jarocka 21 mieszkania od 34,49 mkw. do 65,12 mkw. (z możliwością łączenia).

MEBLE NA JEDNĄ ŚCIANĘ, CZYLI JAK URZĄDZIĆ PIĘKNY ANEKS KUCHENNY

NAWET JEŻELI DO DYSPOZYCJI MAMY NIEDUŻĄ WNĘKĘ, KUCHNIA MOŻE WYGLĄDAĆ REPREZENTACYJNIE. URZĄDZAJĄC ANEKS, DOPASUJMY GO STYLISTYCZNIE DO WYSTROJU CAŁEGO WNĘTRZA I ZADBAJMY O ODPOWIEDNIĄ ILOŚĆ MIEJSCA DO PRZECHOWYWANIA W ZABUDOWIE MEBLOWEJ. BĘDZIE ESTETYCZNIE, SCHLUDNIE I WYGODNIE.

Popularne w architekturze miejskiej aneksy to bardzo dobre rozwiązanie do małych mieszkań, kawalerek czy mikroapartamentów, w których trudno jest wydzielić miejsce na osobną kuchnię. Ich urządzenie jest sporym wyzwaniem i chociaż jest to trudniejsze niż w przypadku dużych pomieszczeń, możemy urządzić kuchnię, która będzie pięknie wyglądała, komponowała się aranżacyjnie z salonem i spełni swoją podstawową funkcję — pozostanie miejscem do przygotowywania posiłków.

Jeden styl kuchenne-salonowy

Aneksów nie da się oddzielić od pokoju dziennego, dlatego pomimo robo-

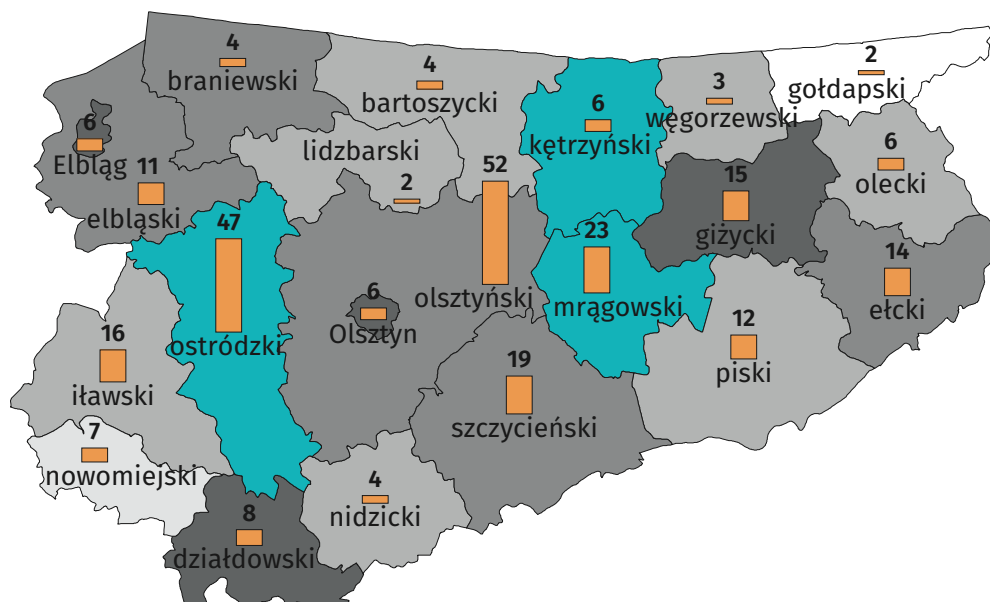

czego charakteru, muszą się ładnie i estetycznie prezentować. Kuchnia z salonem tworzy jedno wnętrze, dlatego obie strefy powinny być spójne wzorniczo i mieć podobny styl aranżacji.

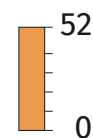
— Jeżeli w salonie zdecydujemy się na meble z gładkimi frontami, podobne wybierzmy do kuchni. Powierzchnie z dekoracyjnymi frezowaniami nie będą współgrały z prostymi, minimalistycznymi płaszczyznami — doradza Sylwia Kowalska-Mikutel, projektantka Spółki Meblowej KAM. — Styl aneksu musi korespondować z pomieszczeniem, którego część stanowi, dlatego zadбайmy, aby powtórzył się ten sam motyw wzorniczy, kolorowy

STATYSTYKI

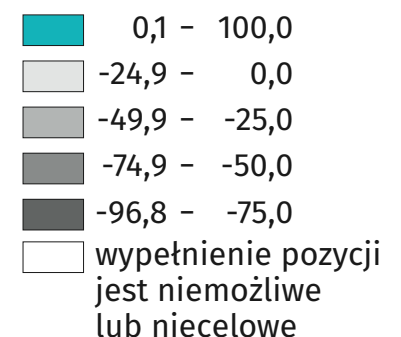
Mieszkania, których budowę rozpoczęto w okresie styczeń–luty 2023 r.

Liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto

Zmiana w porównaniu z analogicznym okresem 2022 r. (%)

Warmińsko-mazurskie = -70,2
Polska = -31,7

W okresie styczeń–luty 2023 r. w województwie rozpoczęto budowę 267 mieszkań. Najwięcej było ich w powiecie olsztyńskim, ostródzkim i mrągowskim. Najmniej w powiecie lidzbarskim i gołdapskim.

W porównaniu z analogicznym okresem 2022 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto, zmniejszyła się o 70,2% (w Polsce spadek wyniósł 31,7%).

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Fot. KAM

PORADA: JAK NIE REZYGNOWAĆ Z KUCHNI MARZEŃ

Kupując wymarzone meble — zawsze na początku wybieramy i projektujemy kuchnię naszych marzeń. Z pięknymi frontami super zagospodarowanymi szafkami. Na to wyposażenie składają się nie tylko szuflady z pełnym wysuwem i minimum 30 kg udźwigu, ale również wszelkiego rodzaju kosze cargo, wysuwane półki-typu tandem, które pełnią funkcję magazynu, półki typu lemans, magic-cornery... Systemy otwierania i podnoszenia drzwi. Kiedy dochodzimy do wyceny projektu i cena nas przerasta — najczęściej rezygnujemy z tych rozwiązań. Liczy się wygląd zewnętrzny, a nie wygodność i łatwość użytkowania, w konsekwencji — również jakość i trwałość.

— Zazwyczaj w takiej sytuacji próbuję „zawalczyć”, by klient nie rezygnował z tych droższych rozwiązań — mówi Andrzej Tomasiak z olsztyńskiego studia mebli kuchennych. — Przecież jak kupujemy nowe auto w salonie, to również jazdę próbną odbywamy najlepiej wyposażonym autem, a później raczej nie rezygnujemy z klimatyzacji czy elektrycznie otwieranych szyb. Jeżeli jednak nie uda nam się wyposażyć kuchni w najlepsze rozwiązania na etapie zakupu — to mamy jeszcze szansę w późniejszym terminie doposażyć nasze meble w kosze czy półki, o których marzymy. Musimy jednak pamiętać o tym już na etapie projektowania i zakupu mebli. Nic nie stoi na przeszkodzie, by po roku czy dwóch powrócić do studia i doposażyć naszą kuchnię.

styczny lub identyczny dekor drewna, jeżeli to ono stanowi temat przewodni aranżacji.

W urządzaniu małej kuchni dużą rolę odgrywa dobór odpowiednich kolorów. Najlepiej sprawdzają się jasne, które optycznie powiększą wnętrze. Ogromny potencjał dekoracyjny i bardzo reprezentacyjny charakter mają dekory drewna, o których warto pomyśleć, kiedy meble w kuchni łączymy z zabudową w części salonowej.

— W przypadku kuchni, która zawsze pozostaje na widoku, rozsądniej jest wybrać ponadczasowy design i uniwersalne dekory, które na długo pozostaną atrakcyjne wzorniczo i szybko się nie opatrzą. Dobrym pomysłem jest prosta forma mebli, które nie przytłoczą niewielkiej przestrzeni — podpowiada projektantka.

Więcej miejsca i porządek. Oczywiście aneks kuchenny to nie tylko ozdoba, ale pełnoprawna kuchnia, w której przecież przygotowujemy posiłki i przechowujemy zapasy spożywcze. Dlatego powinien być wygodny i funkcjonalnie urządzony. Na niewielkiej przestrzeni musimy zaplanować ergonomiczną zabudowę, uwzględniając kolejność wykonywanych czynności: wyjmowanie produktów z lodówki, mycie, a następnie ich obróbkę termiczną. Dlatego na początku zabudowy meblowej powinna się znaleźć lodówka, za nią blat roboczy, następnie zle-

wozmywak i płyta grzewcza, które również powinien oddzielać blat.

— Im mniejsza kuchnia, tym trudniej ją umeblować, ale możemy poszukać dodatkowej przestrzeni, projektując zabudowę do wysokości sufitu. Zyskamy dzięki temu więcej potrzebnego miejsca do przechowywania w meblach — mówi Sylwia Kowalska-Mikutel. — Na półkach, które mamy w zasięgu dłoni, możemy schować naczynia potrzebne nam na co dzień, natomiast na najwyższym poziomie akcesoria kuchenne czy drobny sprzęt AGD, których używamy rzadko. Jeżeli nie zabezpieczymy dla nich miejsca, niestety — będziemy je przechowywali na blacie kuchennym, przez co nie tylko stracimy cenną powierzchnię do pracy, ale niepotrzebnie zagraćmy blat.

Więcej miejsca w szafkach i ich przemyślana organizacja pomoże w utrzymaniu porządku, a o ten w kuchniach otwartych warto zadbać. Będą wyglądały schludniej, jeżeli naczynia, akcesoria kuchenne i zapasy będziemy przechowywali ukryte za frontami, zamiast pozostawiać je na widoku, co potęguje wrażenie bałaganu.

Receptą na optymalne wykorzystanie każdego centymetra zabudowy meblowej są również systemy cargo, które można zamontować już w korpusie szafki o szerokości 15 cm. Dzięki temu każda wnęka może być

Fot. KAM

dobrze wykorzystana i z łatwym dostępem do przechowywanej zawartości.

Zawsze na widoku

Co na ścianę w kuchni, które zawsze pozostaje na widoku i musi dopasować się do eleganckiego stylu salonu? Lepiej zrezygnować z tradycyjnych płytek i zastąpić je dekorami drewna — tymi samymi, które zdobią fronty mebli lub blat roboczy. Dobrym pomysłem są dekory odwzorowujące rysunek kamieni szlachetnych, które są bardzo efektowne i wyglądają prestiżowo.

Oprac. mmb

REKLAMA

Olsztyn
ul. Pstrowskiego 33
kom. 695 771 749

Studio Patronackie

www.atomkuchnie.pl

ZREALIZUJEMY KUCHNIĘ TWOICH MARZEŃ

5 lat darmowej
gwarancji na AGD*
*szczegół przy zakupie

raty

Jak zbudować taras z castorama

14,48 zł

Deska tarasowa sosnowa
3663602947875
wym. 2 x 9,5 x 240 cm
impregnacja w kolorze naturalnym

34,98 zł

Deska tarasowa sosnowa
5059340205229
wym. 2,4 x 12 x 240 cm
impregnacja w kolorze brązowym

42,90 zł

Deska kompozytowa taupe
5036581094430
wym. 220 x 14,5 x 21 cm

Po większą ofertę desek tarasowych
zapraszamy do sklepu

castorama

Olsztyn, ul. W. Pstrowskiego 16

oraz na castorama.pl